

วารสาร ปีที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๒๔

ISSN 0125-0906

เชิงช่าง

อาชีพรับราชการ : สิบพ่อค้าไม่เท่าทหนึ่งพระยาเลี้ยง?

สัมภาษณ์พิเศษ

พล.ต.ต.อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๒๙

วัตถุประสงค์

- เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านการบริหารงานบุคคล
- เพื่อเผยแพร่แนวความคิดในการปฏิบัติราชการ
- เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการในอันที่จะเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อราชการ

บริการสมาชิก

วารสารข้าราชการจำหน่ายปลีกเล่มละ ๑๒ บาท สำหรับสมาชิกค่าบำรุงปีละ ๑๓๕ บาท รวมค่าส่ง กรุณาบอกรับและส่งเงินในนาม **ผู้จัดการสวัสดิการสำนักงาน ก.พ.** ถนนพิษณุโลก กท.๑๐๓๐๐ โดยส่งจ่ายธนาคาร/เช็คไปรษณีย์ที่ ป.ท.สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี

ต้องการถามปัญหากฎหมายระเบียบ และวินัย ข้าราชการพลเรือน ปัญหาคลัง หรือปัญหาข้อข้องใจอื่นใด รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะและบทความแสดงความคิดเห็น โปรดแจ้งไปยังบรรณาธิการโดยตรง

เจ้าของ สวัสดิการสำนักงาน ก.พ.
ผู้จัดการสวัสดิการ นายปรีชา วิชัยดิษฐ์
ฝ่ายจัดการ นายเกรียงไกร กลิ่นอุบล

ที่ปรึกษา

นายโลrenz สุจริตกุล
นายสำราญ ถาวรยุคม
นายวิลาศ สิงหวิสัย
นายอุดม บุญประกอบ

บรรณาธิการ

นางทิพาวดี เมฆสวรรค์

คณะบรรณาธิการ

นายสีมา สีमानันท์
นางเมทินี พงษ์เวช
นางดวงแข เมธาศิริ
นายอดุล จันทร์ศักดิ์
นางกานดา วัชรากัย
นางสาวทัศนีย์ ดุสิตสุทธิรัตน์
นายนนทิกร กาญจนะจิตรา
นายธานินทร์ ลียากาศ
นางสาวยุพียง เนียวกุล
นางปิยนารถ ปัจฉิमानนท์

แบบปก

ประชาสัมพันธ์

สถานที่พิมพ์

นางสาวปารณี จันทร์แยม
นายทรงพล สุวรรณเดช
นายธงชัย วาณิชกะ
บริษัท ประชาชน จำกัด
(แผนกการพิมพ์)
๓๕ ซอยพิพัตน์ ถนนสีลม
บางรัก ๑๐๕๐๐
โทร. ๒๓๔-๒๐๖๒
๒๓๕-๐๓๙๙

ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

นายนิรันดร์ เหนระกุล
พ.ศ. ๒๕๒๙

ปก : โลกทัศน์แห่งปัจจุบัน
พ่อค้ากับพระยา

สารบัญ

บทบรรณาธิการ	๔
เขียนตามข่าว - พงษ์ศักดิ์ พັນวิเชียร	๖
สัมภาษณ์พิเศษ - พล.ต.ต.อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร	๑๒
อาชีพข้าราชการ - สิบบ่อค้าไม้เท่าหนึ่งพระยาเลียง	๒๒
สัมภาษณ์ทัศนะ : คร.อาทิตย์ อุไรรัตน์	๓๐
คุณชวนพิศ ชรรณศิริ	
คุณประเวศ ไกรฤกษ์	
คุณญาณี ตราโมท	
การบริหารงานแบบข้าแน่คนเดียว - มนุชญ์ วัฒนโกเมร	๔๒
พระยาเลียง - ปี ๑๒	๔๒
ทำงานเต็มมือแล้วหรือยัง - ฉัตร เขิงคอบ	๕๖
ปฏิบัติการฮัลเลย์...การสื่อสารในองค์การ - จูไรเฉลิม บุญไทย	๕๘
วินัยข้าราชการ : อุตสาหกรรมก่อนทำผิด - เอกศักดิ์ ตรีกรณาสวัสดิ์	๖๒
กฎหมายและระเบียบใหม่	๗๖
ปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน	๘๘
ตำนานการต่อสู้ - จิตรเลข	๙๐
แนะนำบุคคลน่าสนใจ คุณศุภชัย นิตยฐวานิช	๙๒
<u>รองอธิบดีกรมบัญชีกลาง</u>	
ก่อนปีคปค	๙๖

บทบรรณาธิการ

สวัสดิ์คีตะ

วันข้าราชการพลเรือนของปีนี้ได้ผ่านไปด้วยความประทับใจหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การอภิปรายและปาฐกถา ซึ่งวารสารข้าราชการจะได้นำรายละเอียดมาเสนอในโอกาสต่อไป

จุดเน้นของวารสารข้าราชการเดือนนี้คือ คำพังเพยโบราณที่ว่า “สิบพ่อค้าไม่เท่าหนึ่งพระยาเลี้อย” เหตุที่เราหยิบยกเรื่องนี้มาพูดก็เพราะปัจจุบันเรามักได้ยินกันอยู่เสมอว่าระบบต่าง ๆ ในราชการแสนที่จะโบราณ ล้าสมัย ไม่ทันเหตุการณ์ ผู้ระบบงานของภาคธุรกิจเอกชนไม่ได้ ตัวข้าราชการเองก็มักจะเฉื่อยชา ทำงานแบบเข้าขามเย็นขาม ไม่กระตือรือร้นแบบพวกธุรกิจ และที่สำคัญก็คือ ข้าราชการคืออภิสิทธิ์ชน มีเกียรติยศมากมาย เดินไปไหนก็ต้องมีลูกน้องห้อมล้อมแห่แหน และบ่อยครั้งก็มักถูกกล่าวหาว่า ข้าราชการทำตัวเป็นนายประชาชน โดยที่พระยาในคำพังเพยนั้นคือข้าราชการในสมัยก่อน เราจึงอยากทราบว่าปัจจุบัน คำพังเพยนั้นยังเป็นจริงอยู่เพียงใด ทิศนะต่าง ๆ ในเรื่องนี้ปรากฏอยู่ในวารสารฉบับนี้แล้ว

ความจริงนั้น ทั้งระบบธุรกิจเอกชนและระบบราชการ ต่างมีจุดบกพร่องด้วยกันทั้งนั้น แต่เหตุที่ทางธุรกิจแลดูตึกคักคล่องตัวกว่าราชการมากก็เป็นเพราะธรรมชาติของธุรกิจที่ต้องทำทุกอย่างเพื่อความอยู่รอดของตนเอง กล่าวง่าย ๆ ว่าถ้าทำอะไรไม่ทันตลาดก็มีแต่จะทรุดและ “เจ๊ง” ธุรกิจจึงต้องทำกำไรให้ได้ เพราะ “กำไร” คือเป้าหมายสุดยอดขององค์การธุรกิจ

ด้วยเหตุที่ธุรกิจจะต้องทำกำไรให้ได้ ธุรกิจจึงต้องประหยัดทุกวิถีทาง ต้องใช้เงินทุกบาททุกสตางค์ ในแบบที่จะนำประโยชน์เข้าสู่ตนอย่างมากที่สุด ระบบธุรกิจจึงต้องมีขั้นตอนการทำงานที่สั้น คล่องตัว รวดเร็ว มีการตัดสินใจที่เสี่ยงและผาดโผนได้มากกว่าข้าราชการซึ่งในแต่ละขั้นตอนจะต้องรอบคอบละเอียด ถูกต้อง ตามกฎระเบียบ เพื่อจะได้สามารถหาบุคคลผู้รับผิดชอบในการทำงานแต่ละขั้นตอนได้ และเพื่อบังคับให้

การวินิจฉัยสั่งการเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม กล่าวโดยง่ายข้าราชการมิได้ทำเพื่อให้ตนเองกำไร แต่ทำให้ประชาชนและส่วนรวมได้กำไรต่างหาก จุดแตกต่างของธุรกิจและราชการจึงอยู่ที่ตรงนี้

ธุรกิจต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนเข้าใจง่าย ต้องใช้คนน้อยเพื่อความประหยัด แต่ต้องมีคุณภาพสูง เพราะจะต้องคิดค้นสินค้าและบริการใหม่ ๆ แปลก ๆ มาล่อใจ “ลูกค้า” ของคน เพื่อให้บริษัทของตนเหนือกว่าบริษัทอื่นตลอดเวลา คนธุรกิจจึงต้องมีลักษณะที่ มีความคิดริเริ่มดีมากและมีมนุษยสัมพันธ์สูง ยอมให้ลูกค้าถูกเสมอ (แม้ที่จริงลูกค้าจะผิดก็ตาม) บริษัทธุรกิจจึงจะพยายามเลี้ยงดูคนเก่ง ๆ ของตนเองไว้อย่างดีเพื่อมิให้เอาใจออกห่าง และจะไม่เลี้ยงผู้ที่ขัดกับอุดมการณ์ของตนให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย

แต่ราชการนั้นมีเป้าหมายที่กว้างและเป็นนามธรรม เช่น เพื่อหาประโยชน์ของส่วนรวม เพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพื่อความสงบสุขของประชาชน เป็นต้น ข้าราชการจึงไม่อาจให้บริการเพื่อประโยชน์ของรายบุคคล แต่จะต้องทำเพื่อกลุ่มบุคคลและส่วนรวมเสมอ ข้าราชการไม่อาจให้บริการประชาชนโดยยอมตามใจได้แบบของธุรกิจ และในบางครั้ง ข้าราชการจะต้องไม่ยอมประชาชนเพื่อความสงบสุขของสังคมส่วนรวม ความหมายของ “บริการแบบธุรกิจ” จึงไม่อาจนำมาใช้กับการ “บริการของราชการ” ได้ในหลาย ๆ กรณี และโดยที่ราชการเป็นของส่วนรวม จึงไม่มีใครเป็นเจ้าของ ทุกคนมีสิทธิที่จะเป็นข้าราชการ การเข้า-ออกของระบบราชการจึงต้องวางกฎระเบียบไว้อย่างละเอียดเพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ทุกคน ราชการจึงทั้งเข้ายากและออกยาก

ข้าราชการและพ่อค้าจึงมีอะไรหลาย ๆ อย่างที่ไม่เหมือนกันและไม่อาจนำมาเทียบกันได้ แต่ถึงแม้ว่า “พ่อค้า” จะต้องคิดถึงผลกำไรและความอยู่รอดของตน และ “พระยา” จะต้องคิดถึงแต่ส่วนรวมและความอยู่รอดของชาติ ทั้งพระยาและพ่อค้าก็เป็นมนุษย์ที่จะต้องพัฒนาความเป็นมนุษย์ของตนเองเหมือนกัน ต้องช่วยกันแก้ปัญหาของสังคมและชาติบ้านเมืองด้วยกัน คำพังเพยดังกล่าวจึงเป็นคำที่ทันสมัยไปแล้ว เป็นจุดที่จะสร้างความแตกแยก ความได้เปรียบเสียเปรียบขึ้นในใจของมนุษย์ อันจะนำไปสู่ความแตกสามัคคีแบ่งพรรคแบ่งพวก และเสื่อมสภาพจิตไปเปล่า ๆ

แท้ที่จริง “พ่อค้า” ก็จะต้องมีหลักยึดเหนี่ยวประจำใจเหมือน “พระยา” หรือข้าราชการเหมือนกัน คือ ๑) จะต้องรักษาเกียรติของความเป็นมนุษย์ มิฉะนั้นก็จะไม่ได้รับความเชื่อถือจากลูกค้า ซึ่งเมื่อลูกค้าไม่เชื่อแล้วธุรกิจก็จะเสียหาย ๒) ต้องทำหน้าที่อย่างดีที่สุด เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สุดประเสริฐ และเพื่อความก้าวหน้าในธุรกิจของตน ๓) ต้องมีความสามัคคีในหมู่เพื่อนร่วมงานกับลูกค้าของตนและผู้ที่เกี่ยวข้อง และ ๔) ต้องมีความซื่อสัตย์ โดยเฉพาะต่อลูกค้า เพราะถ้ามีแต่คดโกง ตัวเองและธุรกิจของตนก็จะไปไม่รอดในวันหนึ่ง

ดังนั้น สิบพ่อค้าจึงไม่เท่าหนึ่งพระยาเลื่อง แต่ควรเป็นว่า หนึ่งพ่อค้าก็เท่ากับหนึ่งพระยาเลื่องเหมือนกัน

เขียนตามข่าว

พงษ์ศักดิ์ พยัณวิเชียร

การใช้คำว่า “น่ารัก” เป็นคุณศัพท์ชมรัฐมนตรี หรือข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ นั้นอาจจะดูไม่ค่อยเหมาะสม เพราะเป็นถ้อยคำให้ในเชิงเอ็นดูที่ผู้อาวุโสให้กับเด็ก หรือผู้ที่อาวุโสน้อย แต่เนื่องเพราะรัฐมนตรีและข้าราชการจำนวนไม่น้อยที่ปรากฏให้เห็นในวัตรปฏิบัติบางคนแม้จะมีอายุมากแต่ก็ขาดความเป็นผู้อาวุโส บางคนแม้จะมีคุณสมบัติเป็นผู้อาวุโสก็ขาดความน่ารัก บางคนมีแต่ความน่ารักแต่ขาดลักษณะอาวุโส และมากคนที่เป็นผู้ใหญ่มีตำแหน่งแต่งตั้งแต่ขาดทั้งอาวุโสและความน่ารัก

คำชมว่า “น่ารัก” จึงยังคงใช้ได้อยู่

สำหรับรัฐมนตรีหรือข้าราชการชั้นผู้ใหญ่เมืองไทยโดยผม ไม่ถือว่าเป็นการละลาบละล้วง หรือ ไม่ให้ความเคารพ และแม้ใครจะถือผมก็ไม่สนใจ

ในบรรดารัฐมนตรีที่ถึงพร้อมด้วยอาวุโส และ “น่ารัก” คนหนึ่งในคณะรัฐบาลชุดนี้ที่ผมเห็นว่า “น่ารัก” คนหนึ่งคือ พลเอกสิทธิ จิรโรจน์ รัฐมนตรีมหาดไทย

ด้วยเหตุที่คุณสิทธิเชื่อมั่นในความเป็นผู้อาวุโสของตนว่าไม่ต่างพร้อย เป็นผู้มีหลักการและยึดมั่นในหลักการของตนเองจนเป็นวินัยนิสัย คุณสิทธิจึงเป็นผู้ที่แสดงความคิดเห็นและให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ได้ทุกวัน ในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง ด้วยการมอง

ใน “สายตาของคุณสิทธิ” ซึ่งบางครั้งแม้จะผิดบ้าง เพี้ยนบ้าง ไม่ตรงกับความคิดเห็นของคนอื่นบ้าง แต่ก็มี ความบริสุทธิ์ใจในสายตาที่มองเห็น

ความบริสุทธิ์ใจในสิ่งที่พูดที่แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาเรื่องราวต่าง ๆ โดยไม่ปิดบังอำพรางความรู้สึกของตน และรักษาความตรงไปตรงมาของหลักการตนเองอย่างเสมอต้นเสมอปลาย แม้จะเห็นไม่ตรงกับคนอื่น เหล่านี้คือความ “น่ารัก” ของคุณสิทธิ

ดังนั้นคุณสิทธิ แม้จะมีตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี มีหน้าที่การทำงานที่ต้องทำ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมมากมาย แต่การที่คุณสิทธิ เป็นคุณสิทธิที่มีความน่ารักดังกล่าว แม้จะให้สัมภาษณ์ในฐานะรัฐมนตรีแต่คุณสิทธิก็มักจะติดตัวเองออกจากความรับผิดชอบ วิพากษ์-

วิจารณ์งานในหน้าที่ของตนเองอยู่เสมอ จนบางครั้งทำให้คนภายนอก และแม้แต่คนภายในหน่วยงานนั้นเองมีความรู้สึกว่าคุณสิทธิ ไม่ได้มีส่วนร่วมในงานของกระทรวงในตำแหน่งรัฐมนตรีเท่าที่ควร เพราะในหลาย ๆ ครั้งคุณสิทธิวิจารณ์งานของมหาดไทยอย่างเบื่อหน่ายเหมือนไม่อยากและไม่ต้องการทำงาน บางครั้งรุนแรงมากกว่าคนภายนอกวิจารณ์เสียด้วยซ้ำไป

หลายคนอาจจะไม่เข้าใจคุณสิทธิ แต่ผมคิดว่าผมเข้าใจ กล่าวคือคุณสิทธินั้นถือตัวว่าเป็นคนทำงานคนหนึ่ง ชีวิตของคุณสิทธินั้นคือการเป็น “มดงาน” มีงานอะไรก็ต้องทำไปตามหน้าที่ แม้จะชอบหรือไม่ชอบ เต็มใจหรือไม่เต็มใจ เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำก็ต้องทำอย่างเต็มที่

คุณลักษณะของการเป็นมดงานนั้น ทำ

วารสารข้าราชการ๘

ให้คุณสิทธิมีบุคลิกในการทำงาน และการแสดงออกที่ไม่เหมือนนี้นักการเมืองคนอื่น ไม่ว่าจะมาจากการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง กล่าวคือคุณสิทธิจะถือการทำงานเป็นเรื่องหลัก ถือผลงานเป็นเรื่องรอง โดยเชื่อว่า ถ้าทำงาน และมีหลักการดีถูกต้องแล้ว ผลงานที่ออกมา ย่อมจะดีในระดับหนึ่งอย่างแน่นอน

นี่เป็นนิสัยของทหารส่วนหนึ่งที่ยึดหลักวินัย การทำงานหลักการ จึงจะคิดหวังผล เปรียบเสมือนการยิงปืนใหญ่ที่ต้องยิงหาพิศกัณฑ์ก่อนที่จะยิงหวังผล

คุณสิทธิเป็นทหารที่เป็นทหาร, เป็นทหารที่มีวินัย, เป็นทหารทำงาน, มีหลักการแน่นอน, ยึดหลักการในการปฏิบัติและหวังผลว่าจะได้ดีที่สุดจากการปฏิบัตินั้น

คุณสิทธิใช้ความเป็นทหารอาชีพมาประยุกต์ใช้กับงานในหน้าที่อื่นได้อย่างเหมาะสม

สมน่ารัก จนเป็นที่เล่าขานว่า แม้แต่การปลูกต้นกล้วย คุณสิทธิยังต้องตั้งระนาบวัดแนวเพื่อปลูกให้เป็นเส้นตรง แม้จะรู้ว่า ต้นกล้วยเมื่อเติบโตใหญ่ในอนาคตนั้นจะแทงหน่อแตกแถวออกไปก็ตาม กระนั้นความตรงก็ยังคงเป็นหลักการของคุณสิทธิ

ดังนั้น คุณสิทธิในทรรศนะของผม (พูดยักกับโฆษณายาสีฟัน) จึงเป็นรัฐมนตรีที่มีอะไรน่าสนใจ ทั้งการปฏิบัติงานในตำแหน่งและความคิดเห็นที่แสดงออกมา

ในสายตาของคนอื่นอาจจะเห็นว่าคุณสิทธิเป็นคนแก่ จู้จี้ ขี้บ่น แต่ในทรรศนะผม นั้นเห็นว่าการจู้จี้ขี้บ่นของคุณสิทธิ (ที่คนอื่นว่า) นั้น เป็นความน่ารัก และเป็นผลเนื่องมาจากการทำงาน และวิธีการทำงานของคุณสิทธิ ซึ่งผมคิดว่าถูกหลัก คือการติดตัวเองออกมาพิจารณาตัวเอง และงานในความรับผิดชอบ

ของตนเองอยู่เป็นนิตย์

ด้วยประการฉะนี้ คุณสิทธิจึงเป็นคนที่ไม่มียุติภัยแก่ตัว แต่จะวิพากษ์ตัวเอง และจะยอมรับผิดชอบเมื่อผิด จะมั่งอนบ้างก็แต่พองาม ซึ่งก็เป็นความน่ารักอย่างหนึ่งของคนแก่

ผมเขียนถึงตัวคุณสิทธิเสียยืดยาวเหมือนขเลียร์ ทั้งที่ตั้งใจจะเขียนอีกอย่างหนึ่งสืบเนื่องจากความคิดและคำพูดของคุณสิทธิ ในฐานะรัฐมนตรีมหาดไทยซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการจำนวนมากของประเทศซึ่งผมเห็นว่าน่าสนใจและน่ารัก คือ **ปาฐกถาของคุณสิทธิเรื่อง จิตสำนึกของข้าราชการในการบริการประชาชน เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน** ซึ่งคุณสิทธิได้ระบุ

ลักษณะของข้าราชการที่ไม่ดีไว้ 7 ประเภท

ข้าราชการประเภทเหยียบขำเพื่อนได้เลื่อน 2 ชั้น, ประเภทมือดีสากปากคาบแบงก์, ประเภทอนามัยจัดทำงานแบบมีลีลามาก มาถึงที่ทำงาน 08.30 น. แล้วต้องลีลาศไปกินข้าวก่อน จึงค่อยมาประดิษฐานประกอบทำงาน ทำไมเท่าไรก็ต้องลีลาศออกไปกินข้าวเที่ยง กลับมาก็เกือบเย็น 16.30 น. ก็รีบกลับบ้าน, อีกประเภทก็คือ ประเภทตัวคุ่น ไม่มีความคิดเห็นของตัวเอง แล้วแต่หัวหน้าจะสั่ง, ประเภทหุ่นสำอาง ไม่ทำอะไรเลยนอกจากกรีกกราชไปมา, ประเภทกาฝาก คือ เป็นข้าราชการดีกว่าอยู่เปล่า ๆ และประเภทสุดท้ายน่ากลัวมากคือประเภทแฝงอยู่ในข้าราชการที่ดี แต่ความจริงแล้วเป็นข้าราชการ

ธุรกิจ พยายามสร้างภาพความดีของตัวเองเพื่อกอบโกย

การแบ่งประเภทของข้าราชการได้อย่างชัดเจนเช่นนี้ เพราะการเป็นผู้วิพากษ์การทำงานของตนเองของคุณสิทธิการสามารถพูดได้อย่างชัดถ้อยชัดคำไม่กลัวจะแว้งกลับเข้าตัวเองก็เพราะคุณสิทธิเป็นคนทำงาน และเป็นคนทำงานที่ไม่กลัวอีกา คือหลังไม่มีแผล คุณสิทธิจึงมีลักษณะเป็นอีกาเสียเองที่ทำให้ความแสบให้กับผู้ที่หลังหว่าทั้งหลาย

ความไม่ดีทั้ง ๗ ประเภทนี้ นำไปสู่ความฉิบหายเสื่อมโทรมขององค์กรทำงานทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นงานราชการหรืองานเอกชนเพียงแต่งานราชการนั้น ความฉิบหายจากคนไม่ดีทั้ง ๗ ประเภทมักจะมองไม่เห็นชัดเจน เนื่อง

จากราชการไทยนั้นมีระบบปิดความฉิบหายไปให้ประชาชนรับผิดชอบแทน

คนทำงานทั้ง ๗ ประเภทนี้มีอยู่ทุกแห่งในทุกหน่วยงานทั้งราชการและหน่วยงานเอกชน องค์กรทำงานทุกแห่งน่าจะตรวจตราดูนะครั้นว่ามีคนไม่ดี ๗ ประเภทเหล่านี้อยู่มากน้อยเพียงใด เพื่อป้องกันความเสื่อมโทรมฉิบหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ถ้ามีการตรวจสอบทวนทานกันในเรื่องนี้ตั้งแต่ระดับผู้ปฏิบัติงานจนถึงหัวหน้างานก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่สังคมส่วนรวม

ผมเองก็จะสอบตัวเองเหมือนกันว่า มีส่วนแลอยู่ในประเภทใดประเภทหนึ่งหรือไม่? หรือเลวหลายประเภท!!

ขอบคุณ คุณสิทธิครับ ●

ภาพประกอบ : เปรมจิตต์ เหมินทร์

สัมภาษณ์พิเศษ

พล.ต.ต.อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร

สังขรณ์แห่งชีวิตประการหนึ่งก็คือ ในความเป็นราชการนั้น ใครหลายคนอาจจะพ้นจากราชการไปเมื่ออายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ หรืออาจจะพ้นไปด้วยเหตุอื่นได้ก่อนหน้านั้น แต่ก็คงมีใครอีกบางคนที่ใช้ชีวิตทั้งชีวิตอยู่ในราชการ และเมื่อพ้นจากราชการด้วยเหตุสูงอายุนั้นแล้ว ก็ยังทำคุณประโยชน์ให้แก่ราชการ ให้แก่แผ่นดิน ต่อ ไปอีกยาวนานและไม่รู้จัก

ยี่สิบสามปีเต็ม นับจากวันเกษียณอายุ สุภาพบุรุษผู้เป็น “ผู้ใหญ่” ในแผ่นดินท่านหนึ่งยังคงมี “ราชการ” ที่จะต้องปฏิบัติเพื่อยังคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติอยู่อีก ด้วยประสบการณ์ ด้วยความเจนจัดในข้อราชการและในชีวิต ด้วยภูมิปัญญาอันหนักแน่น และด้วยภูมิธรรมอันสะอาดและสว่างไสว

ย่อหน้าข้างบนนั้นคือการกล่าวมาถึง “ผู้ใหญ่” วัลย์แปดสิบสามที่เป็นหลักแก่แผ่นดินและแก่ราชการมาโดยตลอด - พลตำรวจตรี อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร องคมนตรี

ด้วยความอนุเคราะห์ในการติดต่อขอนัด

หมายให้ของคุณผาสุนิษฐ์ ปิณฑะรุจิ ผู้อำนวยการกองประมวลบัญชีและรายได้ กรมบัญชีกลาง และด้วยความกรุณาตอบรับของท่านองคมนตรี วารสารข้าราชการถือว่าเป็นโอกาสที่ดีและเป็นมงคลสำหรับการได้ทำงานชิ้นนี้

อยากให้คุณนั่งอยู่ด้วยเหลือเกิน ในนาที่นั้น นาที่ที่สายแดดสวายใสส่องลอดผ่านร่มไม้ครึ้มหลังตึกสีขาวสองชั้น เงามร่มของต้นไม้ช่วยกรองสีส้มของแดดเดือนเมษายน ได้มากจนแทบไม่รู้สึกถึงความร้อนในตอนสายจืดของวันที่เรานั่งอยู่ตรงหน้าท่านองคมนตรีเพื่อกราบเรียนถามข้อสัมภาษณ์นี้

บุคลิกภาพของพลตำรวจตรีอรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร จากความรู้สึกแรกสัมผัสในวันนั้นก็คือ ท่านเป็น “ผู้ใหญ่” วัลย์แปดสิบสามที่ดูแข็งแรงเกินอายุ ท่าทางกระฉับกระเฉง สุขภาพเปิดเผยและจริงจัง แววตายังเป็นประกายสดใสน่าสัมผัสขณะฟังความหลังในชีวิตให้ฟังด้วยท่วงท่าที่เต็มอกเต็มใจและมีความสุข

วารสารข้าราชการมีคำถามเพียงไม่กี่คำถาม และตั้งใจเอาไว้ว่าจะไม่พยายามแทรกคำถามขัดจังหวะการบอกเล่าของท่านองคมนตรี ข้อความที่จะปรากฏในบทสัมภาษณ์นั้นก็จะมีลักษณะเหมือนการไหลรินอันชุ่มชื้นสม่ำเสมอของกระแสน้ำ และเครื่องเทพบันทึกลีลาเสียงทำหน้าที่ดูดซับความจำเริญของหยาดน้ำนั้น

อยากให้คุณนั่งอยู่ตรงนั้นด้วยเหลือเกิน เมื่อเราเริ่มต้นคำถามแรกในวันนั้น

- ขอทราบเรียนถามเกี่ยวกับความเป็นมาของอาชีพการรับราชการ เปรียบเทียบระหว่างสมัยของท่านกับสมัยปัจจุบัน

“ก่อนที่เราจะใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับแรก เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๑ นั้น เราอยู่ในระบอบราชาธิปไตย

พระบรมราชโองการของพระเจ้าแผ่นดินเป็นกฎหมายอยู่ในตัว กรมต่าง ๆ ก็จะมีระเบียบพิธีการของตัวเอง โดยมากจะใช้หลักตกลงกับกระทรวงการคลังเอาเงินมา แล้วก็ไปจัดสรรเองว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายเท่าไร พัสดุเท่าไร เงินเดือนเท่าไร ไม่ได้เสนอเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณกำหนดรายจ่าย โดยละเอียดอย่างทุกวันนี้ สมัยนั้นไม่มีสำนักงบประมาณ แต่เดิมอยู่ร่วมกับกรมบัญชีกลาง

ข้าราชการแต่เดิมก็ไม่มีการแข่งขัน เขาคัดเลือกเข้าไปบรรจุตามความเหมาะสมของแต่ละตำแหน่ง ใครที่อยากรับราชการเมื่อยังไม่มีอัตราเงินเดือนก็ต้องไปฝึกหัดเพื่อหาความชำนาญก่อน พอมีอัตรารว่างจึงจะได้บรรจุ ส่วนการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งก็เหมือนกับในปัจจุบัน คือมีอัตรารว่างก็เลื่อนกันขึ้นไป โดยมากก็ดูตามอาวุโส แต่ความเหมาะสมที่

“เมื่อก่อนนี้ทั้งข้าราชการและประชาชนส่วนใหญ่ก็เชื่อกันว่า สิบพ่อค้าไม่เท่าหนึ่งพระยาเลย ยิ่งหมายความว่า การรับราชการดีกว่า เป็นพ่อค้า สมัยก่อนนั้นแม่แต่ถูกพ่อค้าก็อยากเข้ารับราชการ แต่ก็เข้าได้ บ้างไม่ได้บ้าง โอกาสไม่ดีเท่ากับลูกของคนที่มีชาติตระกูล เคยฝึกปรือ กันมา

เดี๋ยวนี้มันกลับกัน มันเลื่อนมาเรื่อย ๆ ถ้าอยากจะรวยมันต้องเป็น พ่อค้า แต่ถ้าจะช่วยชาติบ้านเมืองอย่างเต็มที่ก็ต้องเป็นข้าราชการ เพราะ ตำแหน่งหน้าที่โดยตรงของงานที่เราทำอยู่ก็เพื่อประเทศชาติและประชาชน”

สามารถจะทำงานได้ก็เป็นเรื่องที่สำคัญด้วย

แต่เดิมข้าราชการไม่ได้เงินเดือนขึ้นกัน ทุกปี บางทีหลาย ๆ ปียังไม่ได้ขึ้นก็มี แต่เขามี วิธี คือ บางปีให้เหรียญตรา บางปีให้ยศ คล้าย ๆ กับทางทหาร จาครองอำมาตย์ตรี - โท - เอก อำมาตย์ตรี - โท - เอก มหาอำมาตย์ ตรี - โท - เอก พออีกปีหนึ่งก็อาจจะให้บรรดาศักดิ์มีตั้งแต่ หมื่น ขุน หลวง พระ พระยา เจ้าพระยา สิ่งเหล่านี้ถือเป็นบำเหน็จด้วย เหรียญตราก็ดี ยศก็ดี บรรดาศักดิ์ก็ดี เงินเดือน ก็ดี ไม่จำเป็นต้องให้พร้อมกันไปหมด เขาให้ สลับกันไปช่วยให้ข้าราชการมีความรู้สึก ว่า ตัวเองได้บำเหน็จอยู่เรื่อย ๆ แม้ว่าจะไม่ได้เป็น ตัวเงิน แต่ก็ เป็นวิธีชดเชยทางจิตใจอย่างหนึ่ง

สมัยนี้ขึ้นกันทุกปี ข้าราชการก็ไป ได้เร็วมาก ท้ายที่สุดก็ไปตันกัน”

- ข้อแตกต่างระหว่างการสอบกับการ คัดเลือก ท่านจะกรุณาเปรียบเทียบได้หรือ ไม่

“การคัดเลือกนั้นก็ดีไปอย่างหนึ่ง คือควบคุมในเรื่องความประพฤติและ ความสุจริตได้ง่าย การคัดเลือกนั้นไม่ใช่จะ ดูแต่ความรู้เท่านั้น เขาดูความเหมาะสมด้วย สมัยก่อนการศึกษาไม่แพร่หลาย มหาวิทยาลัย ยังไม่มี มีแต่เรียนทางครูบ้าง ทางรัฐศาสตร์ บ้าง ไม่อย่างนั้นก็เรียนกฎหมายที่เป็นโรงเรียน ของกระทรวงยุติธรรม เรียนแล้วก็ใช้วิธีศึกษา งานกับคนอื่น เรียนงานกับคนที่เขามีความรู้ สูงกว่า ทำงานไปด้วย เรียนงานไปด้วย ใคร มีความสามารถมากขึ้นเขาก็เลื่อนตำแหน่งให้

อย่างตำแหน่งนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการ จังหวัด ก่อนนั้นก็ไม่มีปริญญาอะไร เรียนจบ

แล้วก็ไปทำงาน เริ่มเป็นตั้งแต่เสมียนไป เป็น ปลัดอำเภอ นายอำเภอ ปลัดจังหวัด แล้วก็ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด ก็แล้วแต่จะคัดเลือก เอา เขาถือบุคลิกภาพเป็นสำคัญ เทศาบางคน หนังสือไม่ดี แต่มีมนุษยสัมพันธ์ดี บุคลิกดี ที่ จะให้คนเกรงขาม ยอมอยู่ในบังคับบัญชา หรือยอมเชื่อฟัง คนเหล่านี้ก็ไม่ต้องทำงานเอง ใช้วิธีปกครองคน ใช้ให้คนที่มีความรู้ไปทำ ตามที่ตัวสั่งไป แต่แน่ละ ก็ยังสู้คนที่มีความรู้ความสามารถและมีบุคลิกลักษณะ ดีพร้อมกันด้วยไม่ได้ การเลือกเฟ้นคนเหล่านี้ เขาจะดูว่าสามารถทำงานในตำแหน่งนั้นได้ ไหม ได้พิสูจน์ความสามารถนั้นแล้วหรือยัง เช่นดูการปกครองครอบครัว อย่างคนที่จะมาเป็นนายอำเภอแล้วยังปกครองครอบครัว ให้ดีไม่ได้ เขาก็ไม่เอามาเป็นหรอก เขาจะ ดูประวัติโดยละเอียดว่ามีความเสียหายอะไร หรือไม่ แต่เท่าที่ผมสังเกต คนที่เก่ง ๆ นั้น เขามักจะมีมนุษยสัมพันธ์ดี ปกครองคนดี และ ใช้คนเป็น ทำให้คนร่วมมือได้ อันนี้สำคัญ

การได้รับเงินเดือนขั้นต้นของข้าราชการ

การก็ไม่เหมือนกัน อย่างผู้พิพากษา พอใคร ได้เป็นก็รับเงินเดือน ๓ ชั่ง หรือ ๒๕๐ บาท ซึ่งมากกว่าคนอื่น อัยการก็ได้ ๑๐๐ บาทบ้าง ๑๕๐ บาทบ้าง แต่พวกนี้เขาไม่ได้หวังเรื่องเงินเดือนเท่านั้น หวังไปข้างหน้า เงินนี้เพียงอาศัย อยู่กินและอาศัยฝึกการทำงาน”

- สำหรับข้าราชการอื่น ๆ โดยทั่วไป ขั้นต้นได้เงินเดือนเท่าไร?

“ได้ยี่สิบบาท เงินยี่สิบบาทนี่นะคุณ ดีกว่า สองพันบาทเดี๋ยวนี้กระมัง อยู่ได้สบาย ไม่เดือดร้อน แล้วในที่สุดมันก็ขึ้นไปเรื่อย ๆ”

- อย่างที่ท่านได้กรุณาเล่ามานี้ หมายความว่าเกียรติภูมิของตำแหน่งผู้พิพากษา จะสูงมาก?

“เราจำเป็นเพราะเราต้องการเอกราช ทางศาล ต้องการให้ฝรั่งเชื่อถือ กรมหลวง ราชบุรีฯ ท่านไปศึกษาที่ต่างประเทศมา ท่าน ก็ถูกขอให้มาเป็นเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม เมื่อพระชนมายุสักยี่สิบห้าปี

เมื่อก่อนนี้ฝรั่งเขาไม่ขึ้นศาลไทย ซึ่งเราก็พยายามที่จะให้เรื่องนี้เป็นอำนาจของเรา เพราะเมื่อคนต่างประเทศเข้ามามาก ข้อพิพาท มันก็มากขึ้น ทั้งทางแพ่งและทางอาญา เราจึง ต้องทำให้เขาเชื่อว่าเราให้ความยุติธรรมกับ เขาได้

หลักการปกครองก็เหมือนกัน ความ ยุติธรรมนั้นสำคัญที่สุด ความยุติธรรม ทางการปกครอง รวมถึงโอกาสในการ

เข้ารับราชการ การเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่ง ต้องตัดเรื่องส่วนตัวออกไป เวลาเข้ารับราชการต้องไม่มีส่วนตัว ถ้าเราให้ความยุติธรรมกับข้าราชการทั่วไป ใครดีก็ได้ขึ้น ใครไม่ดีก็ไปไม่ได้ ถ้าเห็นว่าใครมีความรู้ ความสามารถ ความประพฤติตลอดจนผลงานที่ได้แสดงมาดีก็ให้เขาสูงขึ้น ข้าราชการที่ได้รับความยุติธรรมก็จะไปทำดีขึ้น ชาวบ้านเมืองก็เจริญ

“ลักษณะนิสัยของคนเป็นอันมากไม่ชอบทำอะไรซ้ำของใคร เมื่อขึ้นมาใหม่ก็ต้องทำอะไรใหม่ ของเดิมดี ๆ ที่มีอยู่ไม่คิดจะสานต่อ อีกอย่างหนึ่งก็คือการเห่อของฝรั่ง พวกที่ไปเรียนเมืองนอก มักจะเห็นว่า ระเบียบหรือวิธีการที่เราใช้ปฏิบัติอยู่นั้น ไม่ถูกต้อง ต้องแก้ไขให้เป็นแบบฝรั่ง แต่จริง ๆ แล้วมันทำไม่ได้ เพราะสภาพการมันต่างกัน”

บ้านเมืองของเราต้องมีรากฐาน ผมเห็นว่าความยุติธรรมนี้สำคัญที่สุด จะต้องให้เกิด

ทุกวงการ แล้วทุกอย่างก็จะดีขึ้น อีกอย่างหนึ่งก็คือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชาติ หรือที่เราเรียกว่าความสามัคคี ซึ่งจะมีได้อย่างไรถ้ามัวเล่นพวกเล่นพ้อง มัวอคติกันอยู่ มัวไม่ยุติธรรมกันอยู่ เพราะฉะนั้น ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชาติจะมีขึ้นได้ก็ต้องอาศัยรากฐานความยุติธรรมเป็นส่วนใหญ่”

- ขอรบเรียนถามถึงความรู้สึกของสังคมที่มีต่ออาชีพการรับราชการ

“เมื่อก่อนนี้ทั้งข้าราชการและประชาชนส่วนใหญ่ก็เชื่อกันว่า สิบบ่อก้าไม่เท่าหนึ่งพระยาเลี้ยง เป็นคำพังเพยในสมัยโบราณจริงหมายความว่า การรับราชการดีกว่าเป็นพ่อค้าสมัยก่อนนั้น แม้แต่ลูกพ่อค้าก็ยังอยากเข้ารับราชการ แต่ก็เข้าได้บ้าง เข้าไม่ได้บ้าง โอกาสไม่ดีเท่ากับลูกของคนที่มีชาติตระกูล เคยฝึกปรือกันมา ซึ่งอันนี้ที่จริงก็ไม่ดี เพราะทำให้คนที่เขามีความรู้ความสามารถไม่ได้เข้ามาทำงาน รัชกาลที่ ๗ ท่านจึงได้ทรงวางแบบแผนในเรื่องการเข้ารับราชการทั้ง ๆ ที่เวลานั้นก็ยังเป็นสมัยราชาธิปไตยอยู่ พระองค์ท่านมีพระราชประสงค์ที่จะให้คนมาร่วมกันสร้างชาติ และต้องการให้เกิดความยุติธรรมขึ้นในชาติ

งานราชการเดี๋ยวนี้หายาก ดูอย่างเรื่องครูที่มีตำแหน่งไม่มาก คนมาสมัครสอบกันเป็นหมื่น ๆ เราผลิตคนออกมาเกินความจำเป็น สมัยก่อนนี้เราขาดครู ไม่มีใครสอน พวกครูที่จบ

วิชาครูมีไม่พอ ก็ต้องไปเอาพวกจบ ม.๖ มาสอน เขาก็เลยตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูขึ้น พอหลังเหตุการณ์วันที่ ๑๔ ตุลาคม มาแล้ว ก็มีการบีบให้เป็นมหาวิทยาลัย เป็นวิทยาลัย ครูถึงได้เต็มบ้านเต็มเมือง นี่เป็นเพราะเราไม่ได้ตั้งตามเหตุผล แต่ตั้งเพราะความกลัว เพื่อจะให้เรื่องมันสงบไปพักหนึ่ง ๆ

ความจริงเรื่องการปกครองบ้านเมือง จำเป็นต้องผ่อนสั้นผ่อนยาว แต่ก็ต้องดูตามสมควร ถ้าเราไปผ่อนเพื่อยอมคน หมุ่มมากแล้ว ต่อไปก็แก้ปัญหอะไรไม่ไหว เหมือนเรื่องครูนี้เต็มไปหมดจนต้องเปลี่ยนสภาพ นี่เห็นว่าเขากำลังจะเปลี่ยนไปสอนอะไรอย่างอื่นเหมือนกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

เดี๋ยวนี้มันกลับกัน ที่ว่าสิบพ่อค้าไม่เท่าหนึ่งพระยาเลี้ยงนั้น มันเลื่อนมาเรื่อย ๆ จนกลับกัน ถ้าอยากจะรวยมันต้องเป็นพ่อค้า แต่ถ้าจะช่วยชาติบ้านเมืองอย่างเต็มที่ก็ต้องเป็นข้าราชการ โอกาสที่จะช่วยชาติบ้านเมืองมีมาก เพราะตำแหน่งหน้าที่โดยตรงของงานที่เราทำอยู่ก็เพื่อประเทศชาติและประชาชน

พูดถึงเรื่องนี้แล้ว เดี่ยวนี้ก็กิจการค้าใหญ่โต เกียรติภูมิของพ่อค้าก็สูงขึ้น ไม่ต่างอะไรกับข้าราชการ สายสะพายก็ได้ เหรียญตราก็ได้ บางคนไปได้ยศได้อะไรต่ออะไร ทรูหรามาก สมัยนี้เงินเป็นพระเจ้า จะเอาอะไรก็ได้ จนมีบางคนพูดว่า “มีเงินต้องติดคุกด้วยหรือ” พูดกันถึงอย่างนี้ เราเป็นข้าราชการ ฟังแล้วเจ็บใจ เป็นการดูหมิ่นข้าราชการชัด ๆ ถึงจะมีเงินล้านฟ้า แต่ถ้าทำผิดก็ต้องติดคุก ถ้าเราถือเรื่องนี้เป็นหลักแล้ว ทุกอย่างมันก็จะเรียบร้อย เงินก็จะไม่มีอิทธิพล

แต่ก่อนนี้เขาถือเกียรติยศชื่อเสียง เป็นเรื่องสำคัญ สำคัญยิ่งกว่าเงิน การทุจริตในข้าราชการชั้นผู้ใหญ่มีน้อยมาก ไม่ใช่ไม่มี แต่ก็ถูกดูถูกเหยียดหยาม บางคนถึงขั้นต้องเปลี่ยนนามสกุล บ้านเมืองอย่างที่ผมเล่ามานี้ จึงต้องยึดหลักความยุติธรรมในทุก ๆ เรื่อง ถ้าทำได้จริงทุกคนก็จะใช้ความสามารถแข่งขันกันทำงานเพื่อประเทศชาติและประชาชน

ผมเห็นว่าการสร้างความยุติธรรม สร้างระเบียบแบบแผนอันดีไว้ให้แก่ชาติเป็นการสร้างชาติที่ถาวร

เวลานี้ถ้าจะไปติดต่อราชการ จะต้องมีน้ำร้อนน้ำชาไหม? ถ้ายังมี อย่างนี้เป็นการสร้างชาติหรือทำลายชาติ? การเป็นข้าราชการนั้น เราต้องเอาใจเขามาใส่ใจเรา อะไรที่ทำได้ก็ทำให้ด้วยความสุภาพเรียบร้อย อะไรทำให้ไม่ได้ก็ชี้แจงให้เข้าใจ อย่างนี้ก็เป็นการสร้างระเบียบแบบแผนที่ดีเพื่อความเจริญ

ของประเทศชาติ”

- ขอบกราบเรียนตามประวัติการรับราชการของท่าน

“ผมเป็นทหารเมื่ออายุ ๒๐ ถูกเกณฑ์ ผมสมัครเป็นนักเรียนนายดาบ เพื่อจะได้มีโอกาสเรียนกฎหมายต่อ คือก่อนหน้าถูกเกณฑ์ ผมเรียนกฎหมายมาแล้วปีหนึ่ง ตอนเป็นนักเรียนนายดาบผมสอบกฎหมายได้ภาคหนึ่ง ขอจบออกมาจึงสอบได้ภาคสอง พออายุ ๒๓ ปี ก็เข้ารับราชการเป็นอัยการ

เป็นอัยการนี้ต้องฝึกหัดก่อน เงินเดือนไม่มีหรือก ราว ๆ ๖ เดือน มีอัตราว่างจึงได้บรรจุ กินเงินเดือนร้อยบาทอยู่หกเดือน ก็ถูกส่งให้ไปเป็นอัยการจังหวัดได้ร้อยห้าสิบบาท ผมเป็นอัยการอยู่ ๙ ปีเศษ จึงไปสอบได้เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด จากนั้นก็มาเป็นข้าหลวงภาค รองอธิบดีกรมมหาดไทย/อธิบดีกรมราชทัณฑ์/อธิบดีกรมมหาดไทย และอธิบดีกรมศุลกากร”

“การทำงานเป็นอาหารของจิต ทำให้มีชีวิตชีวาไม่เหงา ชีวิตเกิด ความกระตือรือร้น อย่างไรก็ตาม การที่จะทำงานนั้น ก็ต้องดูแลสุขภาพ ภาย สุขภาพจิต สถิติปัญญาความสามารถเป็นตัวชี้ว่าควรจะทำงานแค่ไหน”

สิ่งหนึ่งที่อยากจะเล่าให้ฟังตรงนี้ก็คือ เมื่อท่านองคมนตรีเล่าถึงประวัติการรับราชการนั้น มีลักษณะเป็นการฟื้นความหลังอันแจ่มชัดอย่างแม่นยำ คำถามที่วารสารข้าราชการขอทราบเกี่ยวกับลำดับ และระยะเวลา ปีพอสอดที่อยู่ในตำแหน่งแต่ละตำแหน่ง แต่ละจังหวัดนั้น ได้รับคำตอบกลับมาในทันที เขียนมาถึงตรงนี้ได้ก็รู้ว่า บรรยายอย่างไรก็คงทำให้ท่านผู้อ่านเข้าใจ ไม่ได้ว่าท่านองคมนตรีตอบในลักษณะที่ต่อเนื่องอย่างไร

พลิกเพิ่มประวัติที่บันทึกไว้เมื่อสิบกว่าปีก่อนขึ้นมาดู เคยเขียนเอาไว้ว่า พลตำรวจตรี อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา (พ.ศ. ๒๔๖๘)/เริ่มเข้ารับราชการเป็นพนักงานอัยการ (ธันวาคม ๒๔๖๕)/มีการโยกย้าย ไปเป็นอัยการจังหวัดพิจิตร-อุตรดิตถ์-พิษณุโลก และเพชรบุรี/ย้ายจากกรมอัยการมาสังกัดกรมมหาดไทย (ธันวาคม ๒๔๗๕) ดำรงตำแหน่งข้าหลวงประจำจังหวัดสิงห์บุรี-ระยอง-เพชรบุรี-ยะลา-สุพรรณบุรี-นครปฐม-อุบลราชธานี และเป็นข้าหลวงตรวจการมหาดไทย ภาค ๓ และภาค ๑ ตามลำดับ

เป็นรองอธิบดีกรมมหาดไทย (เมษายน ๒๔๕๓)/เป็นอธิบดีกรมราชทัณฑ์ (กรกฎาคม ๒๔๕๓)/เป็นอธิบดีกรมมหาดไทย (๒๔๕๔) ตุลาคม ๒๔๕๘ เป็นอธิบดีกรมศุลกากรจนครบเกษียณอายุ เมื่อพ.ศ. ๒๕๐๖/เมื่อเกษียณอายุแล้ว ได้รับแต่งตั้งเป็นข้าราชการการเมืองตำแหน่งเลขาธิการ ก.ต.ภ. จนถึงตุลาคม ๒๕๑๕

ที่บันทึกไว้อย่างย่อแค่สองย่อหน้านั้น

คือการเดินทางในราชการทั้งชีวิตของท่าน องคมนตรี ซึ่งได้กรุณาเล่าถึงประสบการณ์ในการทำงานแต่ละตำแหน่ง แต่ละจังหวัด ความรู้สึกนึกคิด และเหตุผลสำหรับการถูกย้ายในบางตำแหน่ง ซึ่งบางเรื่องนั้น ท่านองคมนตรีฟังความหลัง ได้อย่างละเอียดละออ แต่กำชับว่า-ผมเล่าให้คุณฟังได้ แต่คุณเอาไปเขียนไม่ได้

- ท่านไม่เคยรับราชการตำรวจ แต่มียศทางตำรวจ?

“สมัยที่ผมเป็นอธิบดีกรมมหาดไทย ได้ร่วมมือกับอธิบดีกรมตำรวจ คือคุณเผ่าปราบปรามโจรผู้ร้ายในส่วนภูมิภาคจนสงบราบคาบ ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข เขาก็เลยขอพระราชทานยศให้ผม ไม่ใช่ผมได้คนเดียวนะ ผู้ว่าราชการภาคอีก ๒ ท่าน ก็ได้ยศพันตำรวจเอกเหมือนกัน

พอปราบโจรผู้ร้ายสงบ เราก็วางแผนจะปราบผู้มีอิทธิพล แต่ก็ยังไม่ได้ลงมือ ผมก็ถูกย้ายไปเป็นอธิบดีกรมศุลกากร เขาอ้างว่าให้ไปช่วยหาเงิน ผมเองรู้สึกว่ใครที่มีความรู้ความสามารถก็หาเงินได้ แต่เรื่องการดูแลให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขนี่ไม่ใช่เรื่องง่าย และผมก็รักงานนี้ที่สุด”

- แผนปราบปรามผู้มีอิทธิพลได้ดำเนินการต่อไปหรือไม่ หลังจากที่ท่านไปอยู่ที่กรมศุลกากร

“ไม่หรอก นี่เป็นลักษณะนิสัยของคนเป็นอันมากที่ไม่ชอบทำอะไรซ้ำของใคร เมื่อขึ้นมาใหม่ก็ต้องทำอะไรใหม่ ของเดิมดี ๆ ที่มีอยู่ไม่คิดจะสานต่อ จนในหลวงรัชกาลปัจจุบันท่านต้องพระราชทานพระบรมราโชวาทให้คิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ ว่าอะไรดี ๆ ที่เรามีอยู่เดิมก็ปรับปรุงแก้ไขทำให้ดียิ่งขึ้น ไม่ใช่ทอดทิ้งทำแต่สิ่งใหม่อยู่เรื่อย แล้วก็ไม่มีอะไรเสร็จอย่างนี้ก็ไม่เป็นผลดีกับประเทศชาติ

อีกอย่างหนึ่งก็คือการเห่อของฝรั่ง พวกที่ไปเรียนเมืองนอกมามากจะเห็นว่า ระเบียบหรือวิธีการที่เราใช้ปฏิบัติอยู่นั้นไม่ถูกต้อง พระพุทธเจ้าท่านสอนเอาไว้ดีมากเกี่ยวกับเรื่องทางสายกลาง หรือพินสามสาย ซึ่งดีไปก็ไม่เพราะ หย่อนไปก็ไม่เพราะ ต้องซิงให้พอดี ๆ

ผมเคยอ่านหนังสือที่ฝรั่งเขาเขียนถึงบ้านเมืองของเรา เขาบอกว่าพวกข้าราชการของเรามีความรู้น้อย แต่สามารถปกครองบ้านเมืองให้อยู่รอดและร่มเย็นเป็นสุขได้ เขาจึงสรุปว่าราชการประจำของไทยดี แต่เขาถูกเพียงครั้งเดียว ที่จริงแล้วพระมหากษัตริย์ของเราดี ทรงพระปรีชาสามารถ และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ ศาสนาของเราดี ศาสนาพุทธสอนให้คนใช้เหตุใช้ผลเป็นเรื่องใหญ่

สอนตั้งแต่เรื่องส่วนตัว ครอบครัว ตลอดจน ส่วนรวม หลักทางศาสนาพุทธทั้งหมด แล้วก็ปลุกฝังกันมาตามสายเลือด มาเป็นชั่วคน ฝึกปรือกันมาอยู่เรื่อย เพราะฉะนั้น สิ่งนี้ช่วยให้ชาติเรารอดได้”

- หลังจากที่ท่านเกษียณอายุราชการ แล้ว ท่านยังช่วยงานราชการด้านใดบ้าง

“ผมเกษียณอายุปี ๒๕๐๖ ยี่สิบกว่าปีมาแล้ว ผมก็มาเป็น ก.พ. คุณจินดาขอให้มาช่วยก็อยู่มานาน มาลาออกสมัยคุณเกรียงศักดิ์ ผมเป็นเลขาธิการ ก.ต.ภ. อยู่ประมาณ ๓ ปี เป็นที่ปรึกษานายกฯ สมัยท่านอาจารย์สัญญาเป็นนายกรัฐมนตรี และเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอยู่ ๘ เดือน สมัยอาจารย์เสนีย์ เป็นนายกรัฐมนตรี ก็มีการมาทาบทามอีก มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอีก ตอนนั้นผมจะไปเป็นองคมนตรีอยู่แล้ว ก็ต้องมาอีก แต่รัฐบาลอาจารย์เสนีย์ไม่ได้รับความไว้วางใจจากสภาตอนแถลงนโยบาย ตอนหลังก็มีคนมาชวนอีก ผมก็ปฏิเสธไป

ปัจจุบันผมเป็นกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งมีประชุมอาทิตย์ละ ๒ วัน และมีการประชุมองคมนตรี อาทิตย์ละ ๒ วัน

ผมมีความรู้สึกว่าการทำงานเป็นอาหารของจิต ทำให้มีชีวิตชีวา ไม่เหงา ชีวิตเกิดความรู้สึกหรืออริอัน ต้องกัน บังคับให้ต้องศึกษา

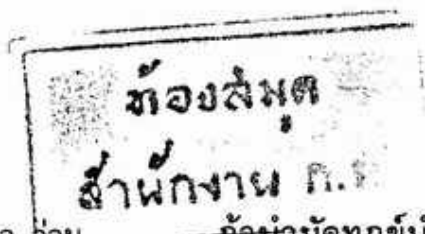
คนเราถ้าใช้สมองอยู่เสมอ อ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ คิดเขียนหนังสือที่มีประโยชน์ สมองก็จะไม่เสื่อม เซลล์สมองนั้นตายได้ แต่มันก็เกิดแตกแขนงได้เหมือนกัน อย่างไรก็ตาม การที่จะทำงานนั้น ก็ต้องดูแลสุขภาพกาย สุขภาพจิต สติปัญญาความสามารถเป็นตัวชี้ว่าควรจะทำ งานหรือไม่

“เท่าที่ทำงานมาทั้งหมด ผมรักงานมหาดไทยมากที่สุด เพราะช่วยบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้ประชาชนได้โดยตรง

ถ้าบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้ประชาชนได้ ก็ไม่ต้องไปทำบุญที่ไหนอีก

และเมื่อไหร่ก็ตามที่เราผลงานส่วนที่ดีของคนหนุ่มสาวกับคนสูงอายุมารวมกันได้ ผลงานวิชาการกับสภาพการและศิลปะแห่งการใช้เข้าด้วยกัน บ้านเมืองก็จะเจริญ จึงไม่ควรดูถูกกัน ดังที่เป็นอยู่”

- คุณท่านยังแข็งแรงอยู่มาก อยากจะขอความกรุณาทราบวิธีการรักษาสุขภาพของท่าน

“ผมว่าต้องใช้สมองอยู่ตลอดเวลา อ่านบ้าง เขียนบ้าง สมองจะไม่เสื่อม อีกทางหนึ่งก็ต้องออกกำลังกายซึ่งมีประโยชน์ไม่ต่างกับอาหารและการพักผ่อน ผมเชื่อว่าแรงเกิดเพราะแรงใช้ คูอย่างมือสองมือ เกิดมาพร้อมกัน เราใช้มือขวามากกว่า มือขวาก็แข็งแรงกว่า ทางที่สำคัญที่สุดก็คือ การพยายามรักษาจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใสอยู่เสมอ

ทุกวันนี้ผมเล่นกอล์ฟตอนเช้า วันละ ๙ หลุม เว้นวันอาทิตย์ ทำอย่างนี้แล้วได้แสงแดด ได้อากาศบริสุทธิ์ จากนั้นก็บริหารร่างกายสี่ส่วนคือ ออก ท้อง ข้อต่อ และคอ”

- เท่าที่ทำงานมาทั้งหมด ท่านรักงานด้านไหนมากที่สุด?

“ผมรักงานมหาดไทย เพราะช่วยบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้ประชาชนได้โดยตรง ผมมองเห็นความไม่เป็นธรรมในสังคมอยู่มาก เพราะฉะนั้นข้าราชการคนไหนกดขี่ข่มเหงราษฎร ถ้าอยู่ในอำนาจผม ผมเอาออกหมด ผมมองเห็นความทุกข์ยากของประชาชนที่ไม่ได้รับความยุติธรรมแล้วผมต้องการช่วยพวกเขา

ถ้าบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้ประชาชนได้ ก็ไม่ต้องไปทำบุญที่ไหนอีก”

ทั้งหมดนั้นเป็นเพียงบางส่วนของความรู้สึกนึกคิด ประสบการณ์ และความหลังของ “ผู้ใหญ่” ท่านหนึ่งในวงราชการ ในแผ่นดิน ผู้ผ่านความเป็นอัยการ ๔ จังหวัด ข้าหลวง ๘ จังหวัด ข้าหลวงตรวจการ ๒ ภาค อธิบดี ๓ กรม และ ฯลฯ จนกระทั่งอยู่ในตำแหน่งองคมนตรีในวันนี้ เป็นการเดินทางยาวนานที่สะอาด บริสุทธิ์ และงดงาม เคารพบไหว้ได้อย่างสนิทใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ถือเป็นคุณค่าแห่งแผ่นดินได้โดยแท้จริง

กราบอำลามาด้วยความรู้สึกอัน “เต็ม” อยู่ในหัวใจ สำหรับช่วงเวลาสองชั่วโมงที่ได้สัมผัส ได้ดูดซับความรู้สึกนึกคิดอันมีค่าเหล่านั้นมา และถ่ายทอดออกมาสู่ท่านผู้อ่านได้เพียงบางส่วนตามกำลังสติปัญญาความสามารถในการรับรู้

จึงขอบอกอีกครั้งหนึ่งว่า - อยากให้คุณนั่งอยู่ด้วยเหลือเกินในเวลานั้น

อาชีพรับราชการ : สิบพ่อค้าไม่เท่าหนึ่งพระยาเลี้ยง?

๑. ทวนกระแสธาร

นั่งอยู่ในวันหนึ่งในฤดูร้อนของพอสตสองพันห้าร้อยยี่สิบเก้า ถวิลถึงภาพริ้วขบวนยาวเหยียดของคนหนุ่มสาวผู้ก้าวพันรอบรั้วสถาบันออกมา สมทบกับกองทัพของบัณฑิตตกงานจำนวนนับแสนซึ่งกำลังต่อสู้อย่างเคียดแค้นและอ่อนด้าอยู่ในสังคมที่ไม่มีงานอาชีพจะให้ทำนี้

ทุกครั้งที่มีการประกาศรับสมัครสอบแข่งขันเพื่อเข้ารับราชการ จำนวนของผู้แข่งขันเหล่านี้ก็จะทวีจำนวนมากยิ่งขึ้นจากระยะเวลาสี่ห้าปีก่อนที่ผู้คนที่นี้เขาเคยยินดี ภูมิใจ และตื่นเต้นกับจำนวนผู้สมัครนับหมื่น พอมาถึงวันนี้บางทีเราอาจจะรู้สึกเฉย ๆ เสียแล้ว กับข่าวคนสมัครสอบจำนวนนับแสนสำหรับตำแหน่งว่างที่มีจำนวนไม่มากนัก

ภาพของคนที่มาเข้าคิวซื้อใบสมัครหรือยื่นใบสมัครสอบเข้ารับราชการเหล่านี้ยัง

ไม่ได้สื่อความหมายสนับสนุนทัศนคติหรือค่านิยมที่ว่า **สิบพ่อค้าไม่เท่าหนึ่งพระยาเลี้ยง** อย่างที่เคยได้ยินได้ฟังกันมา หากแต่ภาพนี้ได้สื่อความหมายว่า บัณฑิตตกงานเหล่านี้ขอเพียงแต่ที่จะให้มีใครเลี้ยงเท่านั้นจะเป็นพ่อค้าเลี้ยงหรือพระยาเลี้ยงก็ไม่เกี่ยงทั้งนั้น

เพราะโอกาสเลือกของคนในยุคสมัยนี้หมดไปแล้ว ถ้าจะมีใครมีโอกาสอย่างที่ว่า ก็ต้องคิดว่าเป็นแค่บ๊วยยกเว้น

เรื่องนี้ถ้าจะเทียบกับในสมัยโบราณแล้ว บอกได้เลยว่าคนรุ่นพ่อรุ่นปู่ของเรามีโอกาสเลือกมากกว่าแยะ

๒. จาก “ไพร่” ถึง “ขุนนาง”

สมัยก่อนนั้น การเข้ารับราชการจะมีอยู่สองลักษณะ อย่างแรกก็คือ การเกณฑ์แรงงานชายฉกรรจ์เข้ามาเป็นไพร่สม ไพร่หลวง ซึ่งเรื่องนี้คงจะมาจากคติหรือความเชื่อที่ว่าพระมหากษัตริย์คือสมมติเทพ และประชาชนคือไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน การถูกเกณฑ์เข้ามาในลักษณะนี้เป็นหน้าที่ ไม่ใช่เป็นสิทธิ เป็นการเข้ามาเป็น “ข้า” ของ “ราชการ” โดยแท้จริง ไม่มีเงินเดือน ไม่มีเบี้ยหวัด ไม่มีอะไรทั้งนั้น “ข้า” ของ “ราชการ” เหล่านี้จึงต้องหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องของตนเองตามอัตภาพ

บังเอิญหัวข้อที่จะว่ากันต่อไปนี้ไม่ใช่เรื่องของสิทธิสตรีสากล มิฉะนั้น ก็คงจะต้องวิเคราะห์กันต่อไปว่า ที่ทางราชการไม่เกณฑ์ผู้หญิงเข้ามาเป็นข้าราชการนั้น เป็นเพราะแนวความคิดที่ว่าผู้หญิงไทยโบราณควรจะต้องอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน หรือเป็นเพราะเห็นว่าผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอกว่า ไม่ควรจะต้องถูกเกณฑ์แรงงานเช่นเดียวกับผู้ชาย หรือว่าจริง ๆ แล้ว ในสมัยโบราณนั้นเขาถือว่าผู้หญิงเป็นพลเมืองชั้นสองกันแน่

และในยุคนี้ยังไม่มี การพูดกันถึงเรื่องสิทธิสตรีเสียด้วย เรื่องนี้ก็คงผ่านไปได้

นอกเหนือจากสภาพความเป็นข้าราชการแบบไพร่อย่างที่ว่ามาแล้วก็ยังมี การเข้า

รับราชการด้วยใจสมัคร ข้าราชการชนิดนี้จะถูกเรียกขานเชิงยกย่องว่าเป็น “ขุนนาง” ซึ่งเป็นคำนิยมที่ยุคสมัยยอมรับนับถือว่าเป็น “ชนชั้นปกครอง” เป็นผู้บริหารงานราชการแผ่นดินต่างพระเนตรพระกรรณ ทำหน้าที่รับสนองพระบรมราชโองการของกษัตริย์ มีสิทธิเหนือสามัญชน

พูดจาประชาชนชั้นปลูกระดมมวลชนก็ต้องเรียกขานว่า ขุนนางเหล่านี้เป็นพวก “ศักดิ์นา” ซึ่งถ้าจะว่าไปแล้วก็เป็นความจริง เพราะขุนนางเหล่านี้วัดศักดิ์กันตามที่นาจริง ๆ

การเข้ารับราชการเป็นขุนนางในลักษณะนี้ไม่ต้องมาเข้าคิวยาวเหยียดเพื่อยื่นใบสมัคร (หรือไม่ต้องส่งใบสมัครทางไปรษณีย์) เหมือนอย่างที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ หากแต่ใช้วิธีทำตามแบบธรรมเนียม คือการนำเข้าถวายตัวเป็นมหาดเล็ก ซึ่งเป็นบันไดขั้นแรกที่จะก้าวไปสู่ความเป็นขุนนาง

เรื่องนี้ปรากฏตามพระบรมราชาธิบายของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ความว่า

“..... เมื่อขุนนางผู้ใหญ่ผู้น้อยก็คมีบุตรต้องถวายตัวพระเจ้าแผ่นดินเป็นมหาดเล็ก รับราชการเป็นการใช้สอยเล็กน้อย ใกล้เคียงพระเจ้าแผ่นดิน มีเบี้ยหวัดบ้างนิดหน่อย เมื่อได้รับราชการอยู่ใกล้

พระเจ้าแผ่นดินดั่งนั้นก็ไต่ยืนได้ฟังราชการ ขุนนางเจ้าพนักงานนำมากราบทูล และพระเจ้าแผ่นดินรับสั่งเป็นการเรียนราชการ อยู่เสมอ เมื่อเจ้าแผ่นดินเห็นว่า ผู้นั้นคุ้นเคย ในราชการอยู่บ้างแล้วก็ไซ้ให้ไปตรวจการ ต่าง ๆ นำความมากราบทูล..... จนเจ้าแผ่นดินเห็นว่าผู้นั้นสมควรจะมีตำแหน่ง ราชการก็ค่อยเลื่อนยศขึ้นไปทีละน้อย ๆ ตามลำดับ..... เพราะธรรมเนียมเป็นดั่งนี้ ถ้าขุนนางผู้ใหญ่ผู้น้อยมีบุตรดีที่ได้ทดลอง แล้ว พระเจ้าแผ่นดินเห็นสมควรที่จะได้ รับราชการสืบตระกูลบิดาก็ให้เลื่อนยศให้ สืบตระกูลบิดาไปบ้าง.....”

๓. คุณสมบัติเฉพาะสำหรับ ตำแหน่ง “ขุนนาง”

เรื่องนี้ไม่ได้กำหนดตายตัวเอาไว้แน่นอน ไม่เหมือนอย่างที่เป็นปัจจุบันนี้กำหนดไว้แน่ชัด ในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘

แต่สมัยโบราณนั้นกำหนดไว้โดยจารีต ประเพณี ซึ่งแยกได้เป็น ๒ อย่าง ดังนี้คือ

๑. ต้องกอปรด้วยวุฒิ ๔ ประการ คือ ชาติตระกูล อายุ ความรู้ ความสามารถและ สติปัญญา

๒. ต้องถึงพร้อมด้วยอธิปไตย ๔ ประการ

คือความเพียรที่จะเข้ารับราชการ ความ กล้าหาญในการทำสงคราม ความฉลาด และ ความสามารถในการหาสิ่งของที่พระมหากษัตริย์ต้องพระราชประสงค์มาถวาย

ยุคสมัยนั้น ผู้ใดมีคุณสมบัติตรงตาม สเปคที่ว่ามานั้น อนาคตในการเป็น “ขุนนาง” ก็จะไม่ลืมนอนไปได้โดยปราศจากสงสัย

๔. เส้นทางสายที่เปิดกว้างขึ้น

และในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระ จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ นี้เอง ที่ได้ทรงมีพระราชดำริที่จะปรับปรุงการเข้า รับราชการเสียใหม่ โดยมีได้คำนึงถึงชาติ กำเนิดหรือชาติตระกูลเป็นสำคัญแต่เพียงอย่าง เดียว หากแต่จะต้องวัดกันด้วยความรู้ ความ สามารถและความประพฤติ โดยเปิดโอกาสให้ ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินทุกคน ทั้งลูกเจ้านาย บุตร ขุนนาง หรือไพร่ ได้ศึกษาเล่าเรียนโดยเสมอ หน้ากัน

พระราชดำรินี้คือ การเปิด โอกาสให้คนทุกคนมีโอกาสเข้ารับ ราชการได้อย่างทั่วถึง

ยุคสมัยนี้เอง การศึกษาจึงเริ่มแพร่ หลาย คนมีความรู้นิยมเข้ารับราชการกัน มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สามัญชนผู้มีได้มี ชาติตระกูลหรือเชื้อสายขุนนาง เมื่อมี

โอกาสในลักษณะเช่นนี้ ก็มีอยู่บ้างที่ทั้ง
ภูมิดำเนินา ทั้งเรือกสวนไร่่นา เดินทางเข้า
มาศึกษา ด้วยความหวังที่จะได้เข้ารับ
ราชการ ได้เลื่อนยศ เลื่อนตำแหน่ง

ความในย่อหน้านั้นปรากฏอยู่ในบท
พระราชนิพนธ์ เรื่อง โคลนติดล้อ ของล้น
เกล้าฯ รัชกาลที่ ๖

๕. จากโรงเรียนมหาดเล็กถึง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวพระราชดำริดังกล่าวนั้นคือจุดเริ่ม
ต้นของการจัดตั้งโรงเรียนมหาดเล็กขึ้น ซึ่งต่อ
มาในสมัยรัชกาลที่ ๖ ได้ประกาศตั้งเป็น
โรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาท-
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีวัตถุประสงค์
เพื่อเป็นที่ฝึกหัดวิชาข้าราชการ
พลเรือนเพื่อเข้ารับราชการตามความประสงค์
ของบ้านเมือง

โรงเรียนนี้ต่อมาได้ขยายเป็นจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

นอกจากจะทรงจัดตั้งโรงเรียนขึ้นสอน
ความรู้ให้ไปรับราชการได้แล้ว พระบาท-
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ยังได้ทรงจัด
ส่งนักเรียนไทยข้าราชการไทยไปศึกษาวิชา
ณ ต่างประเทศ

เข้าใจว่านี่คือคั่นกำเนิดของทุน
เล่าเรียนหลวง ซึ่งในชั้นแรกก็พระ-
ราชทานในหมู่พระญาติพระวงศ์
และต่อมาจึงขยายออกมาสู่แวดวงที่
กว้างขวางขึ้น

ยุคสมัยนี้ มีการว่าจ้างชาวต่างประเทศ
มาเป็นที่ปรึกษาราชการแผ่นดินในกระทรวง
ทบวงกรมต่าง ๆ เป็นอาจารย์บ้าง ฝึกอบรม
ข้าราชการบ้าง ทำให้ข้าราชการในยุคสมัย
นั้นมีโอกาสมากกว่าคนอื่นในการที่จะได้เรียน
รู้วิทยาการที่ทันสมัยแบบยุโรป

๖. พระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือนฉบับแรก

อาชีพการรับราชการดีถึงปานฉะนี้
โอกาสมากกว่าสามัญชนโดยทั่วไป ไม่ว่าจะ
เป็นในเรื่องยศฐาบรรดาศักดิ์ การยอมรับ
นับถือ สถานะภาพทางสังคม โอกาสใกล้ชิด
เบื้องพระยุคลบาท อำนาจราชศักดิ์ ชื่อเสียง
เกียรติยศ

ค่านิยมหรือทัศนคติของยุคสมัยที่มีต่อ
อาชีพการรับราชการก็ยิ่งฝังรากลึกกลงไปใน
ความรู้สึกนึกคิดและจิตใจมากขึ้นตลอดเวลา

ใคร ๆ ก็อยากเป็นข้าราชการ

การเดินทางเข้าสู่ความเป็นข้าราชการ

นั้น ก็ยังคงยึดตามรูปแบบเก่า ๆ ของระบบอุปถัมภ์ ไม่ได้มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนลงตัว จนถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ จึงได้มีการวางระเบียบในเรื่องนี้ไว้อย่างแน่ชัดเป็นลายลักษณ์อักษร โดยการตราพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนขึ้นใช้บังคับเป็นฉบับแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๑

กล่าวได้ว่าการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนได้เริ่มต้นเข้าสู่ระบบคุณธรรมตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

พระราชปรารภอันเป็นอมตะสำหรับจุดเริ่มต้นนี้ก็คือ “โดยที่มีพระราชประสงค์จะทรงวางระเบียบข้าราชการพลเรือนให้เป็นไปในทางเลือกสรรผู้มีความรู้ และความสามารถ เข้ารับราชการเป็นอาชีพ ไม่มีกั๊กวลด้วยการแสวงผลประโยชน์ในทางอื่น ส่วนฝ่ายข้าราชการก็ให้ได้รับประโยชน์ยิ่งขึ้น เนื่องจากความสะอาดพร้อมด้วยข้าราชการซึ่งมีความสามารถ และรอบรู้ในวิถีและอุบายของราชการกับทั้งหน้าที่และวินัยอันตนพึงรักษาเป็นมิตยกาล”

พระราชปรารภนี้จึงแสดงถึงเจตนารมณ์ของทางราชการที่จะให้หลักประกันความมั่นคงในอาชีพให้แก่บรรดาข้าราชการ ให้สามารถยึดการรับราชการเป็นอาชีพได้ตลอด

ไป ทั้งเป็นการแสดงให้เห็นว่าทางราชการนั้น ก็มีความต้องการที่จะได้คนที่มีความรู้ความสามารถ เข้ามารับราชการ โดยเปิดโอกาสให้อย่างเสมอหน้ากัน

คนดีมีฝีมือ มีความรู้ มีความสามารถ (และมีชาติตระกูล) ก็เดินทางเข้าสู่แวดวงราชการโดยมิพักต้องลังเลใจแต่ประการใด

เพราะทางเลือกที่ดีที่สุดนั้น ยังเอื้อมืออยู่เส้นทางเดียว

๗. อาชีพรับราชการ : สิบบ่อกำไม่เท่าหนึ่งพระยาเลี้ยง ?

เราจงใจใส่เครื่องหมายคำถามไว้ให้ค้างคาอยู่ในหัวใจด้วยสำหรับคำกล่าวนี้

ถ้าจะถามกันว่าคำกล่าวนี้เป็นความจริงหรือไม่ มันก็ต้องย้อนถามก่อนจะให้คำตอบว่า อาชีพรับราชการที่ว่านั้น หมายถึงในบุคคลสมัยไหน ?

ทวนกระแสธารกาลเวลาขึ้นไปจนถึงยุคกลางแผ่นดินรัตนโกสินทร์ที่อาชีพการรับราชการคือความเป็นขุนนาง เป็นเจ้าคนนายคน เป็นเจ้าขุนมูลนาย เป็นศักดิ์นา เป็นการสร้างตนให้หลุดพ้นจากความเป็นทาส

มองสัญลักษณ์เหล่านี้แล้ว ไม่เชื่อกั

ต้องเชื่อว่าอาชีพการรับราชการนั้นสำคัญและยิ่งใหญ่มากเกินไปเสีย

แหล่งวิทยาการและความมั่นคงในชีวิตนั้น บอกได้เลยว่าจัดเตรียมไว้รอคอยอยู่แล้วในราชการ

ข้าราชการในยุคสมัยนั้นจึงเป็นตัวแทนของอำนาจราชศักดิ์ สายสะพาย เหรียญตรา บรรดาศักดิ์ รวมถึงการได้รับใช้ใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาท

ถ้าจะพูดถึงค่านิยมร่วมสมัยกันแล้วจะมีอะไรที่สูงส่งกว่านี้อีก ไหม

ยิ่งถ้ามองในเชิงเปรียบเทียบกับความเป็นพ่อค้าหรือการทำงานในภาคเอกชน ในยุคสมัยที่สภาพทางเศรษฐกิจของความเป็นประเทศเกษตรกรรมอย่างประเทศไทยยังไม่ได้อยู่ในความนิยมหรือความสนใจรวมทั้งไม่ได้เป็นที่ยอมรับของสังคมด้วยแล้ว คงจะต้องสรุปกันไว้ตรงบรรทัดนี้เลยว่าภาพพจน์ของความเป็นพ่อค้าหรือการทำงานในภาคเอกชนนั้น เทียบไม่ได้เลยกับการทำงานในภาคราชการที่ดูเหมือนจะเพียบพร้อมบริบูรณ์ไปเสียทุกอย่าง

จะลองยกองค์ประกอบข้อไหนขึ้นมาเทียบกัน มันก็ตกเป็นรองกันไปเสียทั้งหมด

ความเชื่อในลักษณะที่เรียกได้ว่ายึดมั่นถือมั่นของสังคมไทยเช่นนี้ ได้สร้างเส้นทาง

สายที่ทอดต่อจากรอบรั้วสถาบันให้ผู้คนเดินทางมาสู่ความเป็นราชการอย่างต่อเนื่องและไม่ขาดสาย ด้วยความหวังรั้งรองของคนหนุ่มสาว ด้วยอุดมคติ ด้วยปณิธาน และก็อาจเป็นไปได้ที่ใครหลายคนจะเดินทางมาสู่ระบบราชการด้วยแรงผลักดันจากสังคมครอบครัว

ถนนสายที่มีชื่อว่าราชการนี้ จึงเป็นได้ทั้งซูเปอร์ไฮเวย์ของใครบางคนในโลก ลี้วไปสู่จุดหมาย ขณะที่ใคร ๆ อีกหลายคนอาจจะรู้สึกเหมือนกำลังขับรถอยู่บนถนนสายแคบในช่วงโมงเร่งด่วนที่การจราจรคับคั่ง จะแล่นไปข้างหน้าก็ติดไฟแดง และเมื่อคิดจะยูเทิร์นกลับ ก็สายเกินไปเสียแล้ว

คืนวันเหล่านี้ ในท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอันเป็นนิรันดร์ การเปลี่ยนสภาพเมืองจากความเป็นประเทศเกษตรกรรมมาสู่ความเป็นประเทศกึ่งอุตสาหกรรม (ที่กำลังพัฒนา) อย่างเช่นที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ การทำงานในภาคธุรกิจเอกชนก็ขยายตัวอย่างรวดเร็วในอัตราส่วนที่สมดุลกับความเจริญเติบโตและก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการแผนใหม่

พ่อค้าหรือธุรกิจภาคเอกชนก็เริ่มมีสถานภาพทางสังคมสูง หน่วยงานเอกชนหรือบริษัทบางแห่งได้รับการยกย่องว่าเป็นหน่วยงานที่ดี มีความมั่นคงสูง ค่าตอบแทนคุ้มกับประสิทธิภาพในการทำงานอย่าง

**จริงจัง ให้สวัสดิการที่คิดว่าภาคราชการ
รวมทั้งผู้คนที่ทำงานในธุรกิจเอกชนเหล่านี้
ได้รับการยอมรับว่าเป็นคนเก่ง มีสมรรถนะ
ในการทำงานสูง**

เมื่อเทียบกับภาคราชการที่บางครั้งบาง
หนก็จะตกเป็นเป้าของการวิพากษ์วิจารณ์
เกี่ยวกับการทำงานในลักษณะที่ว่า เข้าชาม-
เย็นชาม เข้าด้วยแล้ว ความเชื่อเก่า ๆ ก็เริ่มจะ
เปลี่ยนไป

**จะยอมรับหรือไม่ยอมรับ มันก็เป็น
ความจริงที่ว่า คนดี ๆ ที่มีฝีมือ มีความรู้
ความสามารถจำนวนไม่น้อยที่ผลจาก
ภาคราชการ ไปสู่ภาคเอกชน**

เหตุผลของแต่ละคนคงจะไม่เหมือนกัน
เราจะไม่วิเคราะห์หลังไปถึงสาเหตุเหล่านั้น

**แต่ก็ต้องยอมรับว่า ภาคเอกชนนั้น
สามารถสร้างแรงจูงใจได้สูงกว่าทางราช-
การมากนัก ทั้งตำแหน่งหน้าที่การงานที่ได้
รับใหม่ในภาคเอกชนนั้น ก็มีได้ทำให้สถานะ
ภาพทางการยอมรับจากสังคมของอดีต
ข้าราชการผู้มีฝีมือเหล่านั้นลดถอยลงเลย**

เหรียญตราหรือสายสะพายนั้น เดียวนี้
ก็ขยายวงออกไปถึงภาคธุรกิจเอกชนแล้ว
พ่อค้าผู้ทำคุณประโยชน์ให้แก่แผ่นดิน ก็มี
โอกาสได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริ-
ยาภรณ์ได้เช่นเดียวกับบรรดาข้าราชการ

ทั้งหลายทั้งปวงเหมือนกัน

แหล่งข่าวระดับศูนย์ข้อมูลคอมพิวเตอร์
ดีดรายชื่อข้าราชการระดับสูงที่เดินทางจาก
ภาคราชการไปสู่ภาคเอกชนออกมาให้เห็น
เป็นตัวอย่างอ้างอิงได้หลายคน อย่างเช่น
ดร.อำนาจ วีรวรรณ ผู้พันพวงหมามจาก
กระทรวงการคลัง ไปนั่งเก้าอี้ฝ่ายบริหาร
ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด **คุณชาญชัย
ลีถาวร** อดีตปลัดกระทรวงการคลังและ
เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
ไปเป็นที่ปรึกษาของธนาคาร **คุณอำนาจ
บันยารบุน** อดีตเอกอัครราชทูต ไปอยู่ที่
บริษัทสหยูเนี่ยน **ดร.ณรงค์ชัย อัคร-
เศรณี** จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ไปนั่งอยู่ที่บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่ง
ประเทศไทย **ดร.สาธิต อุทัยศรี** จาก
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ไปอยู่ที่ธนาคาร
กรุงเทพ จำกัด **ดร.อาชว์ เตาลานนท์**
จากศูนย์เพิ่มผลผลิต ไปอยู่บริษัทเจริญ
โภคภัณฑ์ หรือ **ดร.สายสวรรค์ วัฒน-
พานิช** จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ไป
อยู่บริษัทจัดการเกษตรและอุตสาหกรรม
ในเครือ ซี พี เหมือนกัน หรืออย่าง **ดร.
สมเกียรติ อ่อนวิมล** ที่เลิกสอนหนังสือที่
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปบุกเบิกงาน
ด้านข่าวจนคนติดกันทั้งเมือง และราย

ล่าสุดที่สุด ๆ ร้อน ๆ มากก็คือ **คร.ปรัชญาทวี ตะเวทิกุล** จากกระทรวงการต่างประเทศ ที่อนาคตเอกอัครราชทูตรอคอยอยู่แล้ว ก็เดินทางออกไปสู่ภาคเอกชน

นี่เป็นแค่ตัวอย่างเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ยังไม่นับประเภทที่ซื้อตัวเองจากราชการไปทำงานส่วนตัวที่เป็นกิจการของตัวเองอย่าง **ทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์** จากศูนย์เพิ่มผลผลิตที่ไปตั้งศูนย์พัฒนาบุคลิกภาพ จนมีลูกศิษย์ลูกหาเต็มเมือง หรืออย่าง **คร.อาทิตย์ อุไรรัตน์** ที่เวลานอกเหนือจากงานในตำแหน่งผู้ว่าการประปานครหลวงแล้ว ก็ยังต้องนั่งบริหารกิจการโรงพยาบาลพญาไท และกำลังจะเปิดวิทยาลัยรังสิต ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นกิจการของตัวเองทั้งสิ้น

ประเภทนี้เขาเรียกว่าออกไปเป็นพ่อค้า ไม่ยอมอยู่ให้พระยาเลี้ยง

และที่จะเอ่ยชื่อไม่ได้ (หรืออย่างน้อยก็ไม่ควรเอ่ย) ก็คือข้าราชการที่ขายเวลาพิเศษนอกเหนือเวลาราชการ ให้กับธุรกิจเอกชน ซึ่งในลักษณะนี้มีจำนวนไม่น้อย เพื่อนพ้องผู้เป็นแหล่งข้อมูลกล่าวว่า **อย่างนี้เขาซื้อความคิดและข้อมูล แต่ไม่ซื้อตัวและเวลา (เว้นแต่ในกรณีเร่งด่วน)**

ใครบางคนกล่าวว่า – คนดี ๆ ในภาคราชการนั้นยังมีอยู่อีกมาก และภาคเอกชนคงไม่มีกำลังซื้อไปได้หมด อย่างไรก็ตาม มีคำถามบางคำถามในวันหนึ่งในฤดูร้อนของพอสอนนี้ว่า **ทางราชการได้เคยระแวงระวังหรือตระหนักถึงปัญหาข้อนี้แล้วอย่างไร หรือไม่**

หรือยังหลงไหลได้ปลื้มอยู่กับความเชื่อเก่า ๆ ที่ว่า **“สิบพ่อค้าไม่เท่าหนึ่งพระยาเลี้ยง”** อยู่

ความกล่าวนำทั้งหมดนี้มีได้มุ่งหมายที่จะเดินทางไปให้ถึงบทสรุป หากแต่อยากจะเสนอความเห็นเล็ก ๆ ความเห็นหนึ่งว่า ถึงเวลาแล้วหรือยังที่ **“พระยา”** จะต้องสำรวจตัวเองว่าทำอะไรจึงจะ **“เลี้ยง”** คนดีที่มีมือไว้ในภาคราชการให้ได้ ภายใต้เงื่อนไขที่จำกัดด้วยความเป็นราชการอย่างทุกวันนี้

มีฉะนั้นแล้ว คำว่า **“สิบพ่อค้าไม่เท่าหนึ่งพระยาเลี้ยง”** ก็จะเป็นตำนานที่วันหนึ่งก็จะถูกลืมเลือน

และเมื่อจะมีการพูดถึงวลีนี้กันขึ้นมาบ้าง ก็จะต้องเริ่มต้นว่า

“ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว เคยมีคำกล่าวที่ว่า สิบพ่อค้าไม่เท่าหนึ่งพระยาเลี้ยง”

สัมภาษณ์ทัศนะ

อาชีพข้าราชการ : สิบพ่อค้าไม่เท่า หนึ่งพระยาเลี้ยง?

ก่อนจะถึงประโยคแรกของการสัมภาษณ์ มีข้อมูลบางประการเกี่ยวกับ ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ ผู้ว่าการการประปานครหลวง ที่ท่านควรจะได้รู้ อย่างน้อยก็เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการสัมผัสทัศนคติในเรื่องนี้ของผู้ให้สัมภาษณ์

ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ เป็นนักบริหารมืออาชีพวัยเจ็ดสิบแปด (ในวันสัมภาษณ์) เมื่อสิบกว่าปีก่อนหน้านี้ เป็นหัวหน้ากองวิชาการที่หนุ่มมากอยู่ที่สำนักงาน ก.พ. เคยเป็นบรรณาธิการวารสารข้าราชการอยู่บ้างน้อยก็สามปีก่อนจะลาออกจากราชการไปสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อกลางปี พอสองพันห้าร้อยสิบแปด กลับเข้ารับราชการในตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้ไม่กี่เดือน ก็ลาออกอีก เพื่อสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรเขตป้อมปราบ ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร จากนั้นก็ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองในตำแหน่งรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อปีพอสองพันห้าร้อยยี่สิบหก

คงต้องบันทึกไว้ด้วยว่า การสมัครรับเลือกตั้งทั้งสามครั้งนั้น แพ้ทุกครั้ง เป็นผู้แพ้คนที่หนึ่งทุกครั้ง ไม่รู้ว่าเขียนให้ท่านอ่านเข้าใจได้หรือเปล่า เขาเป็นว่า ถ้าจัดอันดับของคนที่ไม่ได้รับเลือกตั้ง ก็จะได้ตำแหน่งที่หนึ่งทุกครั้ง

วันนี้ ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการการประปานครหลวง ก็เป็นกรรมการและผู้ชำนาญการบริหารของโรงพยาบาล พญาไท ตำแหน่งที่ยังไม่รู้ในวันพรุ่งนี้คือตำแหน่งที่วิทยาลัยรังสิต

ผ่านชีวิตเกือบสี่สิบแปดปีมาलयงน่าศึกษา เพราะเคยเป็นคนหนึ่งในแวดวง “พระยาเลี้ยง” แต่ก็ลาออกไปเป็น “พ่อค้า” เสียเอง ถ้าจะต้องเลือกสัมภาษณ์ใครคนเดียวย่าสำหรับทัศนะ “สิบพ่อค้าไม่เท่าหนึ่งพระยาเลี้ยง” ก็คงต้องเลือกสัมภาษณ์ ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ คนนี้แหละ

และด้วยคำถามที่ท่านเคยเป็นบรรณาธิการของหนังสือเล่มนี้อยู่นานปี เราจึงมีโอกาสได้ “ลิ่วโตด” เข้าไปถึงห้องของท่านผู้ว่าการการประปานครหลวง ในบาง วันหนึ่งของปลายเดือนเมษายน

ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ ผู้ว่าการการปราบปรามคหหลวง

- ท่านผู้ว่ามีความรู้สึกอย่างไรกับอาชีพการรับราชการ ยังรู้สึกว่ามีเกียรติยศ ศักดิ์ศรีอะไรอยู่มากนักน้อยแค่ไหน

“ผมคิดว่าอาชีพการรับราชการนั้นยังมีเกียรติ มีศักดิ์ศรีอยู่มาก แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็คงต้องพูดกันตรง ๆ ว่า ขึ้นอยู่กับการทำตัวของข้าราชการเองด้วย เกียรติยศ ศักดิ์ศรี นี้ ไม่ได้มองในแง่ของความใหญ่โตหรืออำนาจแต่เพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับการทำราชการทำอะไรให้กับบ้านเมืองได้มากกว่า

บ้านเมืองจะเป็นอย่างไรก็ต้องขึ้นอยู่กับการทำราชการ เอกชนนั้น ยังไง ๆ ก็ต้องได้รับความเอื้ออำนวยและสนับสนุนจากการทำงานของข้าราชการ”

- การยอมรับนับถือในอาชีพรับราชการเดี๋ยวนี้ลดลงไปบ้างไหม ในทัศนะของท่านผู้ว่า

“ทัศนะมันก็อาจจะเปลี่ยนไปบ้าง ซึ่งผมว่าไม่ใช่เพราะความสำคัญลดลงหรือการยอมรับนับถือลดลง แต่โลกมันวุ่นวายมากขึ้น มีกิจกรรมมากขึ้น การเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจก็รวดเร็ว

เวลาที่ใครจะมานั่งมองว่าใครเป็นอะไรอย่างไรมันก็เลือนน้อยลง

แต่เนื้อหาของความเป็นข้าราชการนั้นไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปเท่าไร อย่างเมื่อก่อน

เราอาจจะมองหรือเน้นกันที่เหรียญตรา สายสะพาย งานราตรีสโมสรหรู ๆ ในทำเนียบ.....”

- แล้วเดี๋ยวนี้เรามองกันที่ไหน?

“คงต้องบอกว่าเดี๋ยวนี้เรามองกันที่งานอย่างที่ผมว่าเกียรติยศศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการนั้นควรที่จะขึ้นอยู่กับการทำคุณประโยชน์ให้แก่แผ่นดิน เดี่ยวนี้ผมยังมองเห็นความพยายามที่จะประสานประโยชน์กันระหว่างภาคราชการกับภาคเอกชน มีการสร้างงาน กรอ.ขึ้นมา เพื่อเอื้ออำนวยความเจริญให้แก่การทำงานของภาคเอกชน

เกียรติยศมันจึงไม่ได้อยู่ตรงที่ว่าคุณเป็นใครหรือคุณเป็นอะไร แต่มันควรจะต้องอยู่ตรงที่ว่า คุณทำอะไรมากกว่า”

- มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์กันว่าราชการขาดสิ่งจูงใจ เงินเดือนน้อย เข้าไปแล้วไม่มีงานจะทำ หรือรักษาคณติ ๆ ไว้ในราชการไม่ได้ คนก็เลยหนีไปอยู่ในภาคเอกชนกันมาก แต่เวลาเปิดรับสมัครสอบ คนก็ยังมาสมัครกันเป็นหมื่น ๆ ท่านผู้ว่ามองเรื่องนี้อย่างไร

“เมื่อก่อนอาจจะมีความเป็นห่วงคนดี ๆ ไม่มีอยู่ในราชการ แต่เดี๋ยวนี้ผมไม่ห่วง ผมเห็นว่าเป็นเรื่องปกติที่สุด คนจะออกหรือคนจะเข้า มันก็เป็นเรื่องธรรมดา”

คงต้องแชมป์กันตรงนี้ ว่าเมื่อมองย้อนกลับไปถึงครั้งที่ท่านผู้ว่าจะลาออกไปสมัครเป็นผู้ว่า กทม. นั้น ใช้เวลาตัดสินใจอยู่ชั่วโม่งเดียว แล้วตอนจะลาออกจากตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมนั้น ตัดสินใจอยู่สักครึ่งวัน เห็นจะได้ (แหล่งข่าวละแวกถนนศรีอยุธยาที่ไม่เปิดเผยชื่อเป็นผู้ให้ข้อมูลนี้)

“เมื่อก่อนผมเป็นข้าราชการ” ท่านผู้ว่าพื้นความหลังผูกพอคอสองพันห้าร้อยสิบแปด เมื่อครั้งยังให้พระยาเลี้ยงอยู่ “การจะลาออกจากราชการนั้นเป็นการเปลี่ยนวิถีชีวิต การตัดสินใจลาออก เหมือนกับว่าจะไปตายอย่างนั้นแหละ

“แต่จริง ๆ แล้วเป็นเรื่องเล็กมากเลย” มีรอยยิ้มอยู่ในพอคอสองพันห้าร้อยสิบเก้า ก่อนที่ท่านผู้ว่าการจะบอกเล่าประโยคต่อมาว่า “จะทำงานตรงไหนก็ประเทศไทยเหมือนกัน จะราชการหรือจะเอกชนก็เหมือนกัน”

หยุดเทปไว้ชั่วขณะตรงนี้ เพียงเพื่อจะบอกกับท่านผู้อ่านว่า ทักษะในย่อหน้าข้างบนนั้น ท่านยึดถือเป็นบรรทัดฐาน ไม่ได้ เป็นแนวทางก็ยังไม่ได้ใหญ่ ถ้าท่านไม่ได้ถึงพร้อมหรือไม่ได้มีพื้นฐานทางคุณวุฒิและชาติวุฒิอย่าง คร.อาทิตย์ อุไรรัตน์

เทปเดินต่อไป

“จริง ๆ แล้วคนดีในราชการมีเยอะ มีจน

กระทั่งไม่มีตำแหน่งจะให้เขา คนที่อยากจะเข้า ก็มีเยอะแยะ เพราะฉะนั้นก็ไม่น่าจะเป็นปัญหา ถ้าเผื่อจะมองกันในแง่คนดีหนีออกไปจากราชการ

ที่น่าห่วงจริง ๆ ผมว่าอยู่ตรงที่คนไม่มีงานจะทำมากกว่า มันล้นหมดทั้งราชการและเอกชน การที่คนออกไปจากราชการผมเห็นว่าเป็นเรื่องปกติ เป็นเรื่องดีเสียอีกที่จะมีการถ่ายเทหมุนเวียน สิ่งใหม่ ๆ จะได้เกิดขึ้น

แต่ถ้าเผื่อจะพูดกันถึงเรื่องเกียรติภูมิกันแล้ว ทักษะของผมอาจจะเปลี่ยนไป ผมไม่ค่อยซีเรียสในเรื่องนี้ สมัยพ่อเรา พ่อเราออกมาก็ผิด นี้ก็อยากให้เป็นอธิบดี แต่พอมมาถึงตรงนี้ ผมไม่ได้คิดอะไรเลย ลูกผมจะอยู่ภาคราชการหรืออยู่ในภาคเอกชน ผมก็เฉย ๆ”

- บางคนเข้าไปในวงราชการแล้วคืนไม่ออก ก็ต้องอยู่ในนั้น หรือบางคนก็คงจะไม่รู้ว่าจะออกมาเพื่ออะไร ออกมาทำอะไรได้

“ผมว่ามันก็เหมือนกันทุกคน ไม่มีใครรู้ล่วงหน้า อยู่ที่ว่าใครมีเหตุผลหรือความจำเป็นอย่างไรที่จะออกจากราชการ หรือมีแนวทางอย่างไรที่จะเติมวิถีชีวิตของตนเอง บางคนออกมาแล้วดี บางคนออกมาแล้วก็ไม่ดี เพราะฉะนั้นไม่ได้แปลว่าคนที่ออกจากราชการมาแล้วดี หรือคนอยู่ในราชการไม่ดี ผมว่าเป็นภาวะปกติ”

- คือระบบราชการมักจะเป็นระบบปิด เรามีแต่คนออกมาได้ แต่คนเข้าในระดับสูง

**เราแทบจะไม่มีเลย คือมันไม่มีการหมุนเวียน
ท่านผู้ว่ามีความเห็นในเรื่องนี้อย่างไรบ้าง**

“จริง ๆ มีความเห็นมานานแล้ว ตั้งแต่สมัยอยู่ ก.พ. อยากให้เป็นระบบเปิดบ้าง ไม่ใช่จะเปิดโล่งเลยทีเดียว แต่ก็ควรให้มีโอกาสเข้าออกแลกเปลี่ยนกันได้”

และบางประโยคต่อมานั้น คือคำพูดของผู้อำนวยการบริหารโรงพยาบาลพญาไท “ผมว่าเรื่องนี้มันก็เหมือนกับเลือดนั้นแหละ เลือดไม่ได้สร้างขึ้นจากในตัวอย่างเดียว เวลาเลือดเสียขึ้นมาก็ต้องเอาออกเสียบ้าง สามารถใส่เลือดเข้าไปได้บ้าง แต่ไม่ใช่ว่าถ่ายกันอยู่นั้นทุกวัน อย่างนั้นตาย เรื่องนี้ต้องมีวิธีการที่จะไม่ใช่เป็นระบบปิด ทั้งนี้ก็เพื่อจะให้คล่องตัวพอสมควร”

**- รู้สึกว่าของเราเป็นระบบลวกหม้อมาก
ไปหรือเปล่า**

“ก็คงใช่ อย่างรัฐวิสาหกิจ ถึงจะทำได้ แต่ก็ไม่คล่องตัวเท่าไร ถ้ามีตำแหน่งว่าง คนนอกจะเข้ามาได้ก็ต้องมีแ่งจริง ๆ เพราะ

ตามกฎหมายแล้วทำได้ แต่ในทางปฏิบัติแล้วยาก ดิดขัดที่ทัศนคติของคนใน”

**- แล้วความเห็นหรือทัศนคติที่ว่า
“สิบพ่อค้าไม่เท่าหนึ่งพระยาเลี้ยง”?**

“ผมว่าเราต้องเพิ่มมิติเข้าไปในคำนี้ นะครับ จะเอาแต่ปริมาณเฉย ๆ มาพูดกันไม่ได้แล้ว ต้องเอาคุณภาพมาพูดกันด้วย พ่อค่านั้นถ้าเผื่อเป็นสิบพ่อค้าแล้ว ๆ ก็ไม่เท่ากับหนึ่งพระยาเลี้ยง แต่ถ้าเป็นพ่อค้าดี ๆ หนึ่งพ่อค่านั้นอาจจะดีกว่าพระยาที่ไม่ค่อยดีคนหนึ่งเลี้ยงก็ได้

เพราะฉะนั้น ผมขอให้เพิ่มมิติเข้าไปว่า จะเป็นพ่อค้าหรือเป็นพระยาเลี้ยงก็ตาม ถ้าเผื่อดีแล้ว ก็เป็นประโยชน์แก่ประเทศทั้งสองฝ่าย”

**- เราคิดค่านับขั้นมากก็นักจะทำหนังสือ
ให้เป็นสื่อที่ดี ให้กำลังใจคนที่อยู่ในราชการ
เพราะว่าเดี๋ยวนี้ข้าราชการนำส่งสาร ทั้ง
คำตอบแทนและอะไรต่าง ๆ รวมทั้งตกเป็น
เป้าอยู่เรื่อย**

“แต่จริง ๆ แล้วพูดถึงคำตอบแทนก็ไม่
น้อยนะครับ ไม่ใช่ว่าเอกชนจะเงินเดือนสูงกว่า
ราชการ ก็อาจจะจริงอยู่บ้างในระดับนักบริหาร
แต่ก็เป็นส่วนน้อย อย่างที่การประปານี้ ทำ
อะไรก็ยึดของราชการเป็นหลัก มันก็ไม่หนักกัน
มากนักหรอก อาจจะมีระดับสูง ๆ เท่านั้น
ที่ต่างกันบ้าง

- เป็นไปได้ไหมที่ข้าราชการเราจะ

เกิดความรู้สึกเบียดเบียนเปรียบเทียบกับรัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ได้รับค่าตอบแทนหรือสวัสดิการที่สูงกว่า ทำให้เราคิดว่าเราต้องดีกว่าคนอื่น

“ผมว่าเป็นเรื่องธรรมดา ใคร ๆ ก็ต้องมองเปรียบเทียบกับคนที่ได้มากกว่า ใครจะไปมองเทียบกับคนที่ได้น้อยกว่า นี่เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องมองคนที่ดีกว่าเพื่อจะได้มีกว่า ทำอย่างไรเราจะดีเท่าเขาบ้าง ทำอย่างไรเราจะได้เท่าเขาบ้าง

แต่ที่ผมมองราชการวันนี้ ก็คือ การที่ราชการเอา concept ของความเป็นห่วงว่าคนจะไม่มียานทำ แล้วก็ขยายงานเพื่อให้มีงานทำมาเป็นแนวทางในการกำหนดอัตรากำลัง ๒% ๓% ความจริงผมว่าไม่ make sense เลย ผมว่าเรื่องนี้ต้องดูกันตามสภาพ ถ้าเมื่อตามสภาพจริง ๆ มีแยะอยู่แล้ว บางทีก็ไม่ควรจะมีเพิ่มอัตรากำลังให้เลย ควรลดด้วยซ้ำไป”

ย่อหน้าสุดท้ายในเทปของ ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ ผู้เป็นทั้งพ่อค้าและเป็นทั้งผู้ถูก “พระยาเลี้ยง” อยู่ในวันนี้ ก็คือ “ราชการเรายังมองว่าถ้าไม่เพิ่มอัตรากำลัง คนที่จบมาใหม่ ๆ ก็จะไม่มีโอกาสรับราชการ ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องของรัฐบาลที่จะต้องหาทางออกเอง ไม่ใช่เอาราชการเป็นที่สงเคราะห์”

ประโยคสุดท้ายของเรื่องนี้ก็คือ “ทำอย่างไรเราถึงจะให้ภาคราชการบีบกันให้ข้าราชการทำงานเต็มที แล้วก็ให้คนที่อยู่ในราชการได้นั้นได้อยู่ดีกินดี ผมว่าเราต้องเน้นกันตรงงานอย่างนี้”

บทสัมภาษณ์นี้พูดจากันตอนปลาย

เดือนเมษายน และนั่งรถแท็กซี่ตอนต้นเดือนพฤษภาคม หลังจากที่มีรัฐบาลประกาศยุบสภา ก็เลยไม่มีโอกาสได้ตั้งคำถามว่า งวดนี้ท่านผู้ว่าจะถูกจากเก้าอี้ไปยืนบนหลังคา รถกับเขานั่งหรือเปล่า

และก่อนจะถึงประโยคสุดท้าย สุภาพสตรีวัยต้นสี่สิบที่มีข้อราชการกับท่านผู้ว่าการการประปานครหลวงก็เดินเข้ามาในห้องตรงที่ท่านผู้ว่าได้กรุณาให้สัมภาษณ์วารสารข้าราชการอยู่

คุณชวนพิศ ธรรมศิริ ผู้ช่วยผู้ว่าการการประปานครหลวง

หลายประโยคสำหรับการสนทนาที่จะเรียกว่าเป็นการสัมภาษณ์ก็ได้ต่อไปนี้ จึงมีลักษณะเป็นการจุ่มใจถึงตัว ไม่เปิดโอกาสให้มีเวลาคิด แต่ก็เต็มไปด้วยความรู้สึกของธรรมาธิบดีไมตรีอันสวยงาม

คุณชวนพิศ ธรรมศิริ เป็นผู้หญิงวัยต้นสี่สิบที่นั่งอยู่บนเก้าอี้ระดับสูงของรัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่แห่งหนึ่ง เป็นผู้หญิงที่เรียนวิศวะ จบ วศ.บ. จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย MSC. วิศวกรรมศาสตร์จาก AIT เรียนหนังสือจบแล้วก็ทำงานที่การประปานครหลวงมาโดยตลอด

คุณชวนพิศ ธรรมศิริ ผู้ช่วยผู้ว่าการการประปานครหลวง

“มีความรู้สึกกว้างงานที่ทำตรงกับสาขาวิชา
ที่เรียนมา คือ Water treatment

- มีเหตุผลอย่างอื่นอีกไหมคะสำหรับ
การเลือกทำงานรัฐวิสาหกิจ

“ปีที่จบเป็นปีแรกที่จัดการประปา-
นครหลวง โดยเปลี่ยนฐานะจากราชการเป็น
รัฐวิสาหกิจ ตอนที่เข้ามา หน่วยงานกำลัง
ขยายตัว เลยคิดว่าความก้าวหน้าจะมีมากกว่า
หน่วยงานที่อื่นแล้ว”

- ตอนนั้นรับเงินเดือนเท่าไรคะ?

“จำได้ว่าประมาณ ๒,๗๕๐ บาท เป็น
อัตราเริ่มต้นของระดับปริญญาโท ซึ่งสูงกว่า
ปริญญาตรีมาก และใกล้เคียงกับบริษัทเอกชน
มากที่สุดทีเดียว”

- ในช่วงนั้น ท่านผู้ช่วยฯ คิดว่าคนดี
มีฝีมือส่วนใหญ่ที่มีโอกาสเลือก จะเลือก
เข้ามาทำราชการหรือไม่คะ?

“ที่แรกก็คิดว่าคนดีมีฝีมือ มีความรู้ความ
สามารถ จะเลือกทำราชการ แต่พอทำไปสัก
ระยะหนึ่ง ก็เป็นห่วงว่าระบบราชการ ทั้งระบบ
งานและเงินเดือนจะไม่สามารถรักษาคณตีม
ฝีมือไว้ได้ตลอดไป ทำไปทำมา ราชการก็จะ
กลายเป็นที่ฝึกงาน เป็นที่ที่เขาเข้ามาเรียนรู้งาน
เพื่อจะออกไปทำงานอย่างอื่นที่ได้ประโยชน์
มากกว่า ถ้ามองกันในระยะนี้แล้ว ราชการก็จะ
เสียทรัพยากรที่ดีไป”

- อย่่างที่การประปา?

“การประปาในระยะเริ่มแรกก็ล้มลุก
คลุกคลาน สวัสดิการก็สู้รัฐวิสาหกิจอื่นไม่ได้
เรายังพูดจากันเล่น ๆ ว่า คนอยู่ที่นั่นคือคนที่
ไม่มีทางไป ไม่มีใครจ้าง แต่ตอนนี้เราปรับปรุง
ดีขึ้น เรามีกำไร สวัสดิการก็ดีขึ้น มีโบนัส
คนที่คิดจะไปอยู่ที่อื่นก็น้อยลง หรือไม่มีเลย

มองย้อนกลับไปในระบบราชการ เห็นได้
เลยว่าไม่มีแรงจูงใจอันนี้ หรือมีก็น้อย และถ้า
จะมองบริษัทเอกชน เขาก็อยากจะจ้างคนที่มี
ประสบการณ์มากกว่าคนที่เพิ่งจบใหม่ ๆ
ดังนั้นหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจก็จะ
เป็นตลาดแรงงานที่เอกชนจะดึงคนดี ๆ ไป โดย
เฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านวิศวกรรม”

- แล้วถ้าย้อนหลังกลับไป มีตำแหน่ง
งานในภาคราชการกับในภาคเอกชนให้
เลือกท่านผู้ช่วยฯ จะเลือกตำแหน่งไหน?

“ก็ต้องดูข้อเสนอของทั้งสองภาคนั้นก่อน
สมัยก่อนนั้น ค่านิยมของคนผูกพันกับราชการ
ว่าดี อย่่างเพื่อน ๆ ที่เลือกทำราชการ ส่วนใหญ่

จะมีฐานะดีอยู่แล้ว พอถามเขาเรื่องนี้ เขาก็ว่าเป็นความประสงค์ของคุณพ่อคุณแม่ที่อยากให้ลูกรับราชการ ต่อไปจะได้เป็นใหญ่เป็นโต”

- **อันนี้เป็นความเชื่อ?**

“ก็คงใช่ พวกนั้นเขาจะไม่คำนึงถึงผลตอบแทนท่าไหร่ เขาคิดว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติสำหรับตัวเองในชั้นต้นก็จะเลือกทำราชการ เพราะราชการมีระบบงานที่ดี มีทางสร้างประสบการณ์ได้มากกว่าทำงานบริษัท

ถ้าเป็นบริษัทใหญ่ ๆ ระบบงานดีจริง แต่โอกาสที่จะแสดงความสามารถก็มีน้อย ถ้าเป็นบริษัทเล็ก ระบบก็ไม่มี เป็นระบบครอบครัว”

- **ท่านผู้บ่วยฯ มีความเห็นอย่างไรกับคำกล่าวที่ว่า “สิบพ่อค้าไม่เท่าหนึ่งพระยาเลี้ยง”?**

“ก็คงจะไม่ขลังเท่าเมื่อก่อน แต่ก่อนนี้พอพูดถึง “พระยา” ก็รู้สึกยิ่งใหญ่ แต่เดี๋ยวนี้ข้าราชการที่เทียบเท่าพระยา หรือชั้นเอกชั้นพิเศษสมัยก่อน คงจะเลี้ยงใครไม่ได้ จะเลี้ยงตัวพระยาเองก็ยังไม่พอ

ก็ขอฝากความเห็นไว้ในโอกาสนี้ด้วยว่า คนเก่ง ๆ ในวงราชการจะถูกดึงตัวไปหมด ถ้าหากว่าทางราชการไม่หาทางจูงใจเขาไว้บ้าง ราชการน่าจะปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่องสิ่งจูงใจ ซึ่งไม่ได้หมายความว่าถึงเฉพาะแต่เรื่องเงินอย่างเดียว แต่อาจจะเป็นสวัสดิการในรูปแบบต่าง ๆ ที่ไม่ใช่เงินก็ได้

ถ้าไม่อย่างนั้นแล้ว ราชการก็จะสูญเสีย

ทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศไปหมด”

คุณประเวศ ไกรฤกษ์ ในวัยหกสิบสี่นั้น เคยเป็นนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญ และจบการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง เคยรับราชการอยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกาแล้วลาออกมาประกอบอาชีพทนายความอยู่ที่สำนักงานทนายความเทพศรีหริศ ไม่นานนักก็เข้าทำงานสายการบินที่บริษัทเจแปน-แอลริไลนส์ จำกัด อยู่อีกระยะหนึ่ง แล้วจึงปักหลักชีวิตอยู่ที่บริษัทข้าวไทย จำกัด มาจนถึงทุกวันนี้ในตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายบริหารและธุรการ

คุณประเวศ ไกรฤกษ์
ผู้จัดการฝ่ายบริหารและธุรการ
บริษัท ข้าวไทย จำกัด

“จำได้ว่าในสมัยเมื่อ ๕๐ กว่าปีก่อน ข้าราชการชั้น “ราชบุรุษ” รับเงินเดือน ๑ ละ ๕๐ บาท หรือ ๑ ชั่ง ใส่เสื้อราชปะแตนมีแผงคอช่อชัยพฤกษ์ เดินไปไหนมาไหนผู้คนหลีกเลี่ยงให้เป็นแถวด้วยความเคารพนบไหว เนื่องจากท่านเป็นคนของหลวง ท่านทำงานเพื่อสนองพระเดชพระคุณและรับพระราชทานเงินเดือนจากในหลวง

แต่ท่ามกลางความมีเกียรติมีศักดิ์ศรี ทุกคนก็ตระหนักดีว่าอาชีพราชการก็คืออาชีพที่จะหวังรวยไม่ได้ สู้พ่อค้าไม่ได้ถ้าเอาเวลาทำงานมาเทียบกัน แต่พอจะอนุมานได้ว่าขณะนั้นข้าราชการส่วนใหญ่มีเงินเดือนที่พอจะชักหน้าถึงหลัง เพราะปัญหาค่าครองชีพไม่ได้สลับซับซ้อนเหมือนปัจจุบัน สิ่งที่เราใจจะให้ฟังเพื่อก็ไม่ค่อยมี กระนั้นก็ตาม อาชีพราชการในเวลานั้นก็ยังเป็นที่ใฝ่ฝันของคนส่วนใหญ่ เพราะนอกจากจะมีเกียรติแล้ว ก็ยังเป็นที่รู้สึกกันว่า เป็นอาชีพประดุจ “น้ำบ่อทราย” มีความมั่นคงมากกว่าอาชีพอื่น ๆ คือเข้าไปแล้วก็ทำไปเถอะจนเกษียณ ส่วนเงินเดือนนั้นแม้จะน้อยแต่ก็ได้รับอย่างต่อเนื่องและเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ เรียกว่าเป็นข้าราชการแล้วไม่อดตายว่าอย่างนั้นเถอะ

สมัยที่เป็นเด็กผมเองก็มีความทะเยอทะยานที่จะเป็นข้าราชการเหมือนกันด้วยความรู้สึกที่ว่า มีเกียรติ พอเรียนธรรมศาสตร์ก็มีอาจารย์กฎหมายท่านหนึ่งสอนว่า “การรับราชการสนองพระเดชพระคุณนั้นต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต อดทน บางครั้งอาจจะต้องยืนในรดรางชั้นหนึ่งด้วยกางเกงกันปะเป็นรูป

ไบโพธิ์” แต่ก็ไม่ได้เสียกำลังใจ พอจบก็เข้ารับราชการที่คณะกรรมการกฤษฎีกา อยู่ได้ไม่นานก็มาร่ำพังกกับตัวเองว่า **ถ้าหากจะคิดสร้างหลักฐานและมีครอบครัวในระยะเวลาที่สมควรโดยลำแข้งของตัวเอง ก็ไม่ควรจะเป็นข้าราชการ**

ปัจจุบันหันมาดูข้าราชการทุกวันนี้ เห็นว่าก็ดูจะยังคงมีเกียรติเช่นเดิมคือเป็นข้าราชการของในหลวง ได้รับพระราชทานเครื่องราชูปโภคเป็นการตอบแทนและเป็นเครื่องประกอบเกียรติ เป็นตัวจักรสำคัญของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศ แต่ที่ดูจะต่างไปจากอดีตก็คือเวลาเดินไปไหนไม่มีใครหลีกเลี่ยงให้เช่นแต่ก่อน เกียรติยศต่าง ๆ ในสายตาคนทั่วไปปัจจุบันไม่ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ ปากท้อเป็นเรื่องสำคัญกว่าหรือจะเรียกว่าตัวใครตัวมันก็ได้ ข้าราชการก็ดูจะใส่แหงกว่าเดิมซึ่งคง

จะไม่ต้องอธิบายว่าเพราะเหตุใด ยิ่งกว่านั้นข้าราชการปัจจุบันก็ดูจะพึ่งพาอาศัยพ่อค้าหรือภาคธุรกิจเอกชนมากกว่าแต่ก่อน ในระดับชาติ รัฐบาลก็ต้องอาศัยพ่อค้าด้านการเงินและกำลังคนในการพัฒนาประเทศในระดับปัจเจกชนข้าราชการแต่ละคนก็ต้องอาศัยการเงินการทองจากธนาคาร หรือเจ้าเงิน นายเงินรายย่อย

ข้าราชการบางคนอาจจะมั่งคั่งมีบ้านเป็นของตนเอง แต่เชื่อแน่ว่าจะมีอย่างนั้นได้ก็เพราะมีทุนเดิมจากบรรพบุรุษ หรือไม่ก็ต้องรับราชการนานโซ หรือไม่มีรายได้อื่นซึ่งก็ไม่พ้นไปจากเชิงธุรกิจค้า ๆ ขาย ๆ ไปได้ หรือไม่ก็กู้หนี้ยืมสิน อีกอย่างหนึ่งถ้าจะพูดกันตรง ๆ ก็คือ การฉ้อฉลในรูปแบบต่าง ๆ บางลักษณะก็กลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของทางราชการเสียแล้วด้วยซ้ำไป

อย่างไรก็ตาม หลายคนก็กล่าวกันว่าท้ายที่สุดอาชีพราชการก็ยังคงมั่นคงกว่าอาชีพอื่น ๆ อยู่ดี ความคิดเช่นนั้นก็ถูก เพราะข้าราชการอาจได้เปรียบในแง่ที่ว่าได้รับการโอบอุ้มตั้งแต่เข้าจนเกษียณและหลังเกษียณการล้มละลายไม่มี การก้าวหน้าในตำแหน่งก็มีเป็นลำดับหากไม่เหลือขอ

ส่วนการเป็นพ่อค่านั้นก็ต้องล้มละลายไปก็มีมาก พบทั้งการเสี่ยงและการคดโกง และที่ประสบความสำเร็จก็มีอยู่ดาษดื่น ที่น่าคิดก็คือโดยทั่วไปการเป็นพ่อค้าต้องต่อสู้ด้วยลำแข้ง ล้มเป็นล้ม เลิกเป็นเลิก เป็นโลกของความเป็นจริง หากพอนะหรือเลี้ยงไม่โดกั

ไม่มีใครมาอุ้มชู

ผมว่าเรื่องนี้ขึ้นอยู่กับว่าใครจะมองในแง่ไหน”

และคนสุดท้ายที่เดินทางมาสู่คอลัมน์สัมภาษณ์ หักคะแนนของวารสารข้าราชการคือ **คุณญาณี ตราโมท** **ข้อนี้เป็นที่รู้จักในแง่มุมที่กว้างขวางมาก เรียนหนังสือจบทางด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัย วิชาชีวิตที่เรียนมาประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองในตำแหน่งสถาปนิกอยู่ที่ธนาคารไทยพาณิชย์จำกัด แต่จับอาชีพพิเศษที่ทำให้เป็นที่รู้จักกันทั่วเมืองก็คือเรื่องงานแสดง ซึ่งมีมากมายหลายด้านเสียจนจรรยาบรรณไม่หมด ร้องเพลงถูกทุ้ง ถาปัด ก็ดังมาแล้ว ตอนหลังหันมาเป็นพิธีกร เล่นละครทีวี ทำรายการพิเศษมาความเครียดถูกโป้งสีแดง หรือถึงคิวข้า คาราค่าเป็นอะไร ๆ ทำนองนี้**

ถ้าจะเขียนจับอาชีพพิเศษเหล่านี้ให้หมดก็คงต้องเปลี่ยนชื่อหนังสือเล่มนี้เป็นอิน ไซค์ ทีวี ไปเลย

คุณญาณี ตราโมท

สถาปนิก/พิธีกร

และเราเริ่มคำถามแรก.....

“คำว่า “สิบพ่อค้าไม่เท่าหนึ่งพระยาเลี้ยง” ผมว่าตีความได้หลายอย่าง แต่ถ้าจะพูดในลักษณะเปรียบเทียบระหว่างการทำงานนอกชนกับการรับราชการแล้ว สำหรับสภาพที่เป็นอยู่เดี๋ยวนี้ ก็ต้องขบอกว่าไม่จริง”

- เคยคิดจะรับราชการบ้างไหม

“ตอนแรก ๆ ก็ทำทำคิดเหมือนกัน เพราะสมัยก่อนยังไม่ค่อยรู้อะไร เรียกว่าไปตามน้ำ คือว่าเรียนจบมาก็ไปทำงาน ยังไม่รู้ว่าอะไรดี อะไรไม่ดี ยังไม่มีการเปรียบเทียบ”

- แล้วตอนนี้

“ตอนนี้พอมาทำงานเข้าจริง ๆ ซึ่งไม่ใช่ทำงานราชการ มองเข้ามาในวงราชการ แล้วก็เกิดความรู้สึกว่าราชการนี้ไม่ดี”

- ทำไมคิดอย่างนั้น ไม่ดียังไง

“สมัยก่อนอาจจะดี เพราะว่าสมัยก่อนเขามองกันในแง่ของเกียรติยศมากกว่าคนไทยเรารักเกียรติ

ผมว่าเรื่องนี้มองได้ ๒ แง่ คือสอนให้เรา รักเกียรติของตัวเองมากกว่ารักเงิน ถ้ามองในแง่ที่มันก็ดี มีอุดมการณ์ อุดมคติ ทำให้เราไม่เห็นแก่ตัว รักเกียรติยศเข้าไว้ มันก็มีความหมายแก่วงศ์ตระกูลด้วย”

- แล้วแ่งที่ว่าไม่ดี

“ก็เงินเดือนน้อย ถ้ามีลูกก็จะไม่สอนให้ลูกเข้ารับราชการ ถึงจะมีค่านิยมเก่า ๆ อยู่ก็ตาม ข้อดีที่อยู่ไป ๆ แล้วไม่ดีก็คือ การที่ออกยาก เขาไม่ให้เราออก อยู่ไปเรื่อย ๆ สบาย ๆ อยู่ ๆ ไปแล้วก็จะกลายเป็นเข้าขามเย็นขาม

เรื่องแบบนี้มันก็จะทำให้เรากลายเป็นคนเฉื่อยชาไปได้ อันนี้เป็นข้อที่ไม่ดีเอามาก ๆ”

- ฐานะเดิมควรจะมีส่วนในการตัดสินใจในการเลือกอาชีพบ้างไหม?

“ก็มีส่วน คนที่จะรับราชการตอนนี้ น่าจะเป็นคนที่มีฐานะดีอยู่แล้ว และตั้งใจจะทำงานเพื่อเกียรติยศ เพื่อรับใช้ประชาชน แต่ถ้าเป็นคนธรรมดา ๆ แล้ว สิบพ่อค้าน่าจะดีกว่าหนึ่งพระยาเลี้ยง

- บอเหตุผลประกอบหน่อยได้ไหม?

“สมัยก่อนนี้ เศรษฐกิจยังดีอยู่ การรับราชการก็เป็นสิ่งที่ดีมาก ใ้มาก ถือว่าเป็นคนที่มีความสามารถ เป็นคนเก่ง มีหน้ามีตา พอมมาถึงตอนนี้ เศรษฐกิจมันแย่ ทุกคนต้องการเงิน อยู่ในราชการก็ลำบาก

ที่เขาเข้ามารับราชการกันนะ เป็นเพราะงานมันหายาก จึงต้องเกาะอะไรสักอย่างหนึ่งไว้ ซึ่งงานราชการมันคงมากแล้วเขาก็มักจะใช้เวลาออกราชการไปทำอาชีพอื่นด้วย”

(- ย่อหน้าข้างบนนั้น เราแอบมีความเห็นว่าอยู่ภาคเอกชนก็ทำได้ เป็นสถาปนิกแล้วไปเป็นพิธีกร จัดรายการโทรทัศน์ให้ดังระเบิดไปทั้งเมืองก็ได้)

ความในวงเล็บนั้นเป็นแค่ความรู้สึกเฉียบ ๆ เท่านั้น

“เคยมีผู้ใหญ่ท่านหนึ่งชวนให้ไปอยู่กรมศิลป์ ให้ไปทำจาก คิดว่าจะไปอยู่เหมือนกัน แต่คิดไปคิดมาแล้วไม่เอาดีกว่า คุณพ่อเองก็ไม่อยากให้รับราชการ”

“คุณพ่อ” ที่คุณญานีพูดถึงนั้น คือ อาจารย์มนตรี ตราโมท ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะไทย วิทยุแปลคสิบหก ผู้ยังทำงานให้กับแผ่นดินอยู่จนทุกวันนี้

“ส่วนตัวคุณพ่อเองแล้ว ท่านทำราชการด้วยความรักงาน ทำเพื่อเกียรติยศ ด้วยความทุ่มเท ไม่เคยหวังตำแหน่งอะไรเลย ผมก็เลยคิดว่าถ้าเมื่อเราทำงานเพื่องาน ทำด้วยใจรัก ไม่

หวังเรื่องตำแหน่ง ก็จะทำให้เรามีความสุข”

- แล้วในแวดวงเพื่อนห้องของคุณญานี?

“เท่าที่ผมได้พูดคุยกับคนในวงการเดียวกัน หรืออย่างรุ่นน้อง ๆ เขาก็ออกปากเลยว่า เขาไม่คิดจะเข้ารับราชการ เพราะกลัวจะถูกกลืน หรือถูกดูดซึมให้กลายเป็นคนเฉื่อยชาไปในที่สุด ซึ่งก็มีทางเป็นไปได้มาก”

- คนที่เข้ารับราชการด้วยอุดมการณ์ อุดมคติ อะไรอย่างนี้?

“ผมว่าหายาก แต่ก็มึนนะ ไม่ใช่ไม่มี พวกนี้จะเป็นประเภททำงานด้วยใจรักจริง ๆ

แต่ถ้าจะให้ผมสรุป มองภาพกันโดยรวม ๆ แล้ว ผมว่าสิบพ่อคำดีกว่าหนึ่งพระยาเลี้ยงแน่ ๆ

เว้นแต่ว่าถ้าเราอยู่เฉย ๆ ไม่ต้องทำอะไรแล้ว อย่างนี้จะใครเลี้ยงก็ได้ ดีทั้งนั้น”

อินันทนาการ

จาก

บริษัท รีช อินเตอร์ จำกัด

“การบริหารงานแบบข้าแม่คนเดียว”

มนุชญ์ วัฒนโกเมร

เรื่องนาย ๗

ผมเป็นคนที่ใช้นายเปลืองคนหนึ่ง รับราชการมา ๑๕ ปี มีนายโดยตรง ๑๗ คน นายระดับกลาง ๑๒ และนายระดับสูงที่มีอำนาจให้คุณให้โทษ ๑๔ คน

คนที่ใช้นายเปลืองอย่างผม ย่อมจะรู้ดีว่า นักบริหารระดับ “นาย” มีอยู่หลายประเภท จะมีกี่ประเภทก็สุดแต่จะจัดกลุ่มตามถนัด แต่ในวันนี้ผมคงไม่มาชำแหละแจกแจงประเภทของนายให้เข้าตัวหรอก

เพราะไม่ว่าจะทำราชการหรือทำงานตามห้าง หากปากกล้าวิจารณ์นายก็รังแต่จะไม่ก้าวหน้า พ่อผมเห็นว่าเชื่อคงไม่ทิ้งแถว ลูกไม้คงหล่นไม่ไกลต้น จึงสอนนักสอนหนา ว่าอย่าด่านาย ไม่ว่าจะป็นนายคนไทย คนฝรั่ง หรือคนญี่ปุ่น เหมือนกันหมด คือไม่ชอบถูก ลูกน้องด่าหรือวิพากษ์วิจารณ์ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง โดยเฉพาะต่อหน้าคนแยะ ๆ

พ่อผมทำงานบริษัท เคยมีนายทั้งไทยและเทศ เผลอมีบุญได้มีโอกาสเถียงกับนายอยู่เป็นประจำ แค่นี้ถึงจะครบ และก็เถียงกันในเรื่องทำกำไรกำไรให้บริษัทด้วย

ยังต้องเปลี่ยนงานเปลี่ยนห้างบ่อยๆ

แรก ๆ ผมก็ไม่ค่อยเชื่อพ่อ แม้แต่เวลาสอบเลื่อนขั้นก็ยังด่านายในกระดาษคำตอบ ผลก็คือผมเป็นชั้นโทกะ ซี.๔ อยู่ถึง ๗ ปีเต็ม

เมื่อตั้งใจว่าจะไม่พูดถึงประเภทของนาย ให้เปลืองเนื้อเปลืองตัว คงต้องมาพูดถึงวิธีการบริหารของผู้บริหารที่มีอำนาจตัดสินใจ ซึ่งก็เฉียด ๆ นายอีกนั่นแหละ แต่ไม่ตรง ๆ นัก คงไม่เป็นไร

วิธีการบริหารงานซึ่งเป็นที่ยอมรับกันมาก ก็คือการบริหารงานแบบยึดวัตถุประสงค์ หรือ เอ็ม.บี.โอ. การบริหารงานแบบนี้ผู้บริหารต้องมีจิตใจเป็นประชาธิปไตย ต้องรับฟังความคิดเห็นของลูกน้อง และต้องเปิดโอกาสให้ลูกน้องมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็น

ซึ่งปรัชญาของ เอ็ม.บี.โอ. ได้แตกแขนงเป็นปรัชญาพื้นฐานของ “การพัฒนาองค์กร” หรือ โอ.ดี. กับ “กลุ่มสร้างคุณภาพงาน” หรือ คิว.ซี.ซี.

มีนักบริหารจำนวนมากที่ไม่สามารถจะนำวิธีการของ เอ็ม.บี.โอ. มาใช้ได้เพราะ

ผู้บริหารบางคนมักมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง แต่เชื่อว่าผู้บริหารเหล่านี้จะไม่ประสบความสำเร็จ นักบริหารจำนวนมากที่มีความยึดมั่นในตัวเองสูงก็สามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้

ใครจะแน่กว่านาย?

ผมเคยได้ฟังคนเขาเล่ากันว่าเมื่อ ๓๐ ปีที่แล้ว คนไทยยังไม่นิยมใช้ผงซักฟอก เพราะถือเป็นของฟุ่มเฟือยต้องสั่งมาจากต่างประเทศ บริษัทผลิตผงซักฟอกยักษ์ใหญ่ ถ้าจำไม่ผิด ก็คงจะเป็นยี่ห้อไทด์ ได้ส่งทีมวิจัยเข้ามาศึกษาหาช่องทางจะเปิดตลาดผงซักฟอกในเมืองไทย ทีมวิจัยของบริษัทไทด์ได้มาจ้างอาจารย์มหาวิทยาลัยและนักศึกษาไทยร่วมเก็บข้อมูลด้วย

ผลของการวิจัยปรากฏว่าคนบางกอกสมัยนั้น ๔๕ เปอร์เซ็นต์ ใช้สบู่ขันไลท์กับสบู่กรดซักเสื้อผ้า ส่วนอีก ๕ เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่ใช้ผงซักฟอก ทีมวิจัยของบริษัทไทด์ที่เป็นฝรั่งก็เลยสรุปความเห็นว่าเป็นสมควรเปิดตลาดไทด์ในประเทศไทย

ในเวลาใกล้เคียงกันนั่นเองบริษัทผงซักฟอกแพ็บก็ส่งฝรั่งตาน้ำข้าว ๒-๓ คน เข้ามาทำการวิจัยการเปิดตลาดผงซักฟอกในเมืองไทยเช่นกัน ผู้ร่วมงานเก็บข้อมูลคนไทยส่วนใหญ่ก็เป็นกลุ่มเดียวกับที่เก็บข้อมูลให้บริษัทไทด์ ผลการวิจัยก็ออกมาเช่นเดียวกับที่บริษัทไทด์ได้ทำการวิจัยไปแล้ว

ในการหาหรือสรุปความเห็นการวิจัยในกลุ่มของนักวิจัยตาน้ำข้าว ลูกทีมวิจัยก็ลงความเห็นเช่นเดียวกับกลุ่มนักวิจัยของบริษัทไทด์ ว่าแพ็บไม่ควรเปิดตลาดผงซักฟอกในเมืองไทย แต่อีตาหัวหน้าทีมวิจัย ได้ทะเลาะกลางปลั่งว่าในฐานะที่เป็นหัวหน้ารับผิดชอบการวิจัยจะสรุปความเห็นลงในรายงานวิจัยว่าแม้คนบางกอกประมาณ ๔๕ เปอร์เซ็นต์จะไม่นิยมใช้ผงซักฟอก แต่คนไทยเป็นคนที่รักความสะอาด สามารถโฆษณาให้หันมาใช้ผงซักฟอกได้

ฉะนั้นบริษัทแพ็บควรเปิดตลาดผงซักฟอกในเมืองไทย โดยใช้เรื่องความสะอาดเป็นหัวข้อโฆษณาขายผงซักฟอกแพ็บ จะสามารถดึงคนไทย ๔๕ เปอร์เซ็นต์ที่ยังไม่ได้ใช้ผงซักฟอกมาเป็นลูกค้าแพ็บได้

มีโยที่คนร่วมทีมที่เป็นฝรั่งมั่งค้ำด้วยกัน จะคัดค้านข้อสรุปดังกล่าว แต่อีตาหัวหน้าแกไม่ยอมฟังใคร แกถือว่าแกเป็นนาย ความเห็นเป็นของลูกน้อง แต่การตัดสินใจอยู่ที่นาย

ผลปรากฏว่า ตลาดผงซักฟอกในยุคนั้นตกอยู่ในมือของแพ็บ แม้ไทด์จะหันกลับมาตามหลังก็ไม่สามารถช่วงชิงตลาดไปจากแพ็บได้

นายคอมพิวเตอร์

อีกเรื่องหนึ่ง ผมเคยฟังคนที่ทำงานอยู่แถวเชิงสะพานพระราม ๖ เล่ากันว่านายสูงสุดของเขา ดูเหมือนเขาจะเรียกกันว่า บิ๊ก เค. ก็มีพฤติกรรมและวิธีการบริหารเช่นเดียวกับ

ท่านบิก เค. เป็นคนที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์สูง ที่สำคัญคือมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูงด้วย ดังนั้นในการประชุมสตาฟก็จะปล่อยให้ลูกน้องพูด พูด พูด และพูด สุดท้ายท่านบิก เค. ก็ต้องตัดสินใจของ ท่านเอง ซึ่งการตัดสินใจส่วนใหญ่มักจะตรงข้ามกับความเห็นของที่ประชุมเสมอ

แต่ผลการตัดสินใจของท่านบิก เค. ทำให้รัฐวิสาหกิจที่ท่านบิก เค. รับผิดชอบอยู่ สามารถทำอะไรได้อย่างมหาศาลในแต่ละปี และท่านบิก เค. ก็ได้รับการยอมรับจากลูกน้องและในสังคมนักบริหารว่า เป็นนักบริหารที่ประสบความสำเร็จมากคนหนึ่ง

ผรั่งหัวหน้าทีมวิจัยของผงซัฟองแพ็บ ท่านบิก เค. เป็นคนที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์สูง ที่สำคัญคือมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูงด้วย ดังนั้นในการประชุมสตาฟก็จะปล่อยให้ลูกน้องพูด พูด และพูด สุดท้ายท่านบิก เค. ก็ต้องตัดสินใจของ ท่านเอง ซึ่งการตัดสินใจส่วนใหญ่มักจะตรงข้ามกับความเห็นของที่ประชุมเสมอ

แต่ผลของการตัดสินใจของท่านบิก เค. ทำให้รัฐวิสาหกิจที่ท่าน บิก เค. รับผิดชอบอยู่ สามารถทำอะไร ได้อย่างมหาศาลในแต่ละปี และท่านบิก เค. ก็ได้รับการยอมรับจากลูกน้องและในสังคมนักบริหารว่า เป็นนักบริหารที่ประสบความสำเร็จมากคนหนึ่ง ในปัจจุบันท่านบิก เค. ก็กำลังพิสูจน์ฝีมือความเป็นยอดนัก

บริหารในกิจการเกี่ยวกับการเงิน และปุ๋ยเคมีอีกครั้งหนึ่ง

ไม่แน่จริง ไม่เป็นนาย

ผมมีเพื่อนอยู่คนหนึ่ง ทำงานอยู่ในบริษัทเงินทุนขนาดกลางแห่งหนึ่ง ที่ตั้งอยู่แถวถนนเยาวราช ซึ่งเป็นบริษัทคนไทยเชื้อสายจีน ได้เจอกันครั้งสุดท้ายเมื่อประมาณ ๖-๗ ปีที่แล้ว เขาได้เล่าเรื่องเกี่ยวกับความเปรี๊ยะปราดของนายของเขาว่า เมื่อประมาณปี ๒๕๑๙-๒๕๒๐ บริษัททรัสต์ที่เขาทำงานอยู่ ได้มีการเปลี่ยนแปลงกรรมการและผู้จัดการใหม่ โดยประธานบริษัทได้ให้ลูกชายที่เพิ่งกลับมาจากเมืองนอกมาทำหน้าที่แทนกรรมการผู้จัดการคนเดิมที่ออกไป

กรรมการผู้จัดการคนใหม่ที่เป็นนายของเพื่อนผมอายุยังไม่ครบ ๓๐ ปี ดี อาศัยที่ฟอรวยได้ไปเล่าเรียนที่เมืองนอกตั้งแต่ปริญญาตรีจนจบปริญญาโทเกี่ยวกับธนาคาร ได้มีโอกาสฝึกงานกับธนาคารในสหรัฐอยู่ปีสองปี และมีบุญโชที่พ่ออุตสาหกรรมตั้งทรัสต์ไว้ให้ลูกมาบริหารด้วย

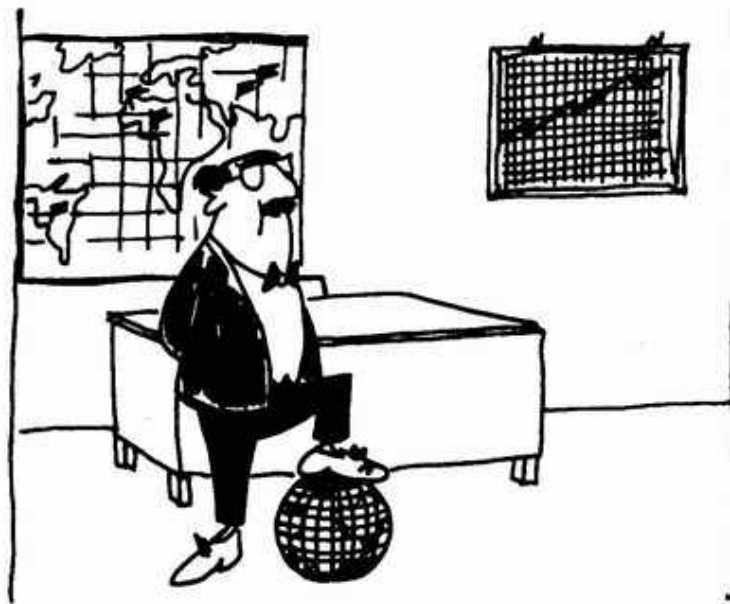
เมื่อนายใหม่มารับตำแหน่ง ทุกคนในบริษัทไม่ค่อยเชื่อมั่นเท่าไรนัก เนื่องจากปากยังไม่สิ้นกลิ่นน่านม และพูดไทยคำ ฝรั่งเศสคำ แต่นายใหม่ของเพื่อนผมได้เริ่มแสดงฝีมือในการทำการค้าให้บริษัท โดยการซื้อขายหุ้นและเงินตราต่างประเทศ

ถ้าผมจำที่เพื่อนเล่าไม่ผิด ประมาณกลางปี ๒๕๒๑ เห็นจะได้ นายของเพื่อนผมคนนั้นได้ขอให้ประชุมซึ่งประกอบด้วยผู้จัดการแผนกต่าง ๆ พิจารณาขายหุ้นที่บริษัทมีอยู่ทั้งหมด และขอให้ช่วยกันเสนอคณะกรรมการ

การบริษัทให้อนุมัตินำเงินฝากของลูกค้าอีกหลายล้าน มารวมกับเงินที่ขายหุ้นเพื่อไปซื้อหุ้นของราชาเงินทุน ซึ่งในขณะนั้นหุ้นของราชาเงินทุนได้เพิ่มจากมูลค่ามาตรฐานหน่วยละ ๑๐๐ บาท เป็นประมาณหุ้นละ ๖-๗๐๐ บาท

เพื่อนผมในฐานะผู้จัดการแผนกสินเชื่อ ซึ่งเป็นหนึ่งในที่ประชุมระดับคีย์แมน ก็ได้คัดค้านข้อเสนอของนายปากไม่สิ้นกลิ่นน่านมคนนั้น โดยให้เหตุผลว่าเป็นการนำเงินฝากของลูกค้าไปสร้างกำไรในทางที่เสี่ยงมากทางหนึ่ง เพราะไม่มีใครตอบได้ว่าทำไมหุ้นของบริษัทราชาเงินทุน จึงมีมูลค่าเพิ่มขึ้นผิดปกติ เมื่อเทียบกับหุ้นเบงก์กรุงเทพมีมูลค่าหุ้นละ ๓๒๕-๓๕๐ บาท ซึ่งที่ประชุมผู้จัดการแผนกส่วนใหญ่ก็เห็นด้วยกับเพื่อนผม

แต่กรรมการผู้จัดการก็กล่าวชี้แจงอย่างสุภาพ โดยแสดงเหตุผลหลายอย่างเกี่ยวกับ

นักบริหารที่มีปมด้อย ชอบใช้อำนาจหรือมีความเชื่อมั่นสูง ก็สามารถกลับหัวกลับหาง เอาปมด้อยเป็นปมเด่น และประสบความสำเร็จได้เหมือนอดีตประธานหมา ที่เอาทฤษฎีของมาร์กซ์มากลับหัวกลับหางนั่นแหละ แต่ต้องระวังนะครับ ต้องมีคุณลักษณะ ๕ ประการที่ผมกล่าวมาแล้ว

แนวโน้มราคาหุ้นราชาเงินทุน ซึ่งคงจะเขียนในที่นี่ไม่ได้เพราะผมอาจเจอข้อหาหมิ่นประมาทได้โดยง่าย และสรุปว่า “ขอบคุณที่ผู้จัดการทุกคนได้แสดงความคิดเห็น และแสดงความปรารถนาดี แต่การตัดสินใจเป็นของผม และผมจะไปชี้แจงกับคณะกรรมการบริษัทเอง”

ผลปรากฏว่าในประมาณเดือนพฤศจิกายน ๒๕๒๑ ราคาหุ้นของราชาเงินทุนได้พุ่งทะลุเป็นหุ้นละ ๒,๓๐๐-๒,๔๐๐ บาท นายของเพื่อนผมก็ได้สั่งขายหุ้นราชาเงินทุนทั้งหมด และได้เปลี่ยนนโยบายการหากำไรกลับไปสู่การปล่อยสินเชื่อตามปกติ ท่ามกลางการคัด

ค้านของผู้บริหารระดับคีย์แมนและคณะกรรมการบริหารของบริษัท แต่ตะแกถือว่าพ่อแกมีหุ้นใหญ่และเป็นประธานกรรมการบริษัทด้วย แกจึงทุบโต๊ะตำราดกรรมการบริหารหัวหงอกหัวดำ ทั้งที่พูดไทยชัดบ้าง ไม่ชัดบ้างว่าแกจะเอาอย่างจ้คนอื่นไม่เกี่ยว

ปีรุ่งขึ้นราคาหุ้นของราชาเงินทุนก็ลดต่ำวูบวาบเป็นประวัติการณ์ จากหุ้นละประมาณ ๒,๔๐๐ บาท ในปลายปี ๒๕๒๑ เป็นหุ้นละประมาณ ๓๐๐ บาท ในปลายเดือนมีนาคม ๒๕๒๒ และในที่สุดก็เกิดวิกฤตการณ์ รัฐบาลได้เข้าควบคุมบริษัทราชาเงินทุน และมีคำสั่งถอนใบอนุญาตราชาเงินทุนในที่สุด

ในขณะที่บริษัท มูลนิธิ เศรษฐี และยาจกที่อยากรวยทั้งหลาย ต่างล้มคว่ำนอนหงายไปพร้อมกับราชาเงินทุน แต่บริษัทของเพื่อนผมก็ยังอยู่ยั้งยืนยงมาจนถึงทุกวันนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีกำไรจากการเล่นหุ้นของราชาเงินทุนหลายสิบล้านบาท ทั้งนี้ทั้งนั้นก็เพราะความปราดเปรื่องของกรรมการผู้จัดการปากไม่สิ้นกลืนน้ำนมคนนั้น

เอ็ม.บี.เอส/ดี.

ลีลาการบริหารของฝรั่งหัวหน้าทีมวิจัย ผงซักฟอกแพ็บกิติ ของท่านบิก เค. กิติ หรือของกรรมการผู้จัดการปากไม่สิ้นกลืนน้ำนมคนนั้นกิติ เป็นลีลาซึ่งแตกต่างไปจากวิธีการบริหารแบบ เอ็ม.บี.ไอ. ผมขอเรียกว่าเป็นลีลาการบริหารงานแบบเชื่อมั่นตนเอง (เพื่อนผมซึ่งเก่งภาษาต่างดาวเขาตั้ง

ชื่อให้ว่าเป็น แมนเนจเม้นท์ บาย เซลฟ์คอนเฟอเดนซ์ หรือ เอ็ม.บี.เอส.(ดี) ซึ่งแตกต่างไปจากการบริหารงานแบบหลงตัวเอง หรือแมนเนจเม้นท์ บาย อีโก้ (เอ็ม.บี.อี.) ซึ่งนายบรูซ ฮาวี นักจิตวิทยาชาวนิวยอร์กกำลังศึกษาอยู่

จากตัวอย่างที่ผมได้เล่าไว้ข้างต้น จะเห็นได้ว่านักบริหารที่ไม่มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย และใช้วิธีการบริหารแบบเชื่อมั่นตนเอง ก็สามารถจะประสบความสำเร็จในการบริหารได้ผมลองวิเคราะห์อย่างชาวบ้าน ๆ ว่า ผู้บริหารที่ค่อนข้างจะเป็นเผด็จการจะประสบความสำเร็จได้ก็ต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญ ๆ ๕ ประการ คือ

ประการแรก ต้องเป็นคนที่ รู้มาก เห็นมาก มีประสบการณ์มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องรู้ในเรื่องที่เป็นงานของตัวเอง

อย่างลึกซึ้งและแตกฉาน ไม่ใช่ประเภทที่รู้ทุกอย่างยกเว้นงานในหน้าที่

ประการที่สอง ต้องเป็นคนที่ฟังเป็น จับประเด็นเป็น แยกแยะดีชั่ว ถูกผิดเป็น ซึ่งโดยสรุปก็คือ ฟังเป็น คิดเป็น วิเคราะห์เป็นนั่นเอง

ประการที่สาม ต้องกล้ารับผิดชอบ ไม่ใช่ประเภทกล้ารับชอบ แต่ไม่มีกล้ารับผิด

ประการที่สี่ ต้องเป็นคนที่กล้าตัดสินใจ มีความสามารถเชื่อมโยงความรู้ของตนเอง กับความรู้และความเห็นที่ฟังจากคนอื่นและตัดสินใจโดยไม่ลังเล

และประการที่ห้า ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเองที่ค่อนข้างสูงด้วย

สำหรับนักบริหารที่ไม่มีคุณสมบัติครบห้าประการดังกล่าว ผมขอแนะนำให้ท่านใช้

วิธีการบริหารแบบยึดวัตถุประสงค์จะดีกว่า เพราะถ้าท่านใช้การบริหารแบบเชื่อมั่นตนเอง ธุรกิจของท่านจะประสบกับการขาดทุน หรือทำให้ท่านต้องเสียหน้า เข้าตำรา โง่แล้วอยากนอนเตียงดังอุทาหรณ์ต่อไปนี้

ไม่แน่ใจจริงอย่าอยากดัง

ผมมีเพื่อนคนหนึ่ง ยังคงเวียนว่ายตายเกิด อยู่ในอาชีพนักปกครอง เมื่อประมาณปี ๒๕๑๙ เขาเป็นผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่นของจังหวัดหนึ่งตั้งอยู่ในภาคกลางก็ไม่ใช่ ภาคใต้ก็ไม่เชิง เข้าลักษณะจังหวัดปลาสองน้ำ ก็ให้บังเอิญมีการโยกย้ายผู้ว่าราชการจังหวัดในกลางปีนั้น ผู้ว่าที่เป็นนายใหม่พอมารับตำแหน่งก็เริ่มสร้างบารมี ด้วยการดำผู้ว่าเก่าว่าทำเรื่องนั้นไม่ดี เรื่องโน้นผิด ใครที่เคยถูกผู้ว่าเก่าใช้สอย ไกลซ์ชิด ก็โดนปูนหมายหัวว่าเป็นลูกน้องผู้ว่าเก่าเพื่อนผมก็ถูกหางเลขไปด้วย เพราะผู้ตรวจการท้องถิ่นเปรียบเสมือนสมอของผู้ว่าใครมาเป็นนายก็เป็นสมอให้ทั้งนั้น

หลังจากนายใหม่มารับตำแหน่งไม่นาน ก็เกิดเรื่อง ราษฎรที่อยู่ในอำเภอใต้สุดของจังหวัด มาร้องกับผู้ว่าว่า ฝนตกหนักถนน และสะพานขาด ขอให้ส่งเครื่องจักร รถข. ไปช่วยหน่อย ผู้ว่าก็สั่งเพื่อนผมให้รับคำร้อง และทำเรื่องเสนอส่ง รถข. จังหวัดดำเนินการตามคำขอ

เพื่อนผมรับเรื่อง ไปก็นั่งคิด ยืนคิด เดินคิด จะนอนคิดด้วยหรือเปล่าเขาไม่

บอกแต่หลังจากหารือกับ รถข. จังหวัดแล้ว เพื่อนผมก็เสนอว่า ขณะนี้เครื่องจักรกำลังทำงานตามโครงการอยู่ที่อำเภอเหนือสุด จะเคลื่อนลงใต้สุดต้องใช้เวลามาก อีกทั้งงานตามโครงการจะล่าช้าจะมีปัญหาเรื่องเบิกเงิน และขอเงินงวดต่อไป เจ้าเพื่อนผมมันเก่งเรื่องเลขพานาที่ จึงสรุปว่าหากใช้เครื่องจักร รถข. ไปซ่อมถนนและสะพาน ค่าใช้จ่ายและค่าเสียโอกาสรวมกันเป็นเงินประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ บาท แถมยังมีปัญหาเรื่องเบิกเงินตามโครงการด้วย ฉะนั้นมันจึงเสนอให้นายจัดสรรเงินงบบุคลากรจำนวน ๓๕๐,๐๐๐ บาท ให้อำเภอไปจ้างผู้รับเหมาดำเนินการจะดีกว่า

เท่านั้นละครับ ศาลากลางแทบลุดเป็นไฟ นายเรียกรองผู้ว่า ปลัดจังหวัด ผู้ช่วย ปลัดจังหวัด เพื่อนผม และพวก รถข. ไปชมการแสดงโขนในห้องนาย ลีลาของ ทศกรรณธูเป็นอย่างไร อ่อนช้อย หรือดุ่ม ตะดุ่มคู้ย ก็เห็นกันจะ ๆ ในวันนั้น สุดท้าย รถข. ก็ต้องย้ายฟลิตเครื่องจักรจากอำเภอเหนือสุดไปอำเภอใต้สุด

ผลหรือครับปรากฏว่า กว่าฟลิตเครื่องจักรถึงหัวงานใหม่ก็เกือบ ๓ อาทิตย์เข้าไปแล้วไปติดโคลนตมทางเข้าหัวงานอยู่เกือบสิบวัน แถมรถดัมพ์ รถตักดิน รถแทรกเตอร์ ไปนอนตายอีกหลายคัน เพราะเร่งทำงานหารุ่งหามค่ากินไป สองเดือนไปแล้วก็ยังทำงาน

ไม่เสร็จ พวกช่างนอนกินเบียร์เลี้ยงรออะไหล่
อยู่ที่หัวงาน ราษฎรอำเภอเหนือสุดเดินขบวน
มาร้องเรียนขอให้ส่งเครื่องจักรกลับไปทำงาน
ตามเดิม

นายเพื่อนผมก็ต้องส่งย้ายเครื่องจักรกลับ
และให้เงินอำเภอไปจ้างเหมาต่อ ใครต่อใคร
ต่างหัวเราะกันจนตกเก้าอี้ในวงเหล้าไปตาม ๆ
กัน เพื่อนผมหนักไปนิด หัวเราะจนตกกระได
ศาลากลางขาแพลงไปหลายวัน

เห็นไหมครับ คนที่ไม่มีคุณลักษณะ ๕
ประการดังกล่าว ถ้าใช้วิธีการบริหารแบบ
เอ็ม.บี.เอส/ดี. ก็เป็นขี้อปากของลูกน้องอย่าง
นี้แหละ

โดยสรุปที่เขียนมาทั้งหมดนี้ ก็เพื่อชี้ให้
เห็นว่า นักบริหารที่มีปมด้อย ชอบใช้อำนาจ
หรือมีความเชื่อมั่นสูง ก็สามารถกลับหัวกลับ
หาง เอาปมด้อยเป็นปมเด่น และประสบความสำเร็จได้ เหมือนอดีตประธานหมา ที่เอา
ทฤษฎีของมารกซ์มากลับหัวกลับหางนั้นแหละ
แต่ต้องระวังนะครับ ต้องมีคุณลักษณะ ๕
ประการ ที่ผมกล่าวมาแล้ว

นายอำเภออย่าด่าตอบ

สำหรับเพื่อนผมที่เป็นผู้ตรวจการท้องถิ่น
คนนั้น มัวแต่หัวเราะเพลินไปหน่อยจึงถูกกรม
ย้ายไปสุดภู ไกลบ้านเกือบพันกิโลเมตร แล้ว
บรรดานายเขาก็ก๊ากเรือฝากทำกันว่าไอ้หมอนี้
ชอบดูถูกนาย เลียดักดานไปหลายปี

ก่อนจบ ผมขอวกไปเรื่องด่านายอีกซัก

ไม่ว่าจะทำราชการหรือทำ
งานตามห้าง หากปากกล้าวิจารณ์
นาย ก็รังแต่จะไม่ก้าวหน้า พ่อผม
คงจะเห็นว่าเชื่อไม้ทิ้งแถว ถูกไม้
คงหล่นไม้ไผ่กลัดตัน จึงสอนนักสอน
หนาว่าอย่าด่านาย ไม่ว่าจะ
เป็น นายคนไทย คนฝรั่ง หรือคนญี่ปุ่น
เหมือนกันหมด คือไม่ชอบถูกลูก-
น้องด่า หรือวิพากษ์วิจารณ์ ทั้ง
ต่อหน้าและลับหลัง โดยเฉพาะต่อ
หน้าคนเยะ ๆ

หนอย ขอให้ผู้ที่ยังไม่ได้เป็นนายถือคติ ๒
ประการ คือว่าอย่าด่านาย และอย่าด่าตอบนาย
ผมก็มีอุทธาหารณ์ในเรื่องนี้อีกนั่นแหละ

เมื่อครั้งผมเป็นเจ้าจังหวัดของจังหวัด
แห่งหนึ่ง ผู้ว่ากับรองผู้ว่าไม่ถูกกัน ผมจำได้
คล้ายคล้ายคล้ายคลาว่า ในงานเลี้ยงกลางคืน
วันหนึ่ง ขณะที่รองผู้ว่ากำลังยืนคุยกับแขก
ที่เป็นทหาร สส. และพ่อค้า ผู้ว่าก็เดินอาด ๆ
เข้ามาหาและปฏิสันฐานด้วยมธุรสวาจาว่า

“ท่านรองประเดิด ท่านกำลังสวด
หมอยู่หรือเปล่า หลายคนมาบอกผมว่า

ท่านขอพบผมลับหลังบ่อย ๆ”

เจอหมัดตรงเช่นนั้น รองประเดิดของผม ก็จิ้งจิ่ง กำแก้วเหล้าแน่น ผมนี้หัวใจแทบหล่น ลงไปอยู่แทบเท้าครูสาว ๆ ที่ยืนอยู่แถวนั้น แหกทุกคนตาก้าง คิดว่างานเลี้ยงคงเลิกก่อน เริ่มแน่ ๆ คงได้ดูมวยแทนรำอวยพรแน่ ๆ ขณะนี้ทุกคนกำลังรอการโต้ตอบของรอง

ประเดิดอยู่นั้น ท่านรองก็เอื้อนเอ่ยปียาวจา สันทวะตอบว่า

“ท่านครับ อันนายนั้นเปรียบเสมือน พระเครื่อง ไม่สวดชยันก็ไม่วางครับ”

บรรยากาศที่เขม็งเกลียว ก็กลับคืนสู่ เสียงหัวเราะครืนใหญ่ ผู้ว่าเดินโอบไหล่รอง ประเดิดทักทายแขกด้วยความชื่นมื่น

เกียรติภูมิ

วันหนึ่งสามเณรน้อยนั่งอยู่หน้าวัด เห็นชายชราทำทางอิดโรยนำเทียน มาขายก็สงสารจึงบอกว่าที่วัดนี้ไม่ซื้อเพราะมีอยู่มากแล้ว แต่จะไปหา อาหารมาให้กิน ชายชรากลับบอกว่า เขามาขายของ ไม่ได้มาขอทาน แล้วเดินจากไป สามเณรน้อยจึงถามอาจารย์ว่า ทำไมชายชราคนนั้นจึง ไม่ยอมรับทานทั้งที่อดหยาก อาจารย์ตอบว่า

“เขาเป็นคนจน ไม่มีอะไรเหลือในชีวิตนอกจากความห้อยในเกียรติ เขาไม่ยอมเสียสิ่งเดียวที่เขาถืออยู่เป็นอันขาด เพราะถ้าเขายอม เขาจะไม่เหลือ อะไรอีกเลย”

ปัญญา

ในการสมัครเข้าเรียนวิชากังฟู อาจารย์จะต้องทดสอบสติปัญญา ของผู้เรียนพร้อม ๆ ไปด้วยทดสอบฝีมือการต่อสู้ด้วย

ครั้งหนึ่ง ดิษย์ผู้มีชื่อเสียงว่าเก่งในวิชาการต่อสู้ผู้หนึ่ง ไม่ผ่านการ ทดสอบทางสติปัญญา จึงถูกส่งตัวกลับบ้านให้ไปทำไร่ไถนา มีผู้ถามว่าทำไม อาจารย์จึงปล่อยตัวผู้ที่มีฝีมือกลับไป ไม่สอนวิชาให้

อาจารย์ตอบว่า “คนที่ไม่มีปัญญากำมีฝีมือแล้ว จะเป็นอันตรายแก่ผู้อื่น เป็นอย่างยิ่ง”

...พระยาเลี้ยง?

“พี.๑๒”

อาชีพของพวกเราที่เรียกกันว่า “ข้าราชการ” นั้นเมื่อแปลเป็นภาษาอังกฤษที่ว่า CIVIL SERVANT แล้ว ความหมายมันชัดเจนตรงตัวดีเหลือเกินนะครับ

**ถอดความกันตรงตัวก็ต้องว่าเป็นผู้รับใช้ของพลเมือง หรือคนใช้ประชาชน
ก็ว่าได้**

แต่เท่าที่เป็นอยู่ พวกเราส่วนใหญ่ทำตัวเป็นคนใช้ของเจ้านายหรือผู้บังคับบัญชา
ที่เหนือ ๆ ขึ้นขึ้นไปตามลำดับเสียมากกว่า

ก็ประชาชนไม่ได้มามีสิทธิมีส่วนในการพิจารณาสองชั้น พิจารณาขึ้นเงินเดือน
หรือให้คุณให้โทษอะไรแก่เราโดยตรงนี้ครับ

เจ้านายต่างหากที่ทำหน้าที่เหล่านี้

นี่กระมังที่เป็นสาเหตุของคำกล่าวขานแต่โบราณนานมาแล้วที่ว่า

“สิบพ่อค้าไม่เท่าพระยาเลี้ยง”

พระยาก็คือผู้บังคับบัญชาชั้นสูงในสมัยก่อน มาสมัยนี้เทียบกับอธิบดีหรือปลัดกระทรวง
เห็นจะได้

การที่พระยาเลี้ยง หมายถึงต้องยอมตัวเป็นลูกน้องของพระยา ซึ่งก็เท่ากับการเข้าเป็น
ข้าราชการไปโดยปริยาย

ค่านิยมของสมัยก่อนจึงมีความประสงค์อย่างแรงกล้าที่จะให้ลูกหลานร่ำเรียนสูง ๆ เพื่อ
จะได้เข้ารับราชการเพื่อที่จะได้เป็น

เจ้าคนนายคน

ความเชื่อที่สั่งสมกันมานานเช่นนี้แหละครับที่เป็นสาเหตุอย่างหนึ่งที่ทำให้ระบบ
ราชการของเราน่าเบื่อหน่าย

เพราะมีแต่คนที่อยากจะเป็นเจ้าคนนายคน ไม่ค่อยมีใครยอมเป็นคนใช้

ประชาชนตามความหมายของตำแหน่งหน้าที่

มาถึงยุคสมัยปัจจุบันจึงเข้าสู่อาการที่เรียกว่าค่อยยังชั่ว
 เพราะแนวความคิดที่จะเข้ามารับราชการเพื่อเป็นเจ้าคนนายคนเริ่มลดน้อยลง แต่มีใช้ว่า
 จะเปลี่ยนไปเป็นแนวความคิดที่จะเข้ามารับใช้ประชาชนเสียทั้งหมดนะครับ

พวกที่เข้ามาเพราะไม่รู้จะทำงานอะไรที่ดีกว่านี้ก็มีอยู่บ้างเป็นบางส่วน ก็เลยมีพวก
 เด็กฝากเด็กเส้นให้เห็นกันอยู่หลายแห่ง

อย่านึกว่ามีเฉพาะแต่แวดวงข้าราชการประจำอย่างพวกเรานะครับ

วงการข้าราชการการเมืองเขาก็มี

จำไม่ได้หรือครับว่าสมัยตั้งรัฐบาลใหม่ ๆ มีการกล่าวขวัญถึงรัฐมนตรีเด็กฝากอยู่พักหนึ่ง
 แล้วเป็นไงครับ เด็กฝากรายนั้นทำเอาข้าราชการประจำในสังกัดเจ็บกระดองใจไปตาม ๆ กัน

ผมชักแกว้างออกไปนอกเป้าหมายของเรื่องเสียมากแล้ว

ขออนุญาตกลับเข้ามาสู่เรื่องเดิมที่ตั้งใจจะคุยกัน คือมาดูกันว่าที่โบราณท่านว่าสิบพ่อค้า
 ไม่เท่าพระยาเลี้ยงนั้นมันเป็นไปได้จริงหรือไม่

เรื่องนี้ตอบ ได้ทั้งจริงและไม่จริง

ขอตอบว่าไม่จริงก่อน

ที่ว่าไม่จริงเพราะว่าคำกล่าวเหล่านั้นเป็นอดีตอยู่ในความทรงจำไปเสียแล้ว กล่าวคือ
 ในยุคสมัยปัจจุบัน **มีแต่พวกที่พระยาเลี้ยงจนเติบโตใหญ่ปีกกล้าขาแข็ง แล้วก็ออกไป
 อยู่กับพ่อค้าเสียเป็นจำนวนมาก**

บ้างก็จำใจอำลาไปเพราะชีวิตในราชการมันเต็มไปด้วยพงหนาม เจออุปสรรค
 เจอความไม่เป็นธรรม เจอความไม่ชอบมาพากลมากมาย จนต้องอำลาไปเป็นใหญ่เป็นโต
 ในภาคเอกชนเสียเลย

ที่ว่าไม่จริงอีกประการหนึ่งก็คือความเจริญก้าวหน้าของคนในภาคราชการกับภาคเอกชน
 รู้สึกว่าจะแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดในเวลาไม่กี่ปี

เรียนจบมารุ่นเดียวกัน ถ้ามถึงเงินเดือนถ้ามถึงตำแหน่ง แล้วคนละชั้นกันไปเลย

**คำโบราณที่ว่าทำท่าจะต้องกลับไปเป็น หนึ่งพ่อค้าดีกว่าสิบพระยาเลี้ยง
 ไปเสียแล้วระมังครับ**

ทีนี้ถ้าจะตอบว่าจริงกันบ้าง ก็สามารถตอบได้เหมือนกัน

**ผมเชื่อว่าคนที่มีเป้าหมายมีอุดมการณ์ อยากทำงานเพื่อรับใช้ส่วนรวมนั้น
 มีปะปนอยู่ในราชการไม่น้อย**

คนพวกนี้คิดถึงแต่หน้าที่และการทำงาน ไม่สนใจว่าพระยาจะเลี้ยงดีไม่ดี
อีกพวกหนึ่งที่ร้องว่าจริงร้อยเปอร์เซ็นต์ก็คือพวกที่หวังจะอาศัยความเป็นข้าราชการ
หาประโยชน์ใส่ตัว

ไปอยู่กับพ่อค้ามันจะได้อะไร

อยากร่ำอยากรวยก็ต้องทำงานหนักอย่างไม่กลัวความยากลำบาก

สู้อยู่ในราชการไม่ได้

อาศัยช่องทางจังหวัด ๆ เป็นรวยโดยไม่ต้องลงทุน

พวกนี้หาดูได้ไม่ยากในส่วนราชการไทย แต่หาหลักฐานมายืนยันมันยาก เพราะพวกที่
เจอหลักฐานนั้นโดนออกไปหมดแล้ว

ยังเหลือแต่พวกที่ยังอยู่ด้วยความชำนาญ ดูบ้าน ดูบัญชีเงินในธนาคาร ดูรถที่ขับ ดูแหวน
เพชรบนนิ้วมือเมียหลวงเมียน้อย ย่อมหาดูได้เสมอ เว้นแต่ดูหลักฐานอย่างที่ว่าที่เป็นเรื่องยาก

อีกอย่างหนึ่งพวกนี้หายไป ๆ เมื่อมีความชำนาญเป็นอันดีแล้ว ยังสร้างความมั่นใจ
ให้แก่ตัวเองอีกเปลาะหนึ่ง คือ

แทนที่จะให้พระยาเลี้ยง

กลับเลี้ยงพระยาเอาเสียด้วยซ้ำไป

อภินิทนาการ

จาก

ห้างหุ้นส่วนจำกัด

โอเรกอนออลูมิเนียมแอนด์เอ็นจิเนียริง

๘ ซอย ๔๕-๗ ถนนสุขุมวิท ๔๕ เขตพระโขนง กทม. ๑๐๑๑๐

โทร. ๓๕๑๓๑๐๕, ๓๕๒๑๘๑๔, ๓๕๑๔๕๕๑

ทำงานเต็มมือแล้วหรือยัง

ผมเป็นคนใจง่าย

ผลจากความใจง่ายนั้นได้ยังผลลัพธ์ให้เกิดทุกข์มาแล้วมากครั้งหลายหน

แต่ไม่ยกเข็ด

ครั้งนี้ก็โดนเข้าอีก

เริ่มว่าคุณอดุล จันทรงค์ดี หนึ่งในผู้คณะผู้จัดทำวารสารข้าราชการเล่มนี้เป็นเพื่อน ที่ผมรัก เมื่อคราวที่เขาขอต้นฉบับผมลงในวารสารเล่มนี้ฉบับที่แล้ว เพื่อนเอ่ยปากว่าต่อไปจะขอต้น

ฉบับเป็นรายเดือนจะขัดข้องไหม

ผมก็โพล่งตอบไปด้วยความใจง่ายว่า **“ไม่ขัดข้อง”** ถ้าคิดว่าต้นฉบับละอะ ๆ ของผมไม่ทำให้หนังสือดี ๆ ต้องพลอยเลอะไปด้วยก็เอาเลย

พอเอาเข้าจริง ๆ ก็ต้องมานั่งผลัดวันประกันพรุ่ง ส่งต้นฉบับให้ตามวันนัดไม่ได้

เวร !!!

“สืบทอดคำไม่เท่าหนึ่งพระยาเลี้ยง” คือมอดใต้ของวารสารข้าราชการพลเรือนฉบับนี้

คำพังเพยประโยคนี้น่าสนใจให้เห็นว่า **อาชีพที่พระยาเลี้ยงคือ อาชีพรับราชการ** ในสมัยอดีตนั้น สมบูรณ์หูสนไปด้วยลาภยศและทรัพย์สิน ศฤงคารจริง ๆ

พ่อค้าสิบคนยังสู้ไม่ได้

คงเพราะอย่างนี้เอง อาชีพรับราชการจึงเป็นเป้าหมายหลักของคนที่ตั้งหน้าตั้งตาร่ำเรียนหนังสือ พยายามเรียนหนังสือให้จบชั้นสูง ๆ จบออกมาแล้วก็ตั้งเข็มว่า จะต้องสอบเข้ารับราชการให้ได้

จำเนียรกาลผ่านไป ตำแหน่งหน้าที่ในวงราชการก็มีไม่เพียงพอกับปริมาณของผู้ที่ร่ำเรียนจบออกมา

ตรงจุดนี้เองที่ปัญหาเริ่มเกิด

ปัญหาบัณฑิตว่างงาน-เพราะบัณฑิตไม่น้อยที่ตั้งเป้าเอาไว้ว่าจะต้องรับราชการ ถ้าไม่ได้รับราชการก็เท่ากับว่าว่างงาน เขาเหล่านี้จะไม่มองอาชีพอย่างอื่นเอาไว้เลย

คลื่นมืออัตราบัณฑิตว่างงานขยายตัวกว้างขวางออกไปนั้นแหละ อาชีพทำงานในบริษัทเอกชน จึงอยู่ในสายตาของบัณฑิต

เผลออกไปไม่เท่าไร ปริมาณงานในภาคเอกชนก็ล้นปรี่ไปเสียด้วยเหมือนกันแล้ว

แม้กระนั้นก็ตาม **อัตราความต้องการที่จะเข้าทำงานราชการยังสูงกว่าความต้องการที่จะทำงานด้านเอกชนมากมายนัก**

ฉะนั้นใครที่เป็นข้าราชการอยู่แล้วจงตั้งสติถึงเรื่องนี้ไว้ให้ดี ๆ

ขอให้นึกว่า ในตำแหน่งหน้าที่ที่เรากำลังนั่งกำลังเป็นอยู่นี้คือ ที่หมายและความต้องการของคนอื่นมากมาย อาจจะเป็นร้อย, เป็นพัน, เป็นหมื่น หรือเป็นแสน

เมื่อนึกได้อย่างนี้แล้ว ความหวงแหนในตำแหน่งหน้าที่การงานก็บังเกิดขึ้นในฉบับพันพอนึกหวงแหนตำแหน่งแล้วก็ต้องทบทวนกับตัวเองดูเถิดว่า ในตำแหน่งหน้าที่ที่ใครต่อใครอยากจะทำนั้น เราผู้มีโอกาสดีกว่าคนเหล่านั้นได้ทำอะไรคุ้มกับความหวงแหนบ้าง

เราทำงานเต็มมือแล้วหรือยัง?

ปัญหาของเมืองไทยนั้นมีมากมายที่จะช่วยกันคิดช่วยกันแก้ .

“กลไกหลักของแผ่นดิน” ที่เป็นตัวแปรสำคัญที่จะแก้ไขปัญหาก็คือข้าราชการ

ถ้าข้าราชการทุกคนจุกคิดขึ้นมาได้ว่า เรายังทำงานไม่เต็มมือแล้วตั้งเป้ากับชีวิตว่าต่อไปนี้จะทำงานให้จริงกว่าที่เคยทำมา ประเทศไทยจะต้องก้าวไกลกว่าที่เป็นอยู่

ข้าราชการไม่น้อยที่น้อยเนื้อต่ำใจว่า อาชีพรับราชการนั้นมีเงินก็เพียงมีกินมีใช้ไปเดือนชนเดือน (หรือไม่ชนเดือน) เท่านั้นเอง

ไหนเลยจะมีเงินเป็นกอบเป็นกำก่อนเหมือนพ่อค้าได้

อยากจะบอกว่าล้มความน้อยเนื้อต่ำใจตั้งว่านี่เสียเถิด

เพราะทุกวันนี้พ่อค้าหรือนักธุรกิจเอกชนมากมายที่ประสบปัญหาในด้านธุรกิจ, ยับเยินมากมายยับเยินน้อยแล้วแต่มรสุมที่โถมเข้ามา

อาชีพรับราชการที่มีเงินเดือนกินแน่นอน-มั่นคงจึงเป็นอาชีพที่น่าอิจฉาในภาวะที่เศรษฐกิจเป็นอยู่อย่างปัจจุบัน

จงภูมิใจในงานที่ทำ

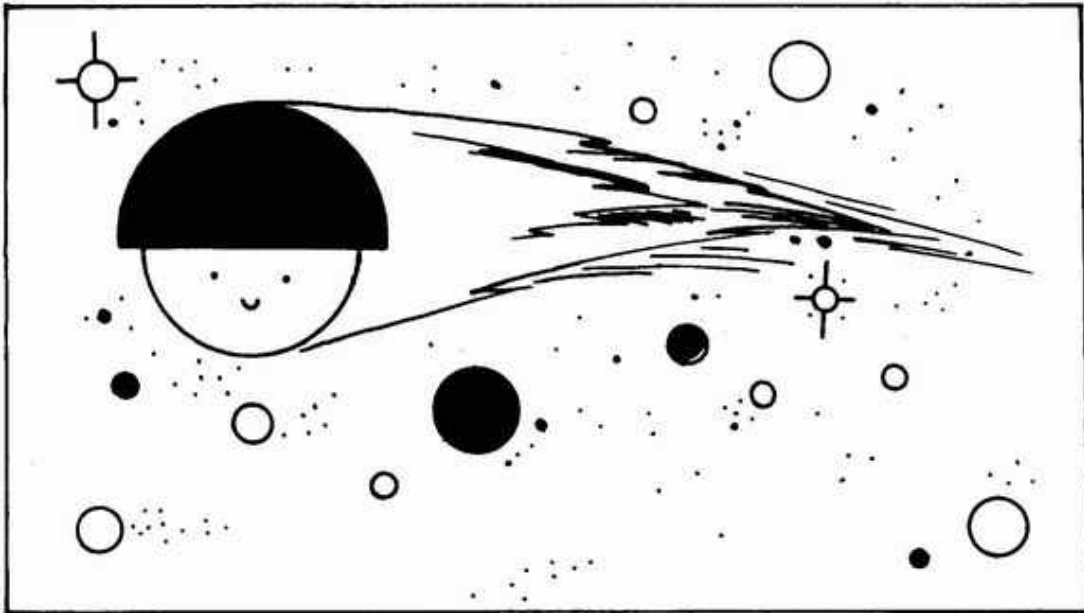
แล้วอย่าลืมหามตัวเอง

ถามว่า เราทำงานเต็มมือแล้วหรือยัง

นั้ตร เริงคอย นสพแนวหน้า

ปฏิบัติการฮัลเลย์... การสื่อสารในองค์กร

จ.โรเฉลิม บุญไทย

ข้อมูลข่าวสาร เมื่อถูกส่งต่อไปเป็นทอด ๆ กว่าจะถึงปลายทางมันเป็นไปได้ยากที่จะครบถ้วนทุกถ้อย ทุกคำ และทุกความ ก็มีอยู่เหมือนกันที่ครบทุกถ้อยทุกคำเช่นเป็นจดหมาย หรือโทรศัพท์คุยกันโดยตรงแต่จะให้ครบความด้วยนี่นะ ยาก ท่านก็คงเคยคุยกับใครซักคน ท่านหมายความว่าอย่างหนึ่ง แต่คนฟังดันเข้าใจไปอีกอย่าง ต้องอธิบายเป็นนาน สองนาน

การสื่อสารให้เข้าใจกันนี้ ไม่ใช่่ง่าย ๆ ขึ้นอยู่กับอะไรตั้งหลายหลายอย่าง ที่สำคัญที่สุดคงจะเป็นความเข้าใจตรงกันในสิ่งที่กำลังพูดถึง จะเข้าใจตรงกันได้ก็ต้องรู้จักสิ่งนั้นก่อน รู้จักแล้วคนฟังก็จะใช้ความเข้าใจของตัวเองเข้าจับ ตอนนี้นะ อาจทำให้เกิดความ

เข้าใจที่ไม่ตรงกันได้ บ่อย ๆ ไปที่ท่านจะเห็นว่า ต้องมีการอธิบาย เกริ่นอะไรกันยาว ๆ น่าเบื่อหน่ายก็นั่นแหละ เพื่อที่จะให้เข้าใจสิ่งเดียวกัน ตรงกัน ยังไงล่ะ

ก็ไม่รู้เหมือนกันว่า ที่เขียนมาทุกถ้อยทุกคำนี่นะ ท่านเข้าใจครบความหรือเปล่า... ยังไงก็ลองมาอ่านเรื่องเกี่ยวกับการสื่อสารที่ไม่เข้าใจกันก่อนก็แล้วกัน

บ้านเราเดี๋ยวนี้ใคร ๆ ก็รู้จัก ฮัลเลย์ เพื่อนรัก (ของ ดร.ระวี) เพราะฉะนั้น เรื่องปฏิบัติการฮัลเลย์ที่จะเล่าให้ฟังนี้ จะต้องไม่ได้เกิดในกองทัพไทยแน่ ๆ เลย

ท่านนายพล สั่ง นายทหารชั้นผู้ใหญ่ โกลั ๆ ตัวว่า

“พรุ่งนี้ตอน ๒ ทุ่ม ดาวหางฮัลเลย์ จะปรากฏให้เห็นแถว ๆ นี้ มันเป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวในรอบ ๗๖ ปี ให้ทหารมาพร้อมกันที่สนามในชุดฝึก ผมจะอธิบายเหตุการณ์ที่หาดูได้ยากนี้ให้ฟัง

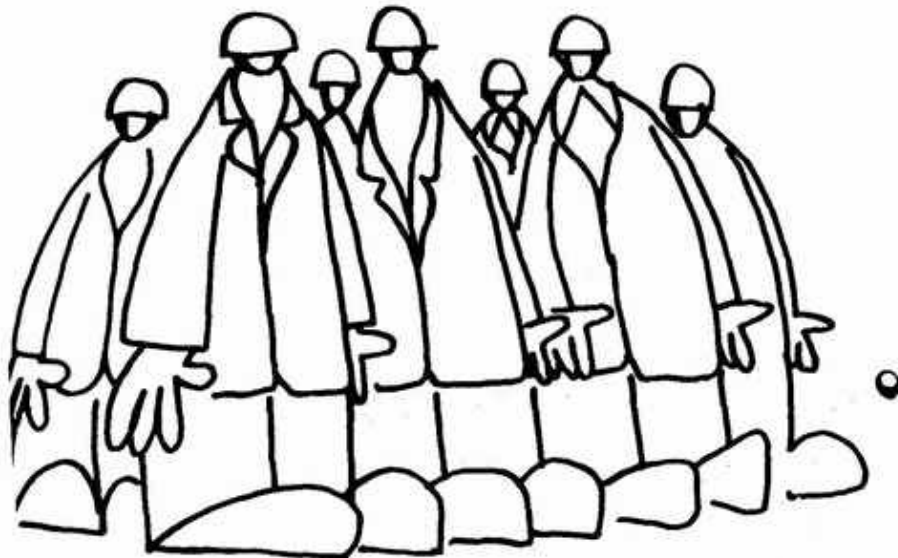
แต่ถ้าฝนตก เราจะมองไม่เห็นอะไรเลย ดังนั้นให้ไปรวมพลกันในโรงฉายหนัง ผมจะฉายหนังเกี่ยวกับเหตุการณ์นี้ให้ดู”

นายทหารชั้นผู้ใหญ่ สั่ง ผู้บังคับกองพันว่า

“ตามคำสั่งของท่านนายพล พรุ่งนี้ ตอน ๒ ทุ่ม ดาวหางฮัลเลย์จะปรากฏให้เห็นแถว ๆ นี้ ถ้าฝนตก ให้ทหารออกมาในชุดฝึก แล้วเดินแถวเข้าไปในโรงฉายหนัง ในนั้นจะมีเหตุการณ์ที่หาดูได้ยากนี้ให้ดู เหตุการณ์มหัศจรรย์นี้ จะเกิดเพียงครั้งเดียวเท่านั้นในรอบ ๗๖ ปี”

ผู้พัน สั่ง ผู้บังคับกองร้อย ว่า

“ตามคำสั่งของท่านนายพล ให้ทหารอยู่ในชุดฝึก ตอน ๒ ทุ่ม พรุ่งนี้เราจะได้อู

ดาวหางฮัลเลย์อันมหัศจรรย์กันในโรงฉายหนัง ถ้าฝนตก ให้อยู่ในสนามท่านนายพล จะส่งการต่อไป เหตุการณ์นี้จะเกิดเพียงครั้งเดียวในรอบ ๗๖ ปี”

ผู้กองสั่ง นายสิบ ว่า

“พรุ่งนี้ ตอน ๒ หุ่่ม ท่านนายพลจะปรากฏตัวในโรงฉายหนัง พร้อมกับดาวหางฮัลเลย์ ซึ่งเป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่จะเกิดเพียงครั้งเดียวในรอบ ๗๖ ปี ถ้าฝนตก ท่านนายพลจะสั่งให้ดาวหางไปอยู่ที่สนาม ในซูดฝึก

นายสิบ สั่ง พลทหาร

“พรุ่งนี้ตอนฝนตก เวลา ๒ หุ่่ม นายพลฮัลเลย์ผู้มหัศจรรย์วัย ๗๖ พร้อมกับท่านนายพล จะขับดาวหางมายังสนามของโรง

ฉายหนัง ในซูดฝึก”

จบแล้ว...ท่านเห็นไหมว่า ถ้อยคำสำคัญ ๆ ที่ฝรั่งเรียก คีย์เวิร์ด (KEY WORD) อยู่ครบถ้วน ทั้งดาวหางฮัลเลย์ ๒ หุ่่ม ฝนตก สนาม โรงฉายหนัง ซูดฝึก ฯลฯ แต่ไม่เห็นได้ความเลยนี่เพราะความที่ไม่รู้จักดาวหางฮัลเลย์แท้ ๆ ที่เดียว

ในองค์การของท่าน ท่านก็ระวังเอาทีแล้วกัน ทั้งนโยบาย ทั้งคำสั่งอะไรต่ออะไร ที่จะต้องส่งต่อเป็นทอด ๆ อย่าลืมทำความเข้าใจประเด็นสำคัญ ๆ หรือสิ่งที่ยาก ๆ ให้ดี ไม่งั้น กว่ำนโยบายจากส่วนกลางจะไปถึงส่วนปลายแถว ๆ ท้องถิ่น หรือสาขาต่างจังหวัด กลายเป็นอะไรไปเหมือนอย่างนายพลฮัลเลย์ ไม่รู้ด้วยนา

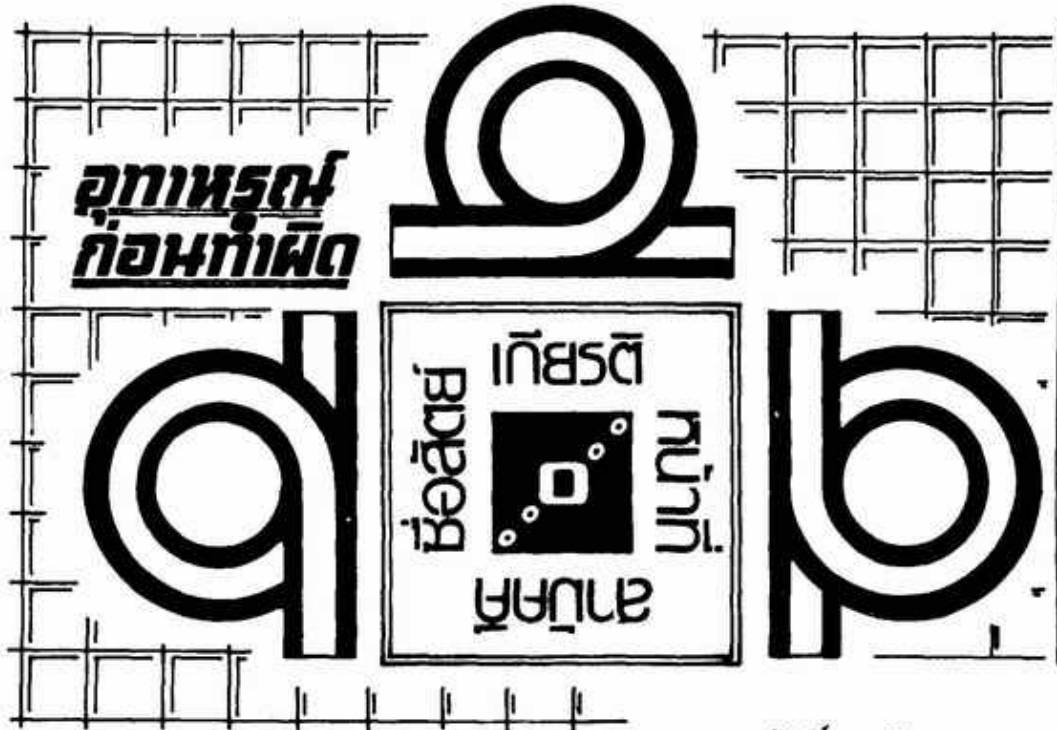
“ด้วยอภิธานนาการ”

จาก

บริษัท แอ็กโกร (ประเทศไทย) จำกัด

โทร. ๒๘๖-๘๘๐๕

วินัยข้าราชการ

เอกศักดิ์ ตริกรุณาสวัสดิ์*

อุทธรณ์ก่อนทำผิดฉบับนี้ ขอเสนอเรื่องความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งอาจจำแนกเป็นกลุ่มได้ตามลักษณะของการกระทำผิดได้เป็นสามกลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้คือ

กลุ่มแรก การทุจริตเกี่ยวกับการเงิน

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

นายกุ้ง ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้ นายกุ้ง ได้รับฝากเงินภาษีเงินได้บุคคล-
ธรรมดาจากประชาชนหลายราย ปรากฏว่า นายกุ้ง ได้ออกใบเสร็จรับเงินให้ไปตามที่ได้รับเงินมา
แต่กลับลงบัญชีน้อยกว่า และนายกุ้ง ได้ยกยอดเงินภาษีดังกล่าวจำนวน ๓๖๐ บาท ไปเป็น
ประโยชน์ส่วนตัว การกระทำของนายกุ้ง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม
และมาตรา ๘๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษ
ที่ได้รับคือปลดออก

ค่าธรรมเนียมเปลี่ยนชื่อ

นายวอน ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล นายวอนได้
ดำเนินการเปลี่ยนชื่อให้ราษฎร โดยเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียม รายละเอียด ๒๕ บาท รวม ๑๙ ราย
เป็นเงิน ๔๗๕ บาท และออกใบเสร็จรับเงินให้ไปโดยถูกต้อง แต่ไม่นำเงินลงบัญชีและส่งคลัง
ในวันรับเงินหรืออย่างช้าวันรุ่งขึ้น กลับเก็บเงินไว้กับตัวเองเป็นเวลาหลายเดือน ต่อเมื่อผู้บังคับบัญชา
ตรวจพบ จึงได้รับนำเงินส่งลงบัญชีจนครบ การกระทำของนายวอน เป็นการนำเงินไปหมุนใช้
เป็นประโยชน์ส่วนตัว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม และมาตรา ๘๑
วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ
ปลดออก

เงินค่าธรรมเนียมที่ดิน

นายดิน ได้รับคำขอเรื่องราวขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมต่าง ๆ อันเกี่ยวกับที่ดิน
และเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมในกรณีดังกล่าวไว้จากราษฎร รวม ๑๓,๘๕๐ บาท แล้วไม่ได้
นำส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดิน และไม่ได้เก็บรักษาเงินดังกล่าวไว้ตามระเบียบของทางราชการ
เป็นเวลานานหลายเดือน โดยเก็บไว้เอง เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจเงินแผ่นดินมาตรวจพบจึงได้นำเงิน
มาส่ง นอกจากนั้นได้เรียกร้องเอาเงินจากราษฎรเป็นค่าออก น.ส. ๓ หลายราย การกระทำของ
นายดิน เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ไล่ออก

เงินค่าธรรมเนียม

๖

นายเงิน ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน ได้รับเงินค่าธรรมเนียมต่าง ๆ จากราชกรแล้วไม่นำเงินดังกล่าวส่งลงบัญชีตามวันที่รับเงิน โดยนำเงินค่าธรรมเนียมที่รับไว้ไปใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลตนเองก่อน ต่อมาผู้บังคับบัญชาได้ตรวจพบ นายเงิน จึงได้นำเงินมาชดใช้ให้แก่ทางราชการจนครบถ้วน การกระทำของนายเงิน เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ไล่ออก

สมุห์บัญชีอำเภอ

๖

นายช้าง ได้รับมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งสมุห์บัญชีอำเภอ เมื่อได้รับเงินรายได้แผ่นดินเงินฝาก เงินทุนไปรษณีย์มาแล้ว ไม่ได้นำเงินดังกล่าวทั้งหมดส่งคลังเพื่อเก็บรักษาตามระเบียบ แต่กลับนำเงินส่งคลังเพียงบางส่วนเท่านั้น ส่วนเงินที่เหลือก็เก็บไว้เกินกำหนดเวลาตามระเบียบและไม่นำเข้าเก็บรักษาในตู้เซฟเก็บเงินของอำเภออีกด้วย โดยนำไปหมุนใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว เมื่อความผิดปรากฏขึ้นโดยผู้บังคับบัญชาตรวจพบการกระทำผิด นายช้าง จึงได้นำเงินส่งใช้คืนจนครบถ้วน การกระทำของนายช้าง เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ปลดออก

ภาษีบำรุงท้องที่

๖

นายปลัด ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่จากราชกร นายปลัดได้ดำเนินการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่จากราชกร รวมเป็นเงินถึง ๕๒,๕๘๗.๘๒ บาทแล้วไม่นำส่งลงบัญชีในวันที่รับเงิน โดยได้นำเงินไปหมุนใช้ประโยชน์ส่วนตัว และทะยอยนำเงินดังกล่าวมาส่งลงบัญชีภายหลัง การกระทำของนายปลัด เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ปลดออก

เงินค่าแรงและภาษี

นายชুমชน ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินของโครงการ พปช. นายชুমชน ได้เบิกเงินค่าแรงของราษฎรมาเพื่อจ่ายให้แก่ราษฎรผู้ที่มีสิทธิจะได้รับ แล้วปรากฏว่า นายชুমชน ได้ยกยอดเงินจำนวนนี้ พร้อมทั้งเงินค่าภาษีที่จะต้องนำไปชำระอีก รวมเป็นเงิน ๗๒,๔๐๓ บาท ไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว และได้ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร การกระทำของนายชুমชน เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม และมาตรา ๗๕ วรรคสอง โทษที่ได้รับคือ ปลดออก

ใบเสร็จรับเงิน

นายดิน ได้เบิกใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมต่าง ๆ จากสำนักงานมาจำนวนหลายสิบเล่ม และได้ทะยอยใช้ใบเสร็จรับเงินไปตามลำดับ พร้อมกันนั้น ก็ได้หยิบเอาใบเสร็จรับเงินเล่มที่ยังไม่ได้ใช้ (เพราะว่าอยู่อันดับหลัง ๆ) มาออกใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมการออกหนังสือรับรอง การทำประโยชน์จากราษฎรโดยพลการ แล้วไม่นำเรื่องลงบัญชีรับทำการ และไม่นำเงินลงบัญชี และนำส่งคลังตามระเบียบ โดยนำเงินดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว ภายหลังผู้บังคับบัญชาได้ตรวจพบ การกระทำของนายดินเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ปลดออก

ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน

นายอ่ำ มีหน้าที่รับผิดชอบงานทะเบียนอาวุธปืน ได้เรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนไว้จากราษฎร รวมเป็นเงิน ๒๖๘,๒๕๐ บาท โดยยังไม่ได้ออกใบอนุญาต ให้แต่ประการใด รวมทั้งไม่ได้ออกใบเสร็จรับเงินไม่ได้นำเงินส่งลงบัญชี แต่ทะยอยนำเงินจำนวน ดังกล่าวไปฝากในธนาคารในนามของตน พร้อมกันนั้น ก็ได้ดำเนินการออกใบอนุญาต และเขียน ใบเสร็จรับเงินแล้วได้ถอนเงินจากธนาคารทะยอยนำเงินส่งลงบัญชีจนครบถ้วน โดยใช้เวลากว่า ๑ ปี บางครั้งเก็บเงินที่ถอนจากธนาคารแล้วนำมาไว้กับตัวมากที่สุดถึง ๙ หมื่นบาทเศษ การกระทำของนายอ่ำ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราช- บัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ปลดออก

อำเภอกลื่อนที่

๖

นายลอย ได้รับมอบหมายจากนายอำเภอกลื่อนที่ร่วมไปกับโครงการอำเภอกลื่อนที่ด้วย โดยรับผิดชอบเกี่ยวกับงานที่ดิน ในการดำเนินการอำเภอกลื่อนที่ครั้งนี้ ทางอำเภอกลื่อนที่ได้อำเภอกลื่อนที่ที่มีที่ดิน ส.ค.๑ มายื่นขอเพื่อออก น.ส.๓ ต่อไป เมื่อราษฎรมายื่นคำขอและเสียค่าธรรมเนียมแล้ว นายลอย มิได้ออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ราษฎรในวันยื่นคำขอทันที แต่ได้ดำเนินการออกใบเสร็จรับเงินให้ภายหลังล่าช้า ๕-๖ วันบ้าง ๑-๒ เดือนบ้าง และปรากฏว่าจำนวนเงินในใบเสร็จรับเงินที่ออกให้แก่ราษฎรนั้น น้อยกว่าจำนวนเงินที่ราษฎรได้ชำระแก่นายลอยไป การกระทำของนายลอย เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ปลดออก

เงินสงเคราะห์คนไข้นาถา

๖

นางศรีแฉล้ม มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้ความสงเคราะห์แก่คนไข้นาถาในโรงพยาบาลได้ทำหลักฐานเท็จว่า มีคนไข้นาถามาเข้ารับการรักษา และจำเป็นต้องเบิกเงินสงเคราะห์คนไข้นาถาจากทางโรงพยาบาล (ทั้งที่ตอนนั้นไม่มีคนไข้นาถามาขอรับการสงเคราะห์แต่อย่างใด) แล้วนำไปยื่นขอเบิกเงินดังกล่าวจากโรงพยาบาล เมื่อได้รับเงินแล้ว นางศรีแฉล้ม ได้นำไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว การกระทำของนางศรีแฉล้ม เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ปลดออก

กลุ่มที่สอง การอาศัยอำนาจหน้าที่ข่มขู่ เรียกร้องเงิน
จากผู้มาติดต่อ

ขออนุญาตดูศพ

6

พ่อค้าได้มาติดต่อยื่นคำขออนุญาตดูศพในแม่น้ำ นายสุข ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการนี้ ได้รับจัดทำคำขออนุญาตดูศพไว้แล้วไม่ดำเนินการให้ จนเวลาล่วงเลยไป ๑ ปี พ่อค้าผู้ยื่นคำขอไว้มาติดต่อกัน นายสุข จึงให้ยื่นคำขอใหม่อีกครั้ง และในการนี้เอง นายสุข เรียกร้องเอาเงินจากพ่อค้า จำนวน ๒๕,๐๐๐ บาท โดยอ้างว่าจะนำไปเลี้ยงเพื่อนข้าราชการด้วยกัน พ่อค้าก็ได้มอบเงินให้ตามที่เรียกร้อง แต่ปรากฏว่า นายสุข ก็ได้ดำเนินการจัดทำเรื่องขออนุญาตดังกล่าวให้แต่อย่างใด และมีได้คืนเงินให้ พ่อค้าจึงร้องเรียนขึ้น การกระทำของนายสุข เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ไล่ออก

ค่าธรรมเนียมพิเศษออก น.ส.๓

6

ราษฎรได้มายื่นคำขออออก น.ส.๓ หลายราย นายสาม เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการนี้ ได้รับคำขอดังกล่าวไว้แล้วเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมเกินกว่าที่ทางราชการได้กำหนดไว้แล้ว นำเงินส่วนที่เกินไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว นอกจากนั้น เงินค่าธรรมเนียมตามปกตินั้น นายสามก็ได้้นำเงินส่งเพียงรายเดียว ส่วนที่เหลือก็ได้ยกออกไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวอีกเช่นกัน การกระทำของนายสาม เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ไล่ออก

ข้าวสารราคาถูกลง

6

ในต่างจังหวัดแห่งหนึ่ง ครั้งเกิดกรณีข้าวสารราคาแพง ทางราชการจึงจัดสรรข้าวสารราคาถูกลงเพื่อจำหน่ายให้แก่ประชาชน โดยให้องค์การคลังสินค้าเป็นผู้ดำเนินการ นายช่วย ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับโควตาข้าวสารราคาถูกลงของจังหวัด ได้ใช้กรรมวิธีหลายอย่างหลายประการ ดำเนินการให้บริษัท ก.ไก่ ได้เป็นผู้ซื้อข้าวสารราคาถูกลงจากองค์การในนามของจังหวัดเป็นจำนวนมาก และบริษัท ก.ไก่ ได้ขายข้าวสารส่วนใหญ่ดังกล่าวเสียที่กรุงเทพฯ ในราคาที่แพงกว่าราคาที่ทางราชการกำหนด และนายช่วยได้รับเงินส่วนแบ่งกำไรจากพ่อค้าเป็นค่าตอบแทน การกระทำของนายช่วย เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ไล่ออก

คำคุ้มครองและคำวิ่งเต้น

๖

นายกอบโชค มีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมดูแลนักโทษ ได้ติดต่อเรียกร้องเอาเงินและทรัพย์สินจากญาติของนักโทษที่ยังต้องโทษอยู่ในเรือนจำ โดยอ้างว่าทางเรือนจำจะทำบุญเปิดป้ายเรือนจำใหม่ และจะช่วยคุ้มครองนักโทษให้ได้รับความสะดวกต่าง ๆ นานาด้วย นอกจากนี้ นายกอบโชค ยังหลอกลวงเอาเงินจากญาติของนักโทษอีก โดยอ้างว่าเป็นคำวิ่งเต้นประกันตัวในชั้นศาล เมื่อทำไม่สำเร็จก็ไม่ยอมคืนเงินให้ และยังได้ยึดทรัพย์สินส่วนตัวของนักโทษไว้แล้ว ไม่ยอมคืนให้ แม้ว่านักโทษผู้นั้นจะพ้นโทษไปแล้วก็ตาม การกระทำของนายกอบโชค เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม และมาตรา ๘๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ไล่ออก

คำจดทะเบียน

๖

นายดิน มีหน้าที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน ราษฎรได้มายื่นคำขอจดทะเบียนโอนที่ดินมรดก นายดิน ได้รับคำขอไว้ และเรียกเงินจากราษฎรจำนวน ๑,๖๐๐ บาท เป็นค่าดำเนินการให้ การกระทำของนายดิน เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ปลดออก

ลับเปลี่ยนสินค้า

๖

บริษัทแห่งหนึ่งได้ส่งสินค้าเข้ามาภายในประเทศทางเครื่องบิน และเมื่อสินค้ามาถึงก็พักสินค้าอยู่ในโกดัง และบริษัทได้ติดต่อกับนายอาชา ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจจับสินค้าที่ลักลอบหนีภาษีให้ดำเนินการลับเปลี่ยนสินค้าเสีย โดยนำเอาสินค้าในหีบห่อดังกล่าวออกมา แล้วนำก้อนหินและมะม่วงใส่ไว้แทน นายอาชา ตกลงรับดำเนินการให้ โดยได้รับค่าตอบแทนจำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท หลังจากนั้นบริษัทก็ขอส่งสินค้ากลับออกไปโดยไม่ขอนำเข้า เจ้าหน้าที่สงสัยจึงได้ดำเนินการเปิดตรวจดู ก็พบว่า สินค้าภายในหีบห่อถูกเปลี่ยนไปแล้ว และจากการสอบสวนได้ความว่าเป็นการกระทำของนายอาชา การกระทำของนายอาชา เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ปลดออก

กลุ่มที่สาม การอาศัยอำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ ตนหรือผู้อื่น

ทำไม้เพื่อการค้า

๖

นายไม้ ได้รับมอบหมายให้เป็นกรรมการตรวจสอบไม้ที่นำออกจากที่ดิน น.ส.๓ เพื่อการค้า นายไม้ ได้ออกไปตัดราประทับไม้ที่ตัดไว้ในเขตป่าสงวน แล้วชักลากไม้ที่มีขอบดงกล่าว มาสวมหลักฐานการขออนุญาตทำไม้ในที่ดิน น.ส.๓ เพื่อการค้าดังกล่าว เป็นเหตุให้พ่อค้าได้ประโยชน์ที่มีควรได้ การกระทำของนายไม้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ปลดออก

ถ่ายรูปทำบัตร

๖

นายฉวย ทำหน้าที่ช่างถ่ายรูปทำบัตรประจำตัวประชาชน ได้ดำเนินการถ่ายรูปทำบัตรประจำตัวประชาชนให้กับบุคคลต่างด้าว สัญชาติจีน จำนวน ๖ คน โดยใช้หมายเลขบัตรของคนอื่น และได้ค่าตอบแทนจากการนี้เป็นเงินจำนวนหนึ่ง การกระทำของนายฉวย เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ไล่ออก

เพิ่มชื่อคนต่างด้าวเป็นคนไทย

๖

นายทราย มีหน้าที่รับผิดชอบงานทะเบียนราษฎร ได้ดำเนินการในฐานะนายทะเบียน กำกับรายการเพิ่มชื่อนายก๊ก คนต่างด้าว ซึ่งไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านและไม่มีสัญชาติไทยลงในทะเบียนบ้านว่า เป็นบุคคลสัญชาติไทย ทั้งที่ไม่มีหลักฐานการแจ้งย้ายหรือหลักฐานการขอเพิ่มชื่อแต่อย่างใด จนเป็นเหตุให้นายก๊ก ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน และทางอำเภอได้ออกบัตรให้ไป ภายหลังนายก๊ก ถูกจับตัวดำเนินคดีฐานหลบหนีเข้าเมืองมาโดยมิชอบ การ

กระทำของนายทราย เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ เป็นเหตุให้ทางราชการเสียหายอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม และมาตรา ๖๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ปลดออก

ใบเบิกทางเท็จ

๖

นายไม้ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการออกใบเบิกทางนำไม้เคลื่อนที่ นายไม้ กับพวก ได้ซื้อหาไม้ปุมประค่อมามีขอบด้วยกฎหมาย แล้วได้ดำเนินการออกใบเบิกทางเท็จเพื่อนำไม้ประค่อมดังกล่าวนั้นเข้ากรุงเทพ ต่อมาถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมได้ การกระทำของนายไม้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ปลดออก

ต้นข้าวและปลายข้าว

๖

นายกำปั่น มีหน้าที่เกี่ยวกับการออกใบเบิกทางนำไม้เคลื่อนที่ ได้ดำเนินการออกใบเบิกทางนำไม้เคลื่อนที่ รวม ๑๐ ฉบับ โดยระบุจำนวนปริมาตรของไม้ในปลายข้าวมากกว่า ปริมาตรไม้ในต้นข้าวเป็นการรับรองไม้ผิดกฎหมายที่เกินจากต้นข้าวให้เป็นไม้ที่ขอบด้วยกฎหมาย ทั้งที่รู้ว่าการกระทำเช่นนั้นทำให้รัฐไม่ได้เงินค่าภาคหลวง ค่านำรุงป่า และทำให้ป่าไม้ถูกทำลาย การกระทำของนายกำปั่น เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ไล่ออก

รับจ้างเอกชน

๖

นายส้ม มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับการใช้รถแทรกเตอร์ของทางราชการในกิจการของทางราชการ แต่นายส้ม กลับนำรถแทรกเตอร์ของทางราชการออกไปดำเนินการรับจ้างราษฎรบุกเบิกปราบที่ดิน แล้วรับค่าจ้างไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว การกระทำของนายส้ม เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ไล่ออก

น.ส.๒ และ น.ส.๓

6

ทางราชการกำลังเตรียมการที่จะกำหนดป่าโครงการแห่งหนึ่งเพื่อที่จะประกาศเป็นเขตป่าสงวน ที่ดินของราษฎรที่เข้าไปอยู่อาศัยทำกินอยู่โดยมีหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์แล้วจะกันออก และในการอนุญาตให้จับจองที่ดินนั้น จะต้องมีการสำรวจทำแผนที่เสนอกคณะกรรมการจัดที่ดินส่วนจังหวัดพิจารณาอนุมัติตามระเบียบเสียก่อน ปรากฏว่าภรรยาและญาติและพวกพ้องของนายสิงห์ทอง อยากได้ที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของตนบ้าง จึงได้มายื่นคำร้องขอจับจองที่ดินด้วย นายสิงห์ทอง รู้คืออยู่แก่ใจว่าที่ดินซึ่งภรรยาญาติและพวกพ้องของตนขอจับจองนั้นอยู่ในเขตป่าโครงการด้วย และก็ทราบดีว่าทางราชการจะกันที่ดินที่มีหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ออกจากเขตโครงการด้วย แต่นายสิงห์ทอง ก็ยังได้ร่วมกับนายลิ่ม ซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับการออก น.ส.๒ และ น.ส.๓ ดำเนินการออกใบจอง (น.ส.๒) และหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) ให้แก่ภรรยา ญาติ และพวกพ้องของตนไป โดยหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อประชาชน ทำให้ภรรยา ญาติ และพวกพ้อง ได้ใบจองและหนังสือรับรองการทำประโยชน์ไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จนกระทั่งทางราชการต้องดำเนินการเพิกถอน การกระทำของนายสิงห์ทอง และนายลิ่มเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ปลดออกทั้งสองคน

พาสปอร์ต

6

นายเชย ต้องการไปทำงานที่ตะวันออกกลาง แต่ไม่มีเวลามาทำหนังสือเดินทางเอง จึงได้จ้างนายม้า ให้ช่วยดำเนินการด้วย โดยให้ค่าตอบแทน ๕๐๐ บาท นายม้า ได้นำคำร้องมายื่นต่อ นายช่าง ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการออกหนังสือเดินทาง นายช่าง ได้รับคำร้องดังกล่าวไว้ดำเนินการ ทั้งที่นายเชย ผู้ร้องมิได้มายื่นคำร้องด้วยตนเองก็ตาม นอกเหนือจากรายนายเชยแล้ว ยังมีคำร้องที่นายช่าง ได้ดำเนินการให้ในทำนองเดียวกันนี้อีกหลายราย การกระทำของนายช่าง เป็นการกระทำโดยมิชอบ และเป็นกรเอื้อประโยชน์ให้แก่นายม้า ซึ่งกระทำตนเป็นนายหน้า จึงเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ปลดออก

นายหน้า

6

นายอ่ำ มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดซื้อท่อประปาและอุปกรณ์ใช้ในราชการโดยวิธีพิเศษ

ในวงเงินประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ บาท และในการนี้ นายอ่ำ จะต้องดำเนินการติดต่อสั่งซื้อด้วยตนเอง เพื่อที่ทางราชการจะได้สินค้าที่มีคุณภาพและในราคาที่เหมาะสม แต่นายอ่ำ กลับไม่สนใจ โดยได้ดำเนินการจัดซื้อโดยผ่านนายหน้า ทำให้ทางราชการต้องซื้อของในราคาที่แพงกว่าราคาท้องตลาดมาก ทำให้นายหน้าได้รับประโยชน์จากการนี้โดยมิชอบ การกระทำของนายอ่ำเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ไล่ออก

ฝากกินดอกเบีย

๖

นายจ๋อง มีหน้าที่จัดซื้อและจ่ายเงินค่าวัสดุที่จัดซื้อมา นายจ๋องได้ทำเรื่องขอเบิกเงินจากคลัง จำนวน ๖๐,๐๐๐ บาท เพื่อนำไปจัดซื้อวัสดุใช้ในราชการ ปรากฏว่าเมื่อนายจ๋องเบิกเงินจำนวนดังกล่าวมาแล้ว แทนที่จะนำเงินไปดำเนินการจัดซื้อตามฎีกาที่ส่วนราชการได้ขอเบิกมาทันที นายจ๋องกลับนำเอาเงินจำนวน ๖๐,๐๐๐ บาท ไปฝากธนาคารในบัญชีส่วนตัวเพื่อเอาดอกเบียก่อน ต่อเมื่อมีการร้องเรียนว่าการดำเนินการจัดซื้อล่าช้า ทางราชการจึงได้ดำเนินการสอบสวนและพบความจริงดังกล่าวข้างต้น จึงได้ดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดี นายจ๋องจึงได้นำเงินมาคืน การกระทำของนายจ๋อง เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ไล่ออก

เตรียมการเลือกตั้ง ส.ส.

๖

นายอ่วม ได้ทำเรื่องขอยืมเงินจากจังหวัด จำนวน ๗๒,๓๐๘ บาท เพื่อนำไปใช้จ่ายในการเตรียมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อนายอ่วม รับเงินมาแล้ว ก็มีได้นำมาลงบัญชี และไม่จ่ายเงินค่าอาหารทำการนอกเวลา จำนวน ๑,๒๐๐ บาท ให้แก่ผู้ทำงานล่วงเวลาด้วย และเมื่อมีเงินยืมเหลือจ่าย จำนวน ๕,๒๓๐ บาท ก็ไม่ส่งคืน แม้ว่าจังหวัดจะได้ติดตามทวงถามหลายครั้งก็ตาม นายอ่วมก็ยังไม่ส่งคืนอีก จนกระทั่งจังหวัดต้องดำเนินการหักเอาจากเงินเดือนของนายอ่วม ทางราชการจึงได้เงินคืน การกระทำของนายอ่วม เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ปลดออก

ค่าพิมพ์หนังสือ ๖

นายเอี้ยว ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการพิมพ์หนังสือของจังหวัดเล่มหนึ่ง โดยมีงบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท นายเอี้ยวได้ทำหลักฐานเท็จว่า จัดพิมพ์หนังสือดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว และได้นำหลักฐานดังกล่าวมาเบิกเงินจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท ไปจากทางราชการ แต่กลับมิได้ดำเนินการจัดพิมพ์หนังสือแต่อย่างใด และได้นำเงินจำนวนดังกล่าวไปเก็บไว้กับตัวเป็นเวลานานถึง ๕ เดือนเศษ จนหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นลงข่าวและได้มีการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีนี้ นายเอี้ยวจึงได้รับนำเงินบางส่วนมาดำเนินการจัดพิมพ์หนังสือนี้ และนำส่วนที่เหลือคืนแก่ทางราชการ การกระทำของนายเอี้ยว เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ไล่ออก

เบิกมาก ฝากส่งน้อย ๖

นางจ้อย มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินและบัญชี ได้ขอเบิกเงินจากผู้บังคับบัญชาจำนวนหนึ่ง เพื่อนำไปฝากธนาคาร หรือนำส่งคลังจังหวัด ปรากฏว่า นายจ้อยกลับนำเงินที่เบิกมาเพียงบางส่วนไปฝากธนาคาร หรือนำส่งคลัง หรือบางครั้งก็ไม่ได้นำเงินที่เบิกมาไปฝากธนาคาร หรือนำส่งคลังเลย แต่นางจ้อยกลับลงบัญชีว่าได้นำเงินไปฝากธนาคาร หรือนำส่งคลังถูกต้องตรงตามจำนวนที่เบิกไปทุกครั้ง ภายหลังเมื่อผู้บังคับบัญชาเข้าตรวจสอบบัญชีการเงินในความรับผิดชอบของนางจ้อยกับเอกสารที่เกี่ยวข้อง จึงพบว่า นางจ้อยเบียดบังเงินของทางราชการไปเป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาทเศษ การกระทำของนางจ้อย เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ไล่ออก

สร้างหอประชุมโรงเรียน ๖

นายอิม มีหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขของราษฎรในท้องที่ที่ตนรับผิดชอบ ได้รับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมชั่วคราวเพื่อซื้อวัสดุตามโครงการสมทบสร้างโรงเรียนแห่งหนึ่งจำนวน ๕,๐๐๐ บาท แล้วนายอิม ซึ่งเป็นประธานกรรมการตรวจรับรองผลงานการสร้างโรงเรียนดังกล่าวด้วยได้จัดทำหลักฐานการจัดซื้อวัสดุเป็นเท็จ คือ สั่งกะสี ๓๐๐ แผ่น และตะปูสั่งกะสี จำนวน ๘๕ กลอง รวมเป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท เสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และได้เบิกเอาเงินจำนวนดังกล่าวไปโดยมิได้นำเงินไปจัดซื้อวัสดุดังกล่าว เพื่อนำไปดำเนินการตามโครงการหรือเก็บรักษาไว้ตามระเบียบของทางราชการ กลับนำไปฝากธนาคารออมสินประเภทเมื่อเรียก

ในบัญชีส่วนตัวรวมกับเงินรายอื่น ๆ เป็นเงิน ๑๓๐,๐๐๐ บาท แล้ว นายอ้อมได้รายงานจังหวัดว่าได้ดำเนินการก่อสร้างเสร็จเรียบร้อย และกรรมการตรวจรับรองผลงานได้ตรวจสอบภาพวัสดุถูกต้อง พร้อมกับได้มอบให้เจ้าหน้าที่ประจำหมู่บ้านดำเนินการต่อไปแล้ว หลังจากนั้นนายอ้อมได้ถอนเงินในบัญชีออกไปจนหมด คงเหลือดอกเบี้ยจำนวน ๖๐๐ บาท อยู่ในบัญชี ต่อมาเมื่อมีบัตรสนเท่ห์ร้องเรียนขึ้น นายอ้อมจึงได้ดำเนินการให้ผู้ใหญ่บ้านจัดสร้างหอประชุมโรงเรียน สิ้นค่าใช้จ่ายไปเพียง ๒,๕๐๐ บาท เมื่อผู้ตรวจราชการมาสืบสวน และเห็นว่าการจัดสร้างหอประชุมดังกล่าวยังไม่คุ้มกับเงินที่เบิกไป นายอ้อมจึงได้จ้างช่างก่อสร้างเพิ่มเติมอีกเท่าตัว เป็นเงินจำนวน ๒,๕๐๐ บาท การกระทำของนายอ้อม เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ปลดออก

สมุดบิน

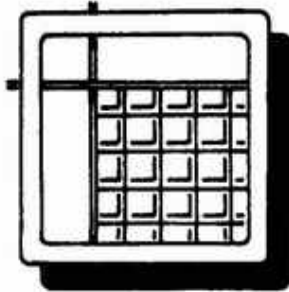
๖

นายชด ปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำแห่งหนึ่ง ได้นัดแนะกับนักโทษคนหนึ่งซึ่งทำงานอยู่แดนโรงพิมพ์ให้ขโมยสมุด จำนวน ๓ ห่อ จากโรงพิมพ์ออกมาขายให้แก่ตน โดยตกลงนัดแนะกันว่าให้นักโทษขโมยออกมาในวันที่นายชดมีหน้าที่อยู่เวรป้อมรักษาการณ์ และให้โยนสมุดข้ามกำแพงเรือนจำออกไปข้ามป้อมที่นายชดอยู่ และนายชดจะโยนเงินลงไปให้ ครั้นถึงกำหนดนัด ก็ได้มีการปฏิบัติการตามที่นัดแนะกัน พอดีมีเจ้าหน้าที่อื่นมาตรวจพบเข้าจึงได้แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบ การกระทำของนายชดเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ปลดออก

เบิกยาคนไข้ใน

๖

นายจืด เป็นข้าราชการของส่วนราชการแห่งหนึ่ง ป่วยเป็นโรคริดสีดวงทวาร ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล โดยแพทย์รับตัวไว้เพราะว่าต้องผ่าตัดด่วน เมื่อผ่าตัดเสร็จแล้วยังต้องพักฟื้นอยู่ที่โรงพยาบาล และได้รับยาประเภทต่าง ๆ มากมาย นางจ้อยเป็นผู้ดูแลตักผู้ป่วยแห่งนี้ได้เบิกยาในนามของนายจืด หลายอย่างด้วยกัน แต่มิได้นำยาดังกล่าวมาให้ นายจืด กลับนำไปให้ญาติของคนไข้อีกรายหนึ่งซึ่งออกจากโรงพยาบาลไปแล้ว และไม่มีเงินจะซื้อยาแต่อย่างใด นอกจากนั้น นางจ้อยยังได้นำของใช้ในตักผู้ป่วย เช่น ผงซักฟอก สบู่และแปรงขัดพื้น อันเป็นทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวที่บ้านพัก การกระทำของนางจ้อย เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๖๗ วรรคสาม และมาตรา ๘๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ โทษที่ได้รับคือ ปลดออก

กฎหมายและระเบียบใหม่ พร้อมคำอธิบาย

ที่ กค. ๐๕๑๔/๑๒๑๖๕

กระทรวงการคลัง

ในพระบรมมหาราชวัง

๑๐ มีนาคม ๒๕๒๙

เรื่อง พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๘
เรียน เลขาธิการ ก.พ.

อ้างถึง พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๘

๒. รายชื่อสถานพยาบาลของเอกชน ตามความหมายแห่งพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๘

ด้วยพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๒ ตอนที่ ๒๐๑ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๘ กระทรวงการคลังจึงเห็นสมควรเวียนแจ้งพระราชกฤษฎีกาที่ประกาศใช้แล้วดังกล่าว และรายชื่อสถานพยาบาลของเอกชนตามความหมายแห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ปราบกฎรายละเอียดตามสำเนาที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพจิตร โรจนวานิช)

รองปลัดกระทรวงฯ ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

กองกฎหมายและระเบียบการคลัง

โทร. ๒๒๒๔๘๖๔

พระราชกฤษฎีกา เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๒๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๘
เป็นปีที่ ๔๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๘”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “สถานพยาบาลของเอกชน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“สถานพยาบาลของเอกชน” หมายความว่า สถานพยาบาลของเอกชนที่มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนเกินสี่สิบห้าเตียง ซึ่งได้รับอนุญาตให้ตั้งหรือดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) ผู้ที่เข้ารับการรักษาพยาบาลจากสถานพยาบาลของเอกชนประเภทผู้ป่วยภายใน

ให้เบิกค่ารักษาพยาบาลได้ ดังนี้

(ก) ค่าอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรครวมทั้งค่าซ่อมแซม ค่าห้อง และค่าอาหาร ให้เบิกได้เช่นเดียวกับผู้ที่เข้ารับการรักษาพยาบาลจากสถานพยาบาลของทางราชการ

(ข) ค่ารักษาพยาบาลประเภทอื่น ๆ ให้เบิกได้ครึ่งหนึ่งของจำนวนที่ได้จ่ายไปจริง แต่จะต้องไม่เกินสามพันบาทสำหรับระยะเวลาภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่เข้ารับการรักษาพยาบาล และในกรณีที่เข้ารับการรักษาพยาบาลเกินสามสิบวัน ให้เบิกได้ครึ่งหนึ่งของจำนวนที่ได้จ่ายไปจริง แต่จะต้องไม่เกินวันละหนึ่งร้อยบาท

ทั้งนี้ เว้นแต่กรณีที่มีอุบัติเหตุ หรือมีความจำเป็นรีบด่วน ซึ่งหากผู้ป่วยมิได้รับการรักษาพยาบาลในทันทีทันใดอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตของผู้นั้นได้ ถ้าได้เข้ารับการรักษาพยาบาลประเภทผู้ป่วยภายในจากสถานพยาบาลของเอกชนอื่น ซึ่งมีใช้สถานพยาบาลของเอกชนตามพระราชกฤษฎีกานี้ให้เบิกค่ารักษาพยาบาลตาม (ก) หรือ (ข) ได้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒ ในกรณีที่สถานพยาบาลตามมาตรา ๑๑ ไม่มียา เลือดและส่วนประกอบของเลือดหรือสารทดแทน น้ำยา หรืออาหารทางเส้นเลือด ออกซิเจน อวัยวะเทียมและอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรคจำหน่าย หรือไม่อาจให้การตรวจทางห้องทดลอง หรือเอกซเรย์แก่ผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลได้ เมื่อแพทย์ผู้ตรวจรักษาหรือหัวหน้าสถานพยาบาลของสถานพยาบาลแห่งนั้นลงลายมือชื่อรับรองตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนดแล้ว ก็ให้ผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลชื่อหรือรับการตรวจทางห้องทดลองหรือเอกซเรย์จากสถานอื่นซึ่งอยู่ในประเทศไทยแล้วนำมาเบิกได้ตามมาตรา ๑๑”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒ ทวิ แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓

“มาตรา ๑๒ ทวิ เมื่อปรากฏว่าสถานพยาบาลของเอกชนใด มีพฤติการณ์ในทางทุจริตร่วมกับผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลหรือบุคคลในครอบครัวของผู้นั้นในเรื่องการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจแจ้งชื่อสถานพยาบาลของเอกชนดังกล่าวให้กระทรวง ทบวง กรมทราบ หรือมิให้เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลจากสถานพยาบาลของเอกชนนั้นอีกต่อไป เว้นแต่จะเป็นกรณีตามข้อยกเว้นของมาตรา ๑๑ (๒)

การแจ้งชื่อสถานพยาบาลของเอกชนตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่มีการแจ้ง

การแจ้งชื่อสถานพยาบาลของเอกชนตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลที่จะเบิกค่ารักษาพยาบาลสำหรับตนเองหรือบุคคลในครอบครัวในการเข้ารับการรักษาพยาบาลประเภทผู้ป่วยภายในจากสถานพยาบาลของเอกชนนั้นที่มีอยู่ก่อนวันที่การแจ้งมีผลโดยได้รับการรักษาพยาบาลต่อเนื่องกันจนถึงวันที่การแจ้งมีผล”

มาตรา ๗ ในท้องที่อำเภอหรือเขตใดไม่มีสถานพยาบาลของเอกชน ตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกานี้ผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลหรือบุคคลในครอบครัวของผู้ที่เข้ารับการรักษาพยาบาลประเภทผู้ป่วยภายในจากสถานพยาบาลของเอกชนที่มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนเกินสิบเตียงแต่ไม่เกินยี่สิบห้าเตียง ซึ่งได้รับอนุญาตให้ตั้งหรือดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ให้เบิกค่ารักษาพยาบาลตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในมาตรา ๑๑ (๒) แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกานี้ได้ ทั้งนี้ เว้นแต่

(๑) กรณีที่ท้องที่อำเภอหรือเขตนั้นไม่มีสถานพยาบาลเช่นว่านั้นอีก ผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลหรือบุคคลในครอบครัวของผู้ที่เข้ารับการรักษาพยาบาลประเภทผู้ป่วยภายในจากสถานพยาบาลของเอกชนอื่น ซึ่งได้รับอนุญาตให้ตั้งหรือดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับให้เบิกค่ารักษาพยาบาลตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในมาตรา ๑๑ (๒) แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกานี้ได้

(๒) กรณีที่มีอุบัติเหตุ หรือมีความจำเป็นรีบด่วน ซึ่งหากผู้ป่วยมิได้รับการรักษาพยาบาลในทันทีทันใดอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตของผู้ป่วยนั้นได้ ถ้าได้เข้ารับการรักษาพยาบาลประเภทผู้ป่วยภายในจากสถานพยาบาลของเอกชนอื่น ให้เบิกค่ารักษาพยาบาลตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในมาตรา ๑๑ (๒) แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกานี้ได้

ให้นำมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓ และมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๒ ทวิ แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกานี้ มาใช้บังคับแก่สถานพยาบาลตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

ในท้องที่อำเภอหรือเขตตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีการจัดตั้งสถานพยาบาลของเอกชนตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม

โดยพระราชกฤษฎีกานี้แล้ว ไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้มีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลตามวรรคหนึ่ง ที่จะเบิกค่ารักษาพยาบาลสำหรับตนเองหรือบุคคลในครอบครัวในการเข้ารับการรักษาพยาบาล ประเภทผู้ป่วยภายในจากสถานพยาบาลตามวรรคหนึ่งที่มีอยู่ก่อนวันที่มีการจัดตั้งสถานพยาบาล ของเอกชนตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกานี้โดยได้รับการรักษาพยาบาลต่อเนื่องกันจนถึงวันที่มีการจัดตั้ง สถานพยาบาลนั้น

มาตรา ๘ สิทธิของผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลที่จะเบิกค่า รักษาพยาบาลสำหรับตนเองหรือบุคคลในครอบครัวในการเข้ารับการรักษาพยาบาลประเภท ผู้ป่วยภายในจากสถานพยาบาลของเอกชนตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการ รักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งมีใช้สถานพยาบาลของเอกชนตามพระราชกฤษฎีกาเงิน สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกานี้ ที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับโดยได้รับการรักษาพยาบาลต่อเนื่องกันจนถึงวันที่ พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษา พยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓

มาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ตีนสุลลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกานี้คือ โดยที่พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับ การรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้กำหนดบทนิยามคำว่า "สถานพยาบาลของเอกชน" ไว้ไม่เหมาะสมเป็นเหตุให้มี การทุจริตในการเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้สถานพยาบาลของเอกชนบางแห่งมิได้ปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๐๔ เช่น ไม่บันทึกรายละเอียดในทะเบียนผู้ป่วยภายนอก รับผู้ป่วย ภายในไว้เกินจำนวนเตียงที่กำหนดในใบอนุญาต และออกหลักฐานใบเสร็จรับเงิน ไม่ตรงตามความเป็นจริง ฉะนั้น เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติกมิชอบเกี่ยวกับการเบิกค่ารักษาพยาบาล สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราช กฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓ โดยปรับปรุงบทนิยามดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังแจ้งชื่อสถานพยาบาลของเอกชนที่มีพฤติการณ์ทุจริตดังกล่าวให้กระทรวง ทบวง กรมทราบเพื่อมิให้เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลจากสถานพยาบาลของเอกชนแห่งนั้นอีกต่อไป จึงจำเป็นต้อง ตราพระราชกฤษฎีกานี้

คำอธิบาย

พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๘

การออกพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้มีเหตุผลอย่างไร

เหตุผลในการออกพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ สืบเนื่องมาจากพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้กำหนดบทนิยามคำว่า "สถานพยาบาลของเอกชน" ไว้ไม่เหมาะสม เป็นเหตุให้มีการทุจริตในการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาล นอกจากนี้สถานพยาบาลของเอกชนบางแห่งมิได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๐๔ เช่น ไม่มีการบันทึกรายละเอียดในทะเบียนผู้ป่วยนอก ออกใบเสร็จรับเงินไม่ตรงตามความเป็นจริง ดังนั้นเพื่อป้องกันการทุจริต และประพฤติกมิชอบเกี่ยวกับการเบิกค่ารักษาพยาบาล จึงได้ออกพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาฉบับเดิมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้มีสาระสำคัญอย่างไร

พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ได้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมในสาระสำคัญต่าง ๆ พอสรุปได้ดังนี้

๑. ปรับปรุงบทนิยาม คำว่าสถานพยาบาลของเอกชน จากเดิมซึ่งมิได้กำหนดจำนวนเตียงรับผู้ป่วยไว้ โดยกำหนดใหม่ว่าต้องมีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนเกินยี่สิบห้าเตียง

๒. เพิ่มเติมกรณีมีอุบัติเหตุหรือจำเป็นรีบด่วน หากผู้ป่วยมิได้รับการรักษาในทันทีทันใด อาจเป็นอันตรายต่อชีวิต หากเข้ารับการรักษาพยาบาลจากสถานพยาบาลของเอกชนอื่นซึ่งมิใช่สถานพยาบาลของเอกชนตามพระราชกฤษฎีกานี้ ก็ให้เบิกค่ารักษาพยาบาลได้เช่นเดียวกับสถานพยาบาลของเอกชนตามพระราชกฤษฎีกานี้

๓. เพิ่มเติมกรณีสถานพยาบาลของเอกชนใดมีเหตุการณ์ในทางทุจริตร่วมกับผู้มีสิทธิเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลก็ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจแจ้งชื่อสถานพยาบาลของเอกชนดังกล่าวให้กระทรวง ทบวง กรมทราบเพื่อมิให้เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลจากสถานพยาบาลของเอกชนนั้นอีกต่อไปเว้นแต่กรณีที่มีอุบัติเหตุ หรือมีความจำเป็นรีบด่วนก็ให้เบิกจ่ายได้ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้

๔. เพิ่มเติมกรณีท้องที่ใดไม่มีสถานพยาบาลของเอกชน หากเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลของเอกชนที่มีเตียงรับผู้ป่วยค้างคืนไว้เกินสิบเตียง แต่ไม่เกินยี่สิบห้าเตียง ซึ่งได้รับอนุญาตให้ตั้งหรือดำเนินการก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับก็ให้เบิกจ่ายได้ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ และหากท้องที่ใดไม่มีสถานพยาบาลของเอกชนดังกล่าวอีก หากเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลของเอกชนใดที่จัดตั้งก่อนพระราชกฤษฎีกานี้ หรือกรณีมีอุบัติเหตุหรือเหตุจำเป็นเร่งด่วนหากมิได้รับการรักษาในทันทีทันใด อาจเป็นอันตรายต่อชีวิต ถ้าได้เข้ารับการรักษาพยาบาลประเภทผู้ป่วยภายในจากสถานพยาบาลเอกชนอื่น ก็ให้เบิกจ่ายได้ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้เช่นกัน

หมายเหตุ สำหรับรายชื่อสถานพยาบาลของเอกชนตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ ฎได้
จากกองคลัง ของทุกส่วนราชการ

ด้วยอภินันทนาการ

จาก

ห้างหุ้นส่วนจำกัด เทียนโป
(ประเทศไทย)

บริษัท เทียนโป จิวเวลรี่
จำกัด

“ผู้ส่งออกชั้นนำทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ”

เลขที่ ๒๔๘/๒๗-๒๘ ถนนสีลม บางรัก

กรุงเทพ ๑๐๕๐๐

โทร. ๒๓๔๓๕๐๘ ๒๓๔๑๗๓๙ ๒๓๖๗๙๒๒

๒๓๔๒๔๕๒ ๒๓๓๔๙๔๘ ๒๓๕๙๗๖๑

ปัญหาเปรียบเทียบข้าราชการพลเรือน

เรื่อง ประโยชน์ที่ข้าราชการได้รับ
กรณีที่ออกไปรับราชการ
ทหารแล้วได้บรรจุกลับเข้า
รับราชการ

ถาม : คุณแยงยุทธ พนิตอังกูร

ผมได้รับการบรรจุเข้ารับราชการเป็น
ข้าราชการพลเรือนสามัญเมื่อวันที่ ๒ กันยายน
๒๕๒๘ ถ้าหากจะต้องออกไปรับราชการ
ทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการ
ทหารในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๙ จะต้อง

เตรียมการอะไรบ้าง และเมื่อออกจากราชการ
ไปรับราชการทหารซึ่งอาจจะต้องใช้เวลา ๖-
๗ เดือน หรือ ๑ ปี จึงจะกลับเข้ารับราชการ
ได้นั้น จะมีสิทธิเลื่อนขั้นเงินเดือนในปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๓๐ (วันที่ ๑ ตุลาคม
๒๕๒๙) หรือไม่ และในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๐
จะมีสิทธิได้เลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใน
ระดับที่สูงขึ้น (ระดับ ๔) หรือไม่

ตอบ ในกรณีที่ท่านได้รับการคัดเลือกเข้า
รับราชการทหารและต้องออกเดินทางไปเป็น
ทหารเกณฑ์ในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๙
คุณจะต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

พร้อมทั้งแนบหมายเกณฑ์ไปเพื่อประกอบการรายงานด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาจะได้มีคำสั่งให้คุณออกจากราชการเพื่อไปรับราชการทหารตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งเมื่อผู้บังคับบัญชาได้มีคำสั่งให้คุณออกจากราชการดังกล่าวแล้ว ก็จะต้องส่งมอบตำแหน่งไว้ให้คุณเพื่อรอบรรจุกลับเข้ารับราชการ ซึ่งการบรรจุกลับนี้ต้องดำเนินการตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อคุณถูกปลดเป็นทหารกองหนุนแล้วจะต้องยื่นคำขอพร้อมด้วยหนังสือรับรองประวัติการรับราชการทหารขอบรรจุกลับเข้ารับราชการภายในระยะเวลา ๑๘๐ วัน นับแต่วันพ้นจากราชการทหารซึ่งต้องเป็นกรณีที่พ้นจากราชการทหารโดยไม่มีควมเสียหาย (ตามแบบที่กำหนดไว้ในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๔/ว.๗ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๒๕)

ส่วนกรณีที่ว่าในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๙ นั้น คุณจะได้รับพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีหรือไม่ นั้น โดยที่คุณได้ออกจากราชการไปรับราชการทหารเมื่อ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๙ ถ้ารับราชการทหารอย่างรวดเร็วที่สุด ๖ เดือน คุณก็ต้องบรรจุกลับได้อย่างเร็วที่สุดตั้งแต่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๙ ดังนั้น ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๙ คุณจึงไม่ได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีแต่อย่างใด เนื่องจากคุณไม่มีฐานะเป็นข้าราชการพลเรือนอยู่ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๙ แต่เมื่อใดที่คุณ

ได้รับการพิจารณาให้บรรจุกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตามมาตรา ๕๕ แล้ว ผู้บังคับบัญชาก็จะสั่งบรรจุคุณให้ได้รับเงินเดือนในขั้นที่สูงกว่าเดิม ๑ ขั้น ทั้งนี้ เพื่อให้คุณได้รับประโยชน์เท่าเทียมกับผู้ที่มิได้ออกจากราชการไปรับราชการทหาร ซึ่งหลักเกณฑ์ข้างต้นนี้กำหนดไว้ในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๔/ว.๗ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๒๕

สำหรับกรณีที่ว่าในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๐ คุณจะมีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น (ระดับ ๔) หรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับว่าคุณมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของตำแหน่งระดับ ๔ หรือไม่ กล่าวคือ ต้องดำรงตำแหน่งระดับ ๓ มาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี และมีประสบการณ์ในงานที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้นอย่างน้อย ๑ ปี กับคุณจะต้องได้รับเงินเดือนในขั้นที่กำหนดไว้สำหรับผู้ที่เลื่อนขึ้นดำรงตำแหน่งระดับ ๔ ก่อนปีงบประมาณที่จะได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๓/ว.๑๕ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๒๒ เสียก่อน ซึ่งกรณีของคุณนี้ปรากฏว่าต้องออกจากราชการเพื่อไปรับราชการทหารในช่วงเวลาหนึ่งนั้น กรณีเช่นนี้ ก.พ. ได้มีมติตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๔/ว.๒ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ ให้นับเวลาระหว่างไปรับราชการทหารเพื่อประโยชน์ในการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ

ที่สูงขึ้นได้ แต่แม้ว่าคุณมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่ได้กล่าวมาแล้วก็ตาม การที่จะได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๐ หรือไม่นั้น ยังต้องอยู่ในดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชาที่จะพิจารณาว่าคุณเหมาะสมที่จะเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นหรือไม่อีกด้วย

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการซึ่งขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิม

ถาม : บุคลากร

ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งได้รับมอบอำนาจจากปลัดกระทรวงให้ปฏิบัติราชการแทน ได้มีคำสั่งลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ สั่งเลื่อนนางสาว ก. ตำแหน่งเจ้าพนักงานทัศนสาธาณสุข ๒ ตำแหน่งเลขที่ ๔๒๑๗๖ รับเงินเดือนระดับ ๒ ชั้น ๒,๓๔๕ บาท ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานทัศนสาธาณสุข ๓ ในฐานะผู้ได้รับคัดเลือก ในตำแหน่งเลขที่และส่วนราชการเดิม โดยให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๓ ชั้น ๒,๗๖๕ บาท ตั้งแต่วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๒๗ เป็นต้นไป แต่ต่อมาจังหวัดได้มีคำสั่งลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๒๘ สั่งแต่งตั้งนางสาว ก. ตำแหน่งเจ้าพนักงานทัศนสาธาณสุข ๓ รับเงินเดือน

ระดับ ๓ ชั้น ๒,๗๖๕ บาท ให้กลับไปดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานทัศนสาธาณสุข ๒ ในตำแหน่งเลขที่และส่วนราชการเดิม โดยให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๒ ชั้น ๒,๓๔๕ บาท ย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๒๗ เป็นต้นไป โดยได้ให้เหตุผลในการออกคำสั่งดังกล่าวว่า นางสาว ก. เป็นผู้ขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งเจ้าพนักงานทัศนสาธาณสุข ๓ เนื่องจากผู้นี้ได้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๒ มาแล้วไม่ครบ ๓ ปีตามที่ ก.พ.กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง จึงอยากทราบว่า การที่จังหวัดได้สั่งแต่งตั้งนางสาว ก. ให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมตั้งแต่วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๒๗ เป็นต้นไป โดยสั่งย้อนหลังก่อนวันออกคำสั่งนั้น จะเป็นการชอบด้วยมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ หรือไม่

ตอบ เรื่องนี้ ก.พ.ได้พิจารณาแล้วมีมติว่า โดยที่มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งใดต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นตามที่ ก.พ.กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และสำหรับตำแหน่งเจ้าพนักงานทัศนสาธาณสุข ๓ ก.พ.ได้กำหนดคุณสมบัติเฉพาะไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งว่า ผู้ซึ่งจะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจะต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งเจ้า-

พนักงานทันตสาธารณสุข ๒ และได้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๒ หรือที่ ก.พ.เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี โดยจะต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานทันตสาธารณสุข หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี ดังนั้น การที่จังหวัดได้มีคำสั่งลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ สั่งเลื่อนนางสาว ก. ซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข ๒ เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๒๕ และเป็นผู้ขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข ๓ เนื่องจากได้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๒ มาแล้วไม่ครบ ๓ ปี ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข ๓ ตั้งแต่วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๒๗ เป็นต้นไปนั้น คำสั่งดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยบทบัญญัติมาตรา ๔๘ ข้างต้นและไม่มีผลใช้บังคับ ซึ่งในข้อกฎหมายจะต้องถือว่านางสาว ก.ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข ๒ ตลอดมา ฉะนั้น เมื่อจังหวัดจะสั่งแต่งตั้งผู้นี้ให้กลับไปดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข ๒ ตามเดิมตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงต้องสั่งให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๒๗ ซึ่งเป็นวันที่จังหวัดได้มีคำสั่งเลื่อนข้าราชการดังกล่าวขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข ๓ โดยไม่ถูกต้องเป็นต้นมา

เรื่อง การเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

ถาม : ข้าราชการคนหนึ่ง

การเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นในวันที่ ๑ ตุลาคม นั้น หากข้าราชการดังกล่าวได้รับเงินเดือนยังไม่ถึงขั้นต่ำของเงินเดือนสำหรับตำแหน่งที่จะได้รับแต่งตั้ง ผู้บังคับบัญชาจะต้องดำเนินการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีก่อนแล้วจึงเลื่อนตำแหน่งพร้อมปรับอัตราเงินเดือนให้ได้รับตามตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งหรือจะต้องเลื่อนตำแหน่งพร้อมกับปรับอัตราเงินเดือนก่อน แล้วจึงเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีและข้าราชการซึ่งถูกลดโทษลดขั้นเงินเดือนและได้รับเงินเดือนต่ำกว่าขั้นต่ำของเงินเดือนสำหรับตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งขึ้นผู้บังคับบัญชาจะปรับอัตราเงินเดือนให้ได้รับสูงขึ้นได้เพียงใด

ตอบ ก.พ.ได้มีมติกำหนดแนวทางปฏิบัติดังนี้ไว้ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๔/ว.๖ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ ดังนี้

๑. การเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญ

ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น ในวันที่ ๑ ตุลาคม ซึ่งเป็นวันเดียวกันกับวันเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีก่อน แล้วจึงเลื่อนผู้นั้นขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นในกรณีเช่นนี้ หากผู้ที่ได้เลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นผู้ใดได้รับเงินเดือนยังไม่ถึงขั้นต่ำของเงินเดือนสำหรับตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง ก็ให้ปรับให้ผู้นั้นได้รับเงินเดือนในขั้นต่ำตามข้อ ๒ ข้อ ๓ หรือข้อ ๔ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๓/ว.๗ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๑ หรือข้อ ๒ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๑๐/ว.๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๒๑ หรือข้อ ๔ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๓/ว.๑๕ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๒๒ แล้วแต่กรณี

๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดได้รับเงินเดือนถึงขั้นต่ำของเงินเดือนสำหรับตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งแล้ว ถ้าต่อมาถูกลดโทษลดขั้นเงินเดือนเป็นเหตุให้ได้รับเงินเดือนต่ำกว่าขั้นต่ำของเงินเดือนสำหรับตำแหน่งนั้น ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ ไม่อาจสั่งปรับให้ผู้นั้นได้รับเงินเดือนสูงขึ้นได้อีก เว้นแต่จะเป็นการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีตามหลักเกณฑ์และวิธีการเลื่อนขั้นเงินเดือน

๓. ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดได้รับเงินเดือนยังไม่ถึงขั้นต่ำของเงินเดือนสำหรับตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง ถ้าถูกลดโทษลดขั้น

เงินเดือนลงอีกในปีงบประมาณใด ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ สั่งปรับให้ผู้นั้นได้รับเงินเดือนสูงขึ้นตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคมของปีงบประมาณถัดไปเท่ากับจำนวนขั้นที่ยังได้รับต่ำอยู่ก่อนถูกลดโทษลดขั้นเงินเดือน โดยปรับจากขั้นที่ถูกลดโทษลดขั้นเงินเดือนลงมาแล้ว

๔. ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดถูกลดโทษลดขั้นเงินเดือน และต่อมาได้เลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น ถ้าได้รับเงินเดือนยังไม่ถึงขั้นต่ำของเงินเดือนสำหรับตำแหน่งที่ได้เลื่อนขั้นแต่งตั้ง ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ สั่งปรับให้ผู้นั้นได้รับเงินเดือนสูงขึ้นตามข้อ ๒ ข้อ ๓ หรือข้อ ๔ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๑๐/ว.๗ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๑ หรือข้อ ๒ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๑๑/ว.๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๒๑ หรือข้อ ๔ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๓/ว.๑๕ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๒๒ แล้วแต่กรณี เท่ากับจำนวนขั้นที่ยังได้รับต่ำอยู่ก่อนถูกลดโทษลดขั้นเงินเดือน ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ได้เลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นนั้น

กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นในวันที่ ๑ ตุลาคม ซึ่งเป็นวันเดียวกันกับวันเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี ให้ถือปฏิบัติตามข้อ ๑ ด้วย

ตำนานการต่อสู้

จิตรলেখา

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว คุณสมชาย ไปเดินเล่นในป่า เจริญไหมเช้า ก็รังไหมที่มีตัวอ่อนของผีเสื้ออยู่ข้างในใจ คุณสมชาย เก็บเอาไปฟักที่บ้าน ก็ดูมันฟักตัวนะ เผื่อมันทุกวันทุกคืนเลยเชียว อยู่มาวันหนึ่งรังไหมเริ่มแยกตัวออกนิดนึ่ง คุณสมชาย ตื่นตื่นเอ๊ะอะไรไปรอบ ๆ บ้าน แล้วก็มาเผื่อมันต่อ ชั่วโมงนึ่งก็แล้ว สอง สามสี่ชั่วโมงก็แล้ว ตัวผีเสื้อก็ยังคืบคักคักจะออกมา แต่ก็ยังไม่ออกมาไม่ได้ ก็เกือบ ๆ แล้วหละ แต่คืบคอกอยู่ตรงรังไหมจุดนั้นนึกเคียวที่ยังเหนียว ไม่ยอมแยกออกจากกัน

คุณสมชาย ชักเอะใจ สงสัยว่าจะมีซั่มชิงรอง (แปลว่า การขัดข้องทางเทคนิค) จึงตัดสินใจช่วยชีวิตโดยควาน ทั้งที่ยังไม่มีเมย์เดย์หรือ เอสไอเอส ว่าแล้วพี่แกก็คว้ากรรไกรตัดฉับเข้าตรงส่วนที่ยังติดกันของรังไหม รังไหม

แยกออกเปิดทางให้ตัวที่อยู่ข้างในออกมาได้ ผีเสื้อ (เป็นตัวผู้) ก็เดินออกมาจากรังอย่างสง่าผ่าเผย ยกคิ้วให้คุณสมชาย แผล็บนึ่ง เป็นคิ้วข้างซ้าย แล้วมันก็เดินไปเดินมาจนคุณสมชายเวียนหัว หายเวียนหัวแล้วแกจึงนึกเอะใจว่า เอ๊ะทำไมไม่บินซักที เลยทำการสำรวจไปทั่วตัวผีเสื้อ ก็เห็นว่าตัวมันก็อ้วนท้วนที่อยู่หรงอกแต่โหงปีกมันลีบ ๆ ลู่ ๆ ใจชอบกล

คุณสมชาย คิดว่าอีกไม่กี่ชั่วโมงปีกของมันคงจะค่อย ๆ ขยาย และ “สวยไปเองล่ะนะ” แล้วเจ้าผีเสื้อก็จะได้บินโฉบไปโฉบมารอบ ๆ ดอกไม้สีสวย ๆ แต่แล้วคุณสมชาย ก็ต้องผิดหวังที่มันไม่เป็นเช่นนั้นซักหน่อย ส่วนเจ้า

มีเสือผัดหวังยิ่งไปกว่า เพราะมันต้องมีชีวิตอยู่
อย่างตัวอ้วน ๆ ปีกเหยี่ยว ๆ เดินลากปีกไปมา
โถนาสงสาร

การที่รังใหม่ของผีเสื้อเหยี่ยวไม่ขาดง่าย ๆ กับ
การคั่นรณของผีเสื้อเพื่อที่จะออกมาจากรังนั้น เป็น
วิถีทางธรรมชาติที่จะบีบคั้นของเหลวจากลำตัว ไป
สู่ปีกให้ปีกแข็งแรงการคัดฉับลงไปด้วยความเมตตา
ภรณานั้น ที่จริงแล้วเป็นการทารุณกรรมสัตว์ผู้ยาก
ชะหาก

นิทานเรื่องนี้จึงสอนให้รู้ว่า บางครั้งการต่อสู้
ก็เป็นสิ่งที่จำเป็นเหมือนกันกับยังให้ข้อคิดในการ

บริหารงานพัฒนาว่า การเร่งการพัฒนาสิ่งใดมากเกินไป
ไป ไม่ปล่อยให้มันเป็นไปตามขั้นตอน อาจจะทำให้สิ่ง
นั้นไม่สมบูรณ์เหมือนผีเสื้อตัวอ้วน ปีกเหยี่ยวก็ได้ ยิ่ง
เร่งพัฒนามาก ๆ ผลที่เกิดก็ยิ่งจะขาดความสมบูรณ์
จนอาจจะถึงขั้นใช้การไม่ได้ เช่น ถ้าหากคุณสมชาย
แกเกิดศึกเอากรรไกรตัดรังใหม่ตั้งแต่มันเพิ่งเริ่มแยกตัว
ผีเสื้อตัวนั้นก็อาจจะไม่มีตัวอ้วน ๆ คลานกระดืบกระดืบ
ยังไม่มีปีกเลยก็เป็นได้ ยิ่งถ้าแกคิกหนักเอาเม็ดกรีก
รังตั้งแต่วันที่เก็บรังใหม่ได้ ก็แน่นอนว่าจะพบแต่หนอน
ผีเสื้อตัวเล็ก ๆ นอนอยู่ข้างใน แล้วหนอนตัวนั้นก็จะมี
ไม่มีวันกลายเป็นผีเสื้อได้เลย

แปลและเรียบเรียงจาก *Struggle, a Fable* ใน *World Executive's Digest* ฉบับเดือนพฤศจิกายน ๑๙๘๕

อภินันทนาการ

จาก

ร้านตุ้มทอง

๕๐/๑๘๒ ตลาดพร้าว บางกะปิ กทม.

แนะนำบุคคลน่าสนใจ

บุคคลน่าสนใจที่วารสารข้าราชการขอแนะนำให้ท่านได้รู้จักในฉบับนี้ เป็นนักบริหารหนุ่มใหญ่ ไฟแรง จากแวดวงกระทรวงการคลัง ที่เพิ่งจะเข้าสู่ตำแหน่งนักบริหารเมื่อเร็ว ๆ นี้เอง ท่านผู้นี้คือ **คุณศุภชัย พิเศษฐวานิช** รองอธิบดีกรมบัญชีกลาง

ประวัติ

พื้นเพดั้งเดิมของคุณศุภชัยนั้น เป็นชาวฉะเชิงเทรา เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๔๘๓ รับการศึกษาเบื้องต้นจาก ร.ร.เซนต์หลุยส์ ที่ตั้งอยู่ในจังหวัด จากนั้นก็มาศึกษาต่อที่ ร.ร.อัสสัมชัญพาณิชย ที่กรุงเทพฯ และศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในปี ๒๕๐๑ ที่ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ได้เกาโดมจนสำเร็จปริญญาตรี บัญชีบัณฑิต และพาณิชยศาสตร์

บัณฑิต จากความรู้ความสามารถที่มีอยู่เป็นทุนเดิม ผนวกเข้ากับคามวิริยะ อุตสาหะ ทำให้ท่านสามารถสอบชิงทุนรัฐบาล (หรือที่คนส่วนใหญ่เรียกว่าทุน ก.พ.) ตามความต้องการของกรมบัญชีกลาง เพื่อไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท ที่สหรัฐอเมริกาได้ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งในขณะนั้นท่านกำลังรับราชการอยู่ที่กรมสรรพากร และได้รับ MBA

จาก OHIO ด้านการบริหารบัญชี จากการให้สัมภาษณ์ของคุณศุภชัยในโอกาสนี้ ทำให้เราได้ทราบว่า สิ่งที่จูงใจให้คุณศุภชัยมุ่งเข็มอาชีพมาสู่วงราชการเป็นผลมาจากแรงบันดาลใจที่ได้เห็นนักเรียนรุ่นพี่ส่วนใหญ่ที่เข้ารับราชการเมื่อสำเร็จการศึกษาชีวิตการรับราชการของนักบริหารท่านนี้มีประวัติความเป็นมาพอสรุปได้ ดังนี้

๒๕ ตุลาคม ๒๕๐๖ เริ่มรับราชการในตำแหน่งนักบัญชีตรี กองภาษีเงินได้นิติบุคคล กรมสรรพากร

๒๕๐๗-๒๕๐๙ ไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท โดยทุนรัฐบาลตามความต้องการของกรมบัญชีกลาง

๑ มีนาคม ๒๕๐๘ โอนไปรับราชการที่กรมบัญชีกลาง

๑ ตุลาคม ๒๕๑๓ นักวิชาการคลังโท หัวหน้าฝ่ายเงินกู้และเงินทดรอง กองธนาธิการ

๑๐ ตุลาคม ๒๕๑๕ นักวิชาการคลังเอก กองระบบบัญชีและการคลัง

๒๐ กันยายน ๒๕๒๑ นักวิชาการคลัง
๗ หัวหน้าฝ่ายหนี้สาธารณะ กองธนธิการ
๑ ตุลาคม ๒๕๒๕ ผู้อำนวยการกองรายได้
๑๒ ตุลาคม ๒๕๒๕ ผู้อำนวยการกอง
ธนธิการ
๓ มีนาคม ๒๕๒๘ รองอธิบดีกรมบัญชี
กลาง

นอกจากงานประจำตามหน้าที่ในกรม
บัญชีกลางแล้ว คุณศุภชัย ยังได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาให้รับหน้าที่พิเศษ
อื่น ๆ เช่น กรรมการรัฐวิสาหกิจ และบริษัท
ในเครือของกระทรวงการคลัง ผู้ช่วยเลขา-
นุกรการรัฐมนตรี กระทรวงการคลัง ตลอดจน
อาจารย์ผู้บรรยายพิเศษของคณะพาณิชย-
ศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรม-
ศาสตร์

หลักการบริหารงาน

คุณศุภชัย ได้เปิดเผยให้วารสารข้าราชการทราบถึงหลักการบริหารงานที่ท่านยึดถือตลอดมานับแต่เริ่มรับราชการจนถึงปัจจุบันว่า

ผมมองบุคคลที่ประสบความสำเร็จ
ในวงราชการที่เป็นผู้บังคับบัญชา โดย
อาศัยความคิดแนวการทำงานของผู้ที่ผม
เคารพนับถือ ว่าคุณทำงานอย่างไร ผม
ก็ดำเนินการตามท่านเหล่านั้นทำงานแบบ
ทุ่มเท ถือว่าทำงานราชการอย่างเป็นอาชีพ
ไม่ใช่เห็นราชการเป็นน้ำบ่อทรายอย่างที่

คนอื่นคิดกัน ผมจึงเจริญรอยตามท่านเหล่านั้น คือรับจ้างเป็นมืออาชีพ

หลักก็คือว่าพยายามมองสิ่งที่เราทำอยู่
ไม่ใช่ทำไปวัน ๆ หนึ่งเท่าที่งานมาหา แต่ทำ
ออกไปหางาน แล้วดูว่างานอะไรที่เราต้องการ
ปรับปรุง พัฒนาอะไรบ้าง พยายามเดินเข้าหา
งาน เองงานใหม่เข้ามาพัฒนา ยุ่งงานเก่าที่คิด
ว่าไม่จำเป็น เมื่อทำไปพักหนึ่งเราก็หยุดกลับ
มามองทบทวนว่าสิ่งที่เราทำไปแล้วยังขาดอะไร
อีก ทำอย่างนี้ทำให้ผมรู้สึกสนุกกับงาน ภายใต้
ความรับผิดชอบของเรา และมีอะไรที่เราน่าจะ
ทำได้มากกว่านี้..."

หลักการปกครอง

เมื่อเราทราบหลักการบริหารงานแล้ว
เราลองกลับมาดูหลักการปกครองคนของคุณ
ศุภชัยดูบ้าง

"ผมถือหลักว่า เราจะต้องดูแลทุกข์สุขของ
เขา เพื่อให้เขารู้ว่าเราสนใจเขา มองเขาทาง
จิตวิทยาว่า เขาก็เป็นส่วนหนึ่งของกองหรือของ
แผนก งานนี้ขาดเขาไม่ได้ เป็น team work
เดียวกัน ไม่เคยทำงานด้วยตัวคนเดียวเราพยายาม
ให้แนวความคิด สอนงาน เพิ่มแรงจูงใจ
ให้เขารู้สึกว่าเขามีความสำคัญในงาน ประการ
ที่สองคือให้ความยุติธรรม โดยไม่เลือกที่รัก
มักที่ชัง ประการสุดท้ายคือให้เขามีส่วนร่วมรับรู้
ในปัญหาต่าง ๆ ของกอง จะให้เขาแสดงความคิด
เห็นมาก่อน ถ้าเราเห็นว่าอะไรขาดตกบก
พร่องเราก็เพิ่มเติม ถ้าใช้ได้เราก็ยอมรับความ
คิดเห็นของเขา..."

ก่อนปิดปก

เป็นความเชื่อที่มีมานานแล้วว่า การรับราชการเป็นอาชีพที่มีเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีสูง มีความมั่นคงมาก กล่าวคือเมื่อเข้ามาสู่ระบบราชการแล้ว หากรักษาเนื้อรักษาตัวให้ดีก็อยู่ไปได้เรื่อย ๆ จนเกษียณอายุ หลังจากนั้นรัฐก็ยังเลี้ยงดู ให้น้ำเหนือบ่ามาอายุ ไปจนถึงสิ้นอายุขัยอีกด้วย

แต่บัดนี้มีความถามเกิดขึ้นในใจของผู้ที่อยู่ในวงราชการว่า ความเชื่อดังกล่าวยังเป็นความจริงอยู่หรือไม่ เพราะบางครั้งเราได้ทราบข่าวเรื่องทางราชการเปิดสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ มีตำแหน่งว่างเป็นจำนวนมาก แต่มีคนสมัครสอบเป็นพันเป็นหมื่น ขณะเดียวกันก็มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ถึงข้อเท็จจริงที่ว่า ปัจจุบันนี้ระบบราชการไม่มีสิ่งจูงใจที่จะดึงดูดคนที่มีความรู้ความสามารถเข้ามา หรือ ไม่อาจรักษาคนที่มีอยู่ไว้ได้เสียแล้ว

วารสารข้าราชการฉบับนี้จึงได้หยิบยกเอาคำกล่าวดั้งเดิมที่ว่า **“สิบพ่อค้าไม่เท่าหนึ่งพระยาเลื่อง”** ขึ้นมาเป็นคำถาม และเสนอบทความและทัศนะของบุคคล ซึ่งคงจะได้ผ่านสายตาของท่านผู้อ่านไปแล้ว หากท่านประสงค์จะแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในเรื่องนี้ วารสารข้าราชการก็ขอเชิญชวนด้วยความยินดี ทั้งนี้ เพราะเชื่อว่าเราคงมีจุดยืนร่วมกันในการที่จะรักษาเกียรติภูมิของอาชีพรับราชการเอาไว้ อย่างน้อยก็มีให้ถกถอยลงไปกว่าที่เป็นอยู่

นอกจากเรื่องราวเกี่ยวกับอาชีพรับราชการดังกล่าวนี้แล้ว เพื่อให้มีความต่อเนื่องจากวันข้าราชการพลเรือน วารสารฉบับนี้จึงได้นำข้อเขียนของคุณพงษ์ศักดิ์ พัทธวิเชียร จากคอลัมน์ “เขียนตามข่าว” ในหนังสือมติชนสุดสัปดาห์ ซึ่งกล่าวถึงประเภทข้าราชการตามทัศนะของท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในปาฐกถาของท่านเรื่อง **“จิตสำนึกของข้าราชการในการให้บริการประชาชน”** มาเสนอไว้ด้วย ทั้งนี้ โดยได้รับอนุญาตจากผู้เขียนแล้ว นอกจากนี้วารสารข้าราชการยังได้รับข้อเขียนจากคอลัมน์สด ผู้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักเป็นอย่างดีอีก ๒ ท่าน ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ถูกคุกคามอยู่ในแวดวงราชการ คือ ซี ๑๒ แห่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กับ ฉัตร เจริญคอย แห่งหนังสือพิมพ์แนวหน้า ซึ่งเราน่าจะตีพิมพ์ด้วยความรู้สึกที่ว่า นี่คือการสะท้อนภาพและความรู้สึกนึกคิดบางแง่มุมจากผู้ที่เฝ้ามองระบบราชการอยู่ด้วยความรู้สึกอันคงงาม

สำหรับวารสารข้าราชการฉบับต่อไป จะเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับวินัยข้าราชการ ซึ่งเป็นเสมือนกรอบกำหนดพฤติกรรมของข้าราชการในกระบวนการบริหารบุคคล ซึ่งบางครั้งอาจถูกใช้ไปนอกกระบวนการนั้นได้ เราจึงตั้งชื่อเพื่อกำหนดทิศทางของวารสารข้าราชการฉบับหน้าเอาไว้ว่า **วินัย : คอกไม้ในคงทนาน**

คณะบรรณาธิการ

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๒๙